ISSN : 1300-0241

ASKERİ TARİH BELGELERİ Dergisi

HAZİRAN 2001 Yıl : 50 SAYI : 112

Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları

ASKERÎ TARİH BELGELERİ Dergisi

HAZİRAN 2001 YIL : 50 SAYI : 112

Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları

ANKARA
GENELKURMAY BASIM EVİ
2001

GNKUR ATASE BŞK.
KÜTÜPHANESİ
Giriş T : 27.06.01
Kayıt No : DERGİ

GENELKURMAY BASIM EVİ
YAYIN NUMARASI : 2001/40

SUNUŞ

Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivindeki belgelerden derlenip hazırlanan "İzmir'in işgali ve işgale karşı tepkiler" konusundaki belgeleri kapsayan 112 sayılı Askerî Tarih Belgeleri Dergisi'ni yayımlamış bulunuyoruz.

Yunanistan kuruluşundan itibaren yayılmacı bir politika izlemiş, "megali idea" diye adlandırılan "büyük Yunanistan" hayalini gerçekleştirmek için karşısına çıkan her türlü fırsatı değerlendirmiştir. Birinci Dünya Savaşı'na son anda katılmasına rağmen, galipler safında yer almanın verdiği imtiyazla ve Venizelos'un etkin girişimleri ile İzmir ve çevresini işgal etme gibi bir tavizi elde etmiştir. Bu tavizin elde edilmesinde İngiltere'nin kendi siyasî çıkarlarına uygunluğu da etkili olmuştur.

İzmir'in işgali çok geniş çaplı halk hareketlerine yol açmış, yurdun her yerinde mitingler ve protestolar düzenlenmiştir. Mitinglerle ateşlenen ve doruğa çıkan millî heyecan beraberinde hızlı bir örgütlenmeyi ve silâhlı direnişi getirmiştir. Dalga dalga yayılan millî heyecan ve silahlı direniş hareketleri büyük önder Mustafa Kemal Paşaca "Ya istiklâl ya ölüm." parolasıyla hedeflendirilerek ulusal bağımsızlık savaşına dönüştürülmüştür.

Dergimizin bu sayısında Yunanlıların İzmir'in işgali konusunda verdiği nota, İzmir'deki Türk kuvvetlerinin durumu, İzmir'le haberleşmenin kesilmesi, halkın uğradığı mezâlim, Anadolu'nun çeşitli yerlerinden gönderilen protesto telgrafları gibi belgelere yer verilmiştir.

"İzmir'in işgali ve işgale karşı tepkiler" konulu derginin belgeleri 1 nci Askerî Tarih Kurulunda görevli As.Tar.Uz. Hülya Toker ve Tar.Uz. Nurcan Fidan'ca ATASE Başkanlığı Arşivinden seçilerek günümüz Türkçesine çevrilmiştir.

Osman N. SOLAKOĞLU
Hava Korgeneral
ATASE Başkanı

GNKUR
ATASE Bşk.
Kütüphanesi

ÖN SÖZ

30 Ekim 1918 tarihinde imzalanan Mondros Mütarekesi'nden sonra İtilâf devletleri Osmanlı topraklarını işgale başlamışlardır. Bu işgaller genel olarak İtilâf devletlerinin Birinci Dünya Savaşı sırasında kendi aralarında imzaladıkları gizli anlaşmalar doğrultusunda yapılmıştır. Ancak İzmir'in işgali konusunda bu durum daha farklı olmuştur. Bu farklılık, 1917 yılında imzalanan St. Jean de Maurienne Antlaşması'na göre İtalyanlara vaad edilen bu bölgenin Yunanlılar tarafından işgal edilmesine izin verilmiş olmasıdır.

İngiltere ve Fransa, İtalya'nın Akdeniz'de kendileri için tehlikeli olabilecek şekilde yayılmasını önlemek amacıyla, alternatif olarak Yunanistan'ın Anadolu üzerinde beslediği emelleri desteklemeyi düşünmüşlerdir. İngiltere, St. Jean de Maurienne Antlaşması'na rağmen İtalya'nın emperyalist isteklerinin peşinde gitmektense daha kolay kontrol edebileceğini düşündüğü Yunanistan'ı desteklemeyi seçmiştir. İngiltere'nin bu desteği Paris Barış Konferansı'nda daha açık görülmüştür. Paris Barış Konferansı'nda Yunanistan'ın toprak isteklerinin incelenmesi amacıyla 5 Şubat'ta kurulan ve çalışmalarını Mart sonunda tamamlayan komisyon, Yunan isteklerini bazı değişikliklerle kabul etmiştir. İtalya'nın itirazına rağmen üç büyükler denilen İngiltere, Fransa ve Amerika başkanlarının 6 Mayıs 1919'da büyük bir gizlilik içinde aldıkları kararla, Venizelos'a İzmir'i Yunan askerleriyle işgal etme çağrısı yapılmıştır.

Bu karardan dokuz gün sonra 15 Mayıs 1919'da Yunan istilâ gücü Amerikan, İngiliz, Fransız ve Yunan savaş gemilerinin koruyuculuğunda İzmir'e çıkmıştır.

İşgalden önce İngiliz Amirali Calthorpe yapılacak olan harekâtı yönetmek üzere 13 Mayıs 1919'da İzmir'e gelmiş ve işgali bir nota ile Osmanlı Devleti'ne bildirmiştir. Bu nota üzerine Harbiye Nezareti İzmir'deki birliklere, işgal durumunun Mondros Mütarekesi hükümlerinden olması dolayısıyla muvafakat edilmesi gereğini belirtir bir tebliğde bulunmuştur.

Müttefiklerin temsilcisi Amiral Calthorpe'un tavsiyelerine rağmen Yunan işgali aşırı taşkınlıklar içinde başlamış ve giderek daha kötü bir hâl almıştır. Yunanlılar

İzmir'e çıkar çıkmaz etrafa tecavüze başlamışlar, yerli Rumların da katılımıyla işgal bir katliam ve yağma hareketine dönüşmüştür. Şehir içinde çarpışmalar olmuş, subaylar, askerler ve halktan bir çoğu şehit edilmiştir. Savunmasız şehir halkının tamamı hakaret, işkence ve ölümle sonuçlanan hareketlere maruz kalmıştır. Vahşetin tezahürü öyle bir boyuta taşınmış ki komutanları, memurları, subayları ve halkı sokaklarda ellerini yukarı kaldırarak "Zito Venizelos" diye bağırmaya zorlamışlardır. Bağırmayanları süngüleyerek şehit etmişlerdir. Albay Süleyman Fethi Bey de bu şekilde yaralanarak daha sonra hastahanede şehit olmuştur.

İşgale yönelik tepkilere gelince, daha İzmir'in işgal edileceği haberi duyulur duyulmaz 14 Mayıs'ta şehirde büyük heyecan başlamıştır. İzmir Müdafaai Hukuk Cemiyeti derhâl bir Reddi İlhak Komitesi teşkil ederek halkı mitinge davet etmiş, bölgenin Yunanistan'a verilmesini protesto ile işe başlamıştır. "İzmir ve mülhakâtı ayakta ve heyecandadır. Vatan ordusuna ilhaka hazırlanınız." telgraflarıyla işgal haberlerini ülkenin dört yanına ulaştırmışlardır. Nitekim Amiral Calthorpe'a, işgalden sonra yüzlerce protesto telgrafı gönderilmiş, Anadolu şehirleri art arda yaptıkları mitinglerle işgali kabul etmeyeceklerini dünyaya ilân etmişlerdir.

Kanlı işgal hareketi devam ederken İstanbul Hükûmetinin başında bulunan Sadrazam Damat Ferit Paşa, 19 Mayıs 1919 tarihinde yayınladığı bildiri ile bir taraftan Osmanlı Devleti'nin Paris Barış Konferansı kararlarına muhalefet etmeyeceğini ancak bir Helen işgaline de asla razı olmayacağını bildirirken diğer taraftan da bütün illeri sükûnete davet etmiştir.

Padişah ve hükûmetinin İzmir'in işgali karşısında gösterdiği teslimiyetçi tutum, Türk halkında silâha sarılmaktan başka bir kurtuluş yolunun kalmadığı bilincini güçlendirmiştir. Bu bakımdan değerlendirildiğinde; İzmir'in işgalinin büyük olumsuz etkileri yanında halkı harekete geçirmesi açısından son derece önemli bir etkisinin de olduğu görülmektedir.

Rıza ÖZEN
Öğ.Kd.Bnb.
1 nci As.Tar.Krl.Bşk.

İÇİNDEKİLER

Sunuş I

Ön Söz III

Belgelerin Özetleri IX

A. İZMİR'İN İŞGALİ İLE İLGİLİ YAZIŞMALAR

1. 17 nci Kolordu Komutanlığının Amiral Calthorpe'dan Alınan Nota Hakkındaki Telgrafı 3
2. Genelkurmay Başkanlığının Yunanlıların 15 Mayıs 1919 Tarihinde İşgale Başlayacakları Hakkındaki Yazısı 8
3. Yıldırım Birlikleri Müfettişliğinin İzmir'in İşgali Karşısında Diğer Vilâyet ve Kazaları Yardıma Çağıran Tamimi Hakkındaki Yazısı 11
4. 57 nci Tümen Komutanlığının 17 nci Kolordu ile Haberleşmenin Kesildiğine Dair Yazısı 14
5. Söke'de 135 nci Alay Komutanlığına, İşgalden Sonra Kesilen Haberleşmenin İtalyanlar Aracılığıyla Sağlanması Hakkında Yazı ... 17
6. Yunan İşgal Kuvvetleri Komutanı Zafiriu'nun, İzmir'in İşgali Dolayısıyla Yayınladığı Beyanname 20
7. 14 ncü Kolordu Komutanlığının Kolordu Bölgesinde Alınan Tedbirler Hakkındaki Yazısı 23
8. 1 nci Kolordu Komutanlığının İzmir'in İşgali Dolayısıyla Birliklerin Alması Gereken Tedbirleri Bildiren Yazısı 30
9. Harbiye Nezaretinin İşgal Dolayısıyla Haberleşmenin Kesildiği Hakkındaki Yazısı 33
10. 11 nci Tümen Komutanlığının İzmir Bölgesinde Yapılan İşgalin Genişlediği Hakkındaki Yazısı 36

11. Edirne Valisinin İzmir'in İşgalinden Sonra Hükûmetin İstifa Ettiğini Bildiren Yazısı 41

12. 198 nci Alay Komutanlığının İzmir'de Karakol ve Resmî Dairelerin İşgal Edildiği Hakkındaki Yazısı 44

13. 5 nci Tümen Komutanlığının İzmir'in İşgali Sırasında Yerli Rumların Yaptıklarını Bildiren Yazısı 47

14. Harbiye Nezaretinin İzmir'in İşgali Karşısında Birliklerin Alacakları Tedbirleri Bildiren Yazısı 50

15. Genelkurmay Başkanlığına İzmir'in İşgali Sırasında 400 Kişinin Şehit Edildiği Hakkındaki Yazı 56

16. 17 nci Kolordu Komutanlığının Yunan İşgal Kuvvetleri Komutanlığınca Türk Kuvvetlerinin İzmir'i Terk Etmeleri Konusunda Verdiği Şifahî Emir Hakkındaki Yazısı 59

17. 17 nci Kolordu Komutanlığının İzmir'e Girit Jandarmalarının Çıkarıldığı Hakkındaki Yazısı 64

18. 17 nci Kolordu Komutanlığının İzmir ve Civarında Yapılan Yunan Mezalimi Hakkındaki Yazısı 67

19. 17 nci Kolordu Komutanlığının İzmir'de Yapılan Mezalimin Manisa'da da Yapılacağından Endişe Edildiği Hakkındaki Yazısı 73

20. Damat Ferit Paşanın, Yeni Hükûmetin Kurulmasıyla İlgili Beyanatı . 76

21. 14 ncü Kolordu Komutanlığının 17 nci Kolordu Bölgesinde İşgal Edilen Yerlerdeki Olaylarla İlgili Yazısı 84

22. 14 ncü Kolordu Komutanlığının Yunan İşgal Kuvvetleri Komutanı Zafiriu'nun Halka Tebligatı Hakkındaki Yazısı 93

23. 15 nci Kolordu Komutanlığının İzmir'in İşgalinin Erzurum Halkı Üzerindeki Etkisini Bildiren Yazısı 98

24. Genelkurmay Başkanlığının İzmir'in İşgali Karşısında Hükûmetin Talimat Vermemesi Dolayısıyla Bazı Karışıklıkların Yaşandığı Hakkındaki Yazısı 101

25. 14 ncü Kolordu Komutanlığının İzmir'in İşgaline Karşı Halkta Silâhlı Mücadele Fikrinin Doğduğu Hakkındaki Yazısı 108

26. Genelkurmay Başkanlığının Ülkenin İçinde Bulunduğu Durum ve İzmir'deki Gelişmeler Hakkındaki Yazısı 113

27. 4 ncü Kolordu Ahzı Asker Heyetinin İzmir'in İşgali Sırasında Yaşanan Olayları Anlatan Yazısı 118

28. Genelkurmay Başkanlığının İzmir'in İşgali Sırasında Yunanlıların Yaptığı Mezalim Hakkında General Milne'e Şikâyet Yazısı 126

29. 15 nci Kolordu Komutanlığının, İzmir'in İşgali Olayını İncelemekle Görevlendirilen Komisyon Hakkındaki Düşüncelerini Bildiren Yazısı 132

30. Padişah Vahdettin'in İzmir'in İşgali ile İlgili Yayınladığı Beyanname 135

B. İZMİR'İN İŞGALİNİN PROTESTO EDİLMESİNE DAİR YAZIŞMALAR VE ÇEŞİTLİ PROTESTO TELGRAFLARI

1. Trakya Paşaeli Şubesinin, İzmir'in İşgalinden Duyulan Üzüntüyü Bildiren Telgrafı 143

2. Mucur İslâm Cemiyeti ve Milliye Heyetinin, İzmir'in İşgalinden Duyulan Üzüntüyü Bildiren Telgrafı 146

3. Mustafa Kemal Paşanın, İzmir'in İşgali Dolayısıyla Yapılan Protesto ve Mitinglerin Devam Ettirilmesi Konusundaki Yazısı 149

4. Haymana Halkının İzmir'in İşgalini Protesto İçin Gönderdiği Telgraf .152

5. 9 ncu Ordu Müfettişi Mustafa Kemal Paşanın, İzmir ve Manisa'nın İşgallerinin Gelecekteki Tehlikenin Bir Göstergesi Olduğu Konusundaki Telgrafı 155

6. Akhisar Redd-i İlhak Heyetinin Menemen'de İşgal Sırasında Meydana Gelen Olayları Bildiren Protesto Telgrafı 159

7. Elazığ Valiliğinin İzmir'in İşgali ile İlgili Protesto Telgrafları 164

8. Bor Rum Halkının İzmir'in İşgalini Protesto Eden Telgrafları 167

9. Mardin Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyetinin İzmir'in İşgalini Protesto Eden Telgrafı 171

10. Sinirkent Heyeti Milliyesinin İzmir'in İşgalini Protesto Eden Telgrafı .176

11. Fevzi Paşanın, Yunan Mezaliminin Avrupa Devletleri Nezdinde Protesto Edilmesi ve Bu Protestonun İçeriği Hakkındaki Yazısı 180

BELGELERİN ÖZETLERİ

A. İZMİR'İN İŞGALİ İLE İLGİLİ YAZIŞMALAR

No	Belgenin Tarihi	Belgenin Özeti
4112	14 Mayıs 1919	17 nci Kolordu ve 57 nci Tümen komutanlıklarının Amiral Calthorpe' dan İzmir'in işgali ile ilgili aldıkları nota hakkındaki telgrafları.
4113	15 Mayıs 1919	Genelkurmay Başkanlığının Sadrazamlık makamına Yunanlıların 15 Mayıs 1919 tarihinde işgale başlayacaklarını ve 17 nci Kolordu ile haberleşmeye çalışıldığını bildiren yazısı.
4114	15 Mayıs 1919	Yıldırım Birlikleri Müfettişliğinin Harbiye Nezaretine İzmir'in Yunanistan'a ilhak edilmesi ve İzmir Reddi İlhak Komisyonunun diğer vilâyet ve kazaları yardıma çağıran tamimi hakkındaki yazısı.
4115	15 Mayıs 1919	57 nci Tümen Komutanlığının Harbiye Nezaretine 17 nci Kolordu ile haberleşmenin kesildiğine dair yazısı.
4116	15 Mayıs 1919	Söke'de 135 nci Alay Komutanlığına işgalden sonra kesilen bağlantının İtalyanlar aracılığı ile sağlanması isteği konusundaki yazı.
4117	16 Mayıs 1919	Yunan İşgal Kuvvetleri Komutanı Zafiriu'nun İzmir'in işgali dolayısıyla halka yayınladığı beyanname.
4118	16 Mayıs 1919	14 ncü Kolordu Komutanlığının Harbiye Nezaretine İzmir'in işgalinin sınırlarının belli olmamasından dolayı Kolordu bölgesinde alınan tedbirleri bildiren yazısı.

4119	16/17 Mayıs 1919	1 nci Kolordu Komutanlığının, çeşitli birliklere; İzmir'in işgalini ve böyle bir işgalle karşılaşıldığında alınması gereken tedbirleri bildiren yazısı.
4120	17 Mayıs 1919	Harbiye Nezaretinin Dışişleri Bakanlığına işgal dolayısıyla haberleşmenin kesildiği ve işgal hakkında hükûmetin ne gibi bir yol izleyeceğinin sorulduğu konusundaki yazısı.
4121	17 Mayıs 1919	11 nci Tümen Komutanlığından Harbiye Nezaretine İzmir'in işgalinden sonra bu işgalin bölgesel olarak yayıldığı hakkındaki yazısı.
4122	17 Mayıs 1919	Edirne valisinin 1 nci Kolordu Komutanlığına İzmir'in işgalinden sonra hükûmetin istifa ettiğini bildiren yazısı.
4123	17 Mayıs 1919	198 nci Alay Komutanlığının İzmir'de karakol ve resmî dairelerin işgal edildiği ve İzmir'de yaşananlarla ilgili yazısı.
4124	18 Mayıs 1919	57 nci Tümen Komutanlığının Harbiye Nezaretine İzmir'in işgali sırasında Yunanlıların ve işgalden cesaret alan yerli Rumların yaptıklarını bildiren yazısı.
4125	19 Mayıs 1919	Harbiye Nezaretinin 57 nci Tümen Komutanlığına İzmir'in işgalini ve tamamen belli olmayan bu durum karşısında birliklerin nasıl hareket edeceklerini bildiren tamimi.
4126	19 Mayıs 1919	Manisa'dan Genelkurmay Başkanlığına gönderilen, Yunanlıların 19 Mayıs 1919 tarihine kadar 400 kişiyi şehit ettiklerini ve işgal sırasında yaptıkları saldırıları bildiren yazı.
4127	21 Mayıs 1919	17 nci Kolordu Komutanlığından Harbiye Nezaretine Yunan İşgal Kuvvetleri Komutanlığı tarafından Türk Kuvvetlerinin İzmir'i terk etmesi konusunda şifahî emir verildiğini bildiren yazısı.

4128	21 Mayıs 1919	17 nci Kolordu Komutanlığından Harbiye Nezaretine İzmir'e Girit jandarmalarının çıkarıldığı ve Urla, Seferihisar, Çeşme, Seydiköy ve Torbalı'nın işgal edildiği hakkındaki yazısı.
4129	22 Mayıs 1919	17 nci Kolordu Komutanlığının Harbiye Nezaretine İzmir ve civarında yapılan Yunan mezalimi hakkındaki raporu.
4130	22 Mayıs 1919	17 nci Kolordu Komutanlığının Genelkurmay Başkanlığına İzmir'de Yunanlıların yaptıkları mezalimin Manisa'da da uygulanmasından endişe edildiği ve Manisa'daki birliklerin Salihli'ye çekilmesi için emir verilmesi konusundaki yazısı.
4131	23 Mayıs 1919	Damat Ferit Paşanın yeni hükûmeti kurmasıyla ilgili beyanatı ve bu beyanatın bütün vilâyet ve birliklere gönderilmesi hakkındaki yazı.
4132	23 Mayıs 1919	14 ncü Kolordu Komutanlığının Harbiye Nezaretine 17 nci Kolordu Komutanlığı tarafından gönderilen ve işgal edilen bölgelerdeki olaylarla ilgili telgraf sureti hakkındaki yazısı.
4133	25 Mayıs 1919	14 ncü Kolordu Komutanlığının Harbiye Nezaretine Yunan İşgal Kuvvetleri Komutanı Zafiriu'nun halka tebligatı ve günlük emirlerini içeren beyannâmesi hakkındaki yazısı.
4134	26 Mayıs 1919	15 nci Kolordu Komutanlığının Harbiye Nezaretine İzmir'in işgalinin Erzurum halkı üzerindeki etkisini bildiren yazısı.
4135	29 Mayıs 1919	Genelkurmay Başkanlığının Dışişleri Bakanlığına İzmir'in işgali karşısında hükûmetin gerekli talimatı vermediği

		için bazı karışıklıklar yaşandığı hakkındaki yazısı.
4136	5 Haziran 1919	14 ncü Kolordu Komutanlığının Harbiye Nezaretine İzmir'in işgaline karşı halkta silâhlı mücadele fikrinin doğduğu konusundaki yazısı.
4137	14 Haziran 1919	Genelkurmay Başkanlığının 1 nci Kolordu Komutanlığına ülke geneli ve İzmir'deki durum hakkındaki tamimi.
4138	18 Haziran 1919	4 ncü Kolordu Ahz-ı Asker Heyetinin Ordu Dairesi Başkanlığına İzmir'in işgali sırasında yaşanan olayları anlatan yazısı.
4139	8 Temmuz 1919	Genelkurmay Başkanlığının General Milne'e İzmir'in işgali sırasında Yunanlıların yaptığı mezalim hakkındaki şikâyet yazısı.
4140	27 Ağustos 1919	15 nci Kolordu Komutanlığının Harbiye Nezaretine İzmir olayını incelemekle görevlendirilen komisyon hakkındaki düşüncelerini bildiren yazısı.
4141	20 Eylül 1919	Padişah Vahdettin'in İzmir'in işgali üzerine Anadolu'da düzen ve asayişin korunması ile ilgili halka yayınladığı beyanname.

B. İZMİR'İN İŞGALİNİN PROTESTO EDİLMESİNE DAİR YAZIŞMALAR VE ÇEŞİTLİ PROTESTO TELGRAFLARI

4142	17 Mayıs 1919	Trakya Paşaeli şubesinin Harbiye Nezaretine İzmir'in işgalinden dolayı duyulan üzüntüyü bildiren telgrafı.
4143	17 Mayıs 1919	Mucur İslâm Cemiyeti ve Milliye Heyetinin Harbiye Nezaretine İzmir'in işgalinden dolayı üzüntülerini bildiren telgrafı.

4144	23 Mayıs 1919	Mustafa Kemal Paşanın 15 nci Kolordu Komutanlığına; İzmir'in işgali dolayısıyla yapılan protesto ve mitinglerin devam ettirilmesi konusundaki yazısı.
4145	24 Mayıs 1919	Haymana halkının Harbiye Nezaretine İzmir'in işgalini protesto için gönderdiği telgraf.
4146	29 Mayıs 1919	9 ncu Ordu Müfettişi Mustafa Kemal Paşanın 15 nci Kolordu Komutanlığına İzmir ve Manisa'nın işgallerinin gelecekteki tehlikelerin bir göstergesi olduğu ve bunun için protesto ve gösterilere devam edilmesi gerektiği konusundaki telgrafı.
4147	20 Haziran 1919	Akhisar Redd-i İlhak Heyetinin Harbiye Nezaretine Menemen'de işgal sırasında meydana gelen olayları bildiren ve protesto eden telgrafı.
4148	6 Ocak 1920	Elazığ Valiliğinin Mustafa Kemal Paşaya İzmir'in işgali ile ilgili protesto telgraflarının sureti hakkındaki yazısı.
4149	8 Ocak 1920	Bor Rum halkının, Millî Kongre'ye İzmir'in işgalini protesto eden telgrafı.
4150	11 Ocak 1920	Mardin Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Başkanlığına İzmir'in işgalini protesto eden telgrafı.
4151	20 Ocak 1920	Sinirkent Heyet-i Milliyesinin Mustafa Kemal Paşaya İzmir'in işgalini protesto eden telgrafı.
4152	2 Haziran 1921	Fevzi Paşanın Hariciye Vekâletine Yunan mezaliminin Avrupa devletleri nezdinde protesto edilmesi ve bu protestonun içeriği hakkındaki yazısı.

BELGELER

A. İZMİR'İN İŞGALİ İLE İLGİLİ YAZIŞMALAR

Belge No : 4112

I

GNKUR.
ATASE ARŞİVİ
KOL : 1SH
KUTU: 19
DOS.: 108
BEL : 108-1

Belge No : 4112

İzmir İşgaline Dair Mevaki'den

Mevrud Telgraflar

İzmir Kumandanlığından:

Buraya gelen Amiral Galtrop'dan bir nota aldım. Bunda İzmir istihkâmâtı ile civarında mevâki' tertibatında haiz bulunan arazinin mütarekenin yedinci maddesi mucibince bu gün öğleyin saat on ikide işgal edeceklerini ve bunun düvel-i müttefike tarafından ve bunun Bâb-ı âliye bildirildiği yazıyor. Emrinize muntazır olduğum ma'ruzdur. 14.5.35

K.17 Kumandanı

Nadir

İzmir Kumandanlığından :

Bugün düvel-i müttefike tarafından vukû' bulacak işgal keyfiyetinin muvakkat bir mahiyeti haiz olup pek yakında Yunanlılara teslim edileceği havadisi musirren deveran etmektedir. Bu babda nazar-ı dikkat nezâret penâhilerini celp eylerim.

K.17 Kumandanı

Nadir

İzmir Kumandanlığından 14 Mayıs 335

İzmir Kışlası – Pek müsta'celdir ve dakika te'hiri gayr-i caizdir.

Şimdi 14.5.35 saat sekiz sonrada Amiral Galtrop'dan aldığım notada şerait-i mütarekenin yedinci maddesi mucibince düvel-i mutelife nâmına İzmir'in Yunan kıtaât-ı askeriyesi tarafından işgal olunacağı ve karar-ı vaki'in Bab-ı âliye bildirildiği ve ihraç kuvvetinin yarın 15.5.35 saat 8 evvelde İzmir'e muvasalat edeceği ve Yunan bahriye müfrezelerinin yedi saat evvelden i'tibaren iskeleleri işgal edeceği ve vekayi'-i müessifeye meydan kalmamak üzere kıtaâtımızın bulundukları mahallerde kalması ve bir İngiliz müfreze-i bahriyesi tarafından işgal edilecek olan telgrafhanede sansüre edilmek üzere

muhabere-i resmiyeye müsaade edileceği ve Yunan makâmât-ı askeriyesinin kendilerine dair olan arzularının iş'arına intizar etmeleri lüzumu bildirilmekte olduğu ma'ruzdur.

K.17 Kumandanı

Mirliva Nadir

Aydın'dan :

Düvel i'tilâfiye tarafından işgal edilen İzmir ile ve binâen-aleyh kolordu ile muhaberemiz bugün saat beş ondan i'tibaren inkita'a uğramıştır. Mâhiyet-i işgal henüz fırkaca tavazzuh edememiştir. Ahali heyacandadır.

Fırka 57 Kumandanı

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 19
Gömlek	: 108
Belge	: 108-1

Belge No : 4112

İzmir'in İşgaline Dair Bölgelerden Gelen Telgraflar

İzmir Komutanlığından:

Buraya gelen Amiral Calthorpe'dan bir nota aldım. Bu notada, İzmir istihkâmları ile civarında mevaki tertibatında yer alan bölgenin, Mondros Mütarekesi'nin 7'nci maddesi gereğince bugün saat 12.00'de işgal edileceğini ve bunun İtilâf devletleri tarafından Osmanlı Hükûmetine bildirildiği yazıyor. Emirlerinizi beklediğimi arz ederim. 14.5.1919

17 nci Kolordu Komutanı
Nadir

İzmir Komutanlığından :

Bugün İtilâf devletleri tarafından yapılacak işgalin geçici olduğu ve çok yakında Yunanlılara teslim edileceği haberleri ısrarla dolaşmaktadır. Bu konuda Harbiye Nezaretinin dikkatini çekerim.

17 nci Kolordu Komutanı
Nadir

İzmir Komutanlığından 14 Mayıs 1919

İzmir Kışlası – İvedi ve bir dakika bile geciktirilmesi mümkün değildir.

Şimdi 14.5.1919 tarihinde saat 20.00'de Amiral Calthorpe'dan aldığım notada, Mondros Mütarekesi şartlarının 7'nci maddesi gereğince İtilâf devletleri adına İzmir'in Yunan askerî birlikleri tarafından işgal edileceğini, bu kararın Osmanlı Hükûmetine bildirildiğini, çıkarılacak kuvvetin yarın 15.5.1919'da saat 08.00'de İzmir'e geleceğini, Yunan deniz müfrezelerinin yedi saat önceden iskeleleri işgal edeceğini, üzücü olaylara meydana gelmemesi için birliklerimizin bulundukları yerlerde kalmasını, bir İngiliz deniz müfrezesi tarafından işgal edilecek olan telgrafhanede sansür edilerek resmî

haberleşmeye izin verileceğini ve Yunan askerî makamlarının kendilerine dair olan isteklerini beklemeleri gerektiğini bildirdiklerini arz ederim.

17 nci Kolordu Komutanı
Tuğgeneral Nadir

Aydın'dan :

İtilâf devletleri tarafından işgal edilen İzmir ile ve dolayısıyla kolorduyla haberleşmemiz bugün saat 05.10.'dan itibaren kesintiye uğramıştır. İşgalin mahiyeti henüz tümen tarafından anlaşılmamıştır. Halk heyecan içindedir.

57 nci Tümen Komutanı

Koleksiyon : İSH
Kutu : 19
Gömlek : 108
Belge : 108-1

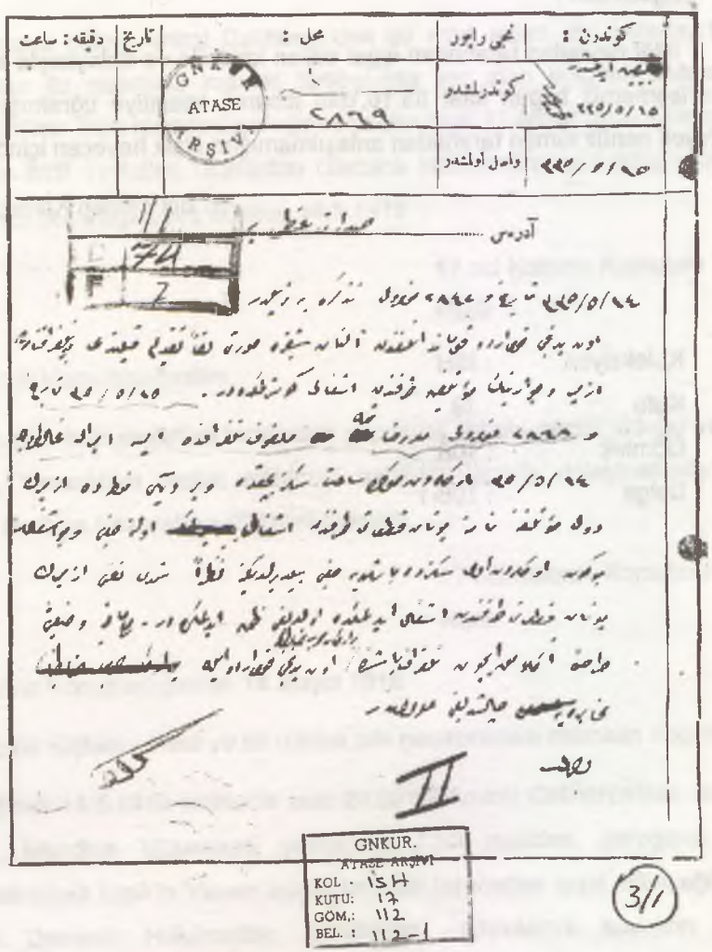

Sadaret-i Uzmâya

15.5.335

14.5.335 tarih ve 2842 numrolu tezkireye zeyldir.

On Yedinci Kolordu Kumandanlığından alınan şifre sureti leffen takdim kılındı. Bu telgrafnâmede İzmir ve civarının mu'telifeyn tarafından işgâli gösterilmektedir. 15.5.35 tarih ve 2868 numrolu ma'rûzâta melfûf telgrafda ise Amiral Galtrop'un 14.5.35 öğleden sonra saat sekiz buçukda verdiği notada İzmir'in Düvel-i Mütelife namına Yunan kıtaâtı tarafından işgâl olunacağı ve bu işgâlin bugün öğleden evvel sekizde başlayacağı bildirildiğine nazaran şimdi nefs-i İzmir'in Yunan kıtaâtı tarafından işgâl edilmekde olduğu zannedilmekdedir. Maa-mâ-fih vaz'iyeti sarâhaten anlamak için telgraf başında bir Erkân-ı Harb zabitinin On Yedinci Kolordu ile muhabereye çalışdığı ma'ruzdur.

İmza

Koleksiyon : İSH
Kutu : 17
Gömlek : 112
Belge : 112-1

Belge No: 4113

Sadrazamlık Makamına

15.5.1919

14.5.1919 tarih ve 2842 numaralı yazıya ektir.

17 nci Kolordu Komutanlığından alınan şifre sureti ekte sunulmuştur. Bu telgrafta İzmir ve civarının İtilâf devletleri tarafından işgal edildiği bildirilmektedir.

15.5.1919 tarih ve 2868 numaralı yazının ilişiğindeki telgrafta ise Amiral Calthorpe'un 14.5.1919 günü saat 20.30'da verdiği notada, İzmir'in İtilâf devletleri adına Yunan birlikleri tarafından işgal edileceği ve bu işgalin bugün saat 08.00'de başlayacağı bildirilmektedir. Bundan dolayı şimdi İzmir'in Yunan birlikleri tarafından işgal edildiği zannedilmektedir. Bununla birlikte durumu açıkça anlamak için telgraf başında bir kurmay subayın 17 nci Kolordu ile haberleşmeye çalıştığı arz olunur.

Cevat

Koleksiyon : İSH
Kutu : 17
Gömlek : 112
Belge : 112-1

Belge No : 4114

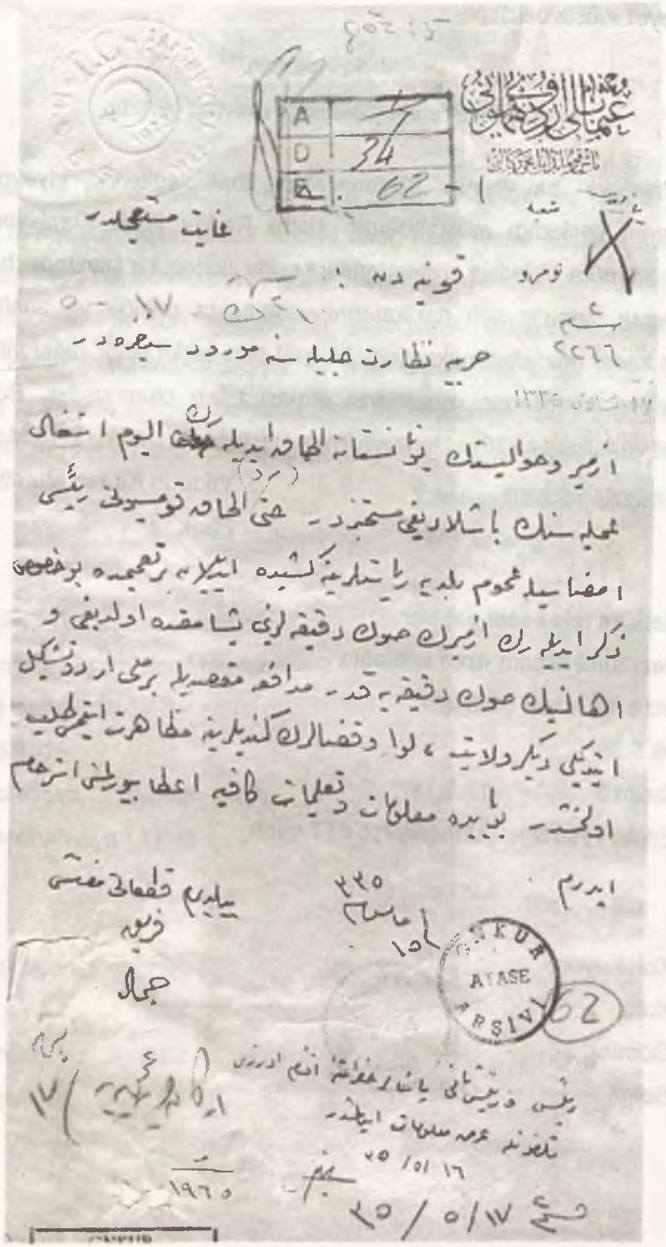

Belge No: 4114

Gayet müsta'celdir.

Konya'dan

Harbiye Nezaret-i Celilesine mevrud şifredir.

İzmir ve havalisinin Yunanistan'a ilhak edilerek elyevm işgal ameliyesinin başladığı müstahberdir. Hatta Redd-i İlhak Komisyonu reisi imzasıyla, umûm belediye riyâsetlerine keşide edilen bir tamimde bu husus zikr edilerek, İzmir'in son dakikalarını yaşamakta olduğu ve ahalinin son dakikaya kadar müdafaa maksadıyla bir millî ordu teşkil ettiği, diğer vilâyet liva ve kazaların kendilerine müzâheret etmesi taleb olunmuşdur. Bu babda ma'lûmat ve talimat-ı kâfiye i'ta buyrulmasını istirham ederim. 15 Mayıs 335

Yıldırım Kıtaatı Müfettişi

Ferik

Cemal

Reis ve reis-i sâni paşalar

hazrâtına akşam üzeri telefonla

arz-ı ma'lûmat edilmiştir.

16.5.35

Kısım 2 17.5.35

Erkân-ı Harbiye-i Umumiyeye / 17 minh

Koleksiyon : İSH

Kutu : 17

Gömlek : 62

Belge : 62-1

Belge No: 4114

İvedi

Konya'dan

Harbiye Nezaretine gelen şifredir.

İzmir ve havalisinin Yunanistan'a ilhak edilerek şu anda işgalin başladığı haber alınmıştır. Hatta Redd-i İlhak Komisyonu başkanı imzasıyla bütün belediye başkanlıklarına gönderilen bir genelgede bu konudan bahsedilerek İzmir'in son dakikalarını yaşamakta olduğu ve halkın son dakikaya kadar savunma amacıyla bir millî ordu teşkil ettiği diğer vilâyet, sancak ve kazaların kendilerine yardım etmesi istenmiştir. Bu konuda bilgi ve gerekli direktifin verilmesini rica ederim. 15 Mayıs 1919

Yıldırım Birlikleri Müfettişi

Tümgeneral

Cemal

Başkan ve başkan yardımcısı

paşalara akşam üzeri telefonla

bilgi verilmiştir.

16.5.1919

2 nci Kısım 17.5.35

Genelkurmaya / 17'de

Koleksiyon : İSH

Kutu : 17

Gömlek : 62

Belge : 62-1

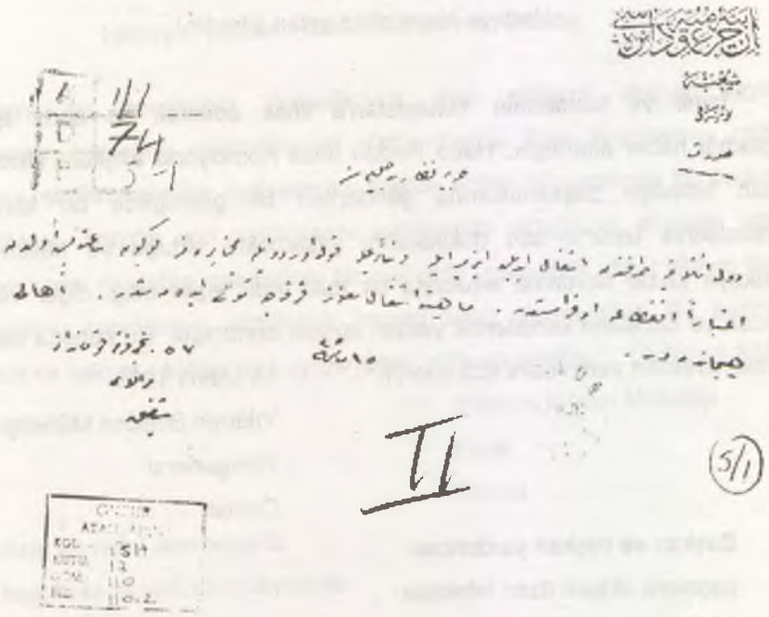

Suret

Harbiye Nezaret-i Celilesine

Düvel-i İtilâfiye tarafından işgâl edilen İzmir ile ve binâen-aleyh kolordu ile muharebemiz bugün saat beş evvelden i'tibaren inkıta'a uğramışdır. Mahiyet-i işgâl henüz fırkaca tavazzuh edememişdir. Ahali heyecandadır.
15 Mayıs 35

57 nci Fırka Kumandanı
Miralay
Şefik

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 17
Gömlek	: 110
Belge	: 110-2

Belge No: 4115

Suret

Harbiye Nezaretine

İtilâf devletleri tarafından işgal edilen İzmir ve işgalden dolayı kolordu ile haberleşmemiz bugün saat 05.00'ten itibaren kesilmiştir. İşgalin mahiyeti henüz tümen tarafından anlaşılamamıştır. Halk heyecan içindedir. 15 Mayıs 1919

57 nci TümenKumandanı
Albay Şefik

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 17
Gömlek	: 110
Belge	: 110-2

Belge No : 4116

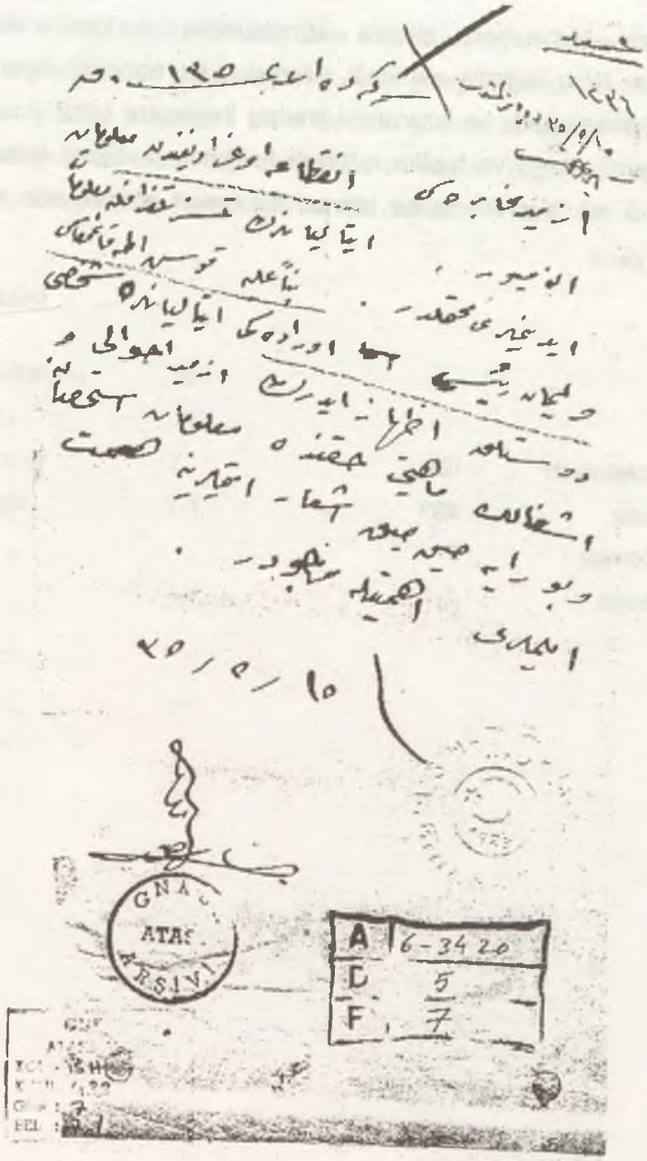

ANKARA
ATASE Bşk.
Kütüphanesi

Belge No: 4116

Söke'de Alay 135.K.

İzmir Muharebesi inkıta'a uğradığından ma'lûmât alınamıyor. İtalyanların telsiz-telgrafla ma'lûmât edinmeleri muhtemeldir. Bina-en-aleyh Kuşada kaim-makamı ve liman reisi oradaki İtalyanlara şahsî dostluk izhar ederek İzmir ahvali ve işgâlin mâhiyeti hakkında ma'lûmat istihsâline ve buraya sık sık iş'ar etmelerine himmet eylemeleri ehemmiyetle mercûdur. 15.5.35

İmza

Koleksiyon : İSH
Kutu : 433
Gömlek : 7
Belge : 7-1

Belge No: 4116

Söke'de 135 nci Alay Komutanlığına

İzmir'le haberleşme kesildiğinden bilgi alınamıyor. İtalyanların telsiz-telgrafla bilgi edinmeleri muhtemeldir. Bundan dolayı Kuşadası kaymakamı ve liman reisi oradaki İtalyanlara şahsî dostluk göstererek İzmir'in durumu ve işgalin mahiyeti hakkındaki bilgi alınmasına ve edinilen bilginin buraya sık sık gönderilmesine yardım etmeleri önemle rica olunur. 15.5.1919

İmza

Koleksiyon : İSH
Kutu : 433
Gömlek : 7
Belge : 7-1

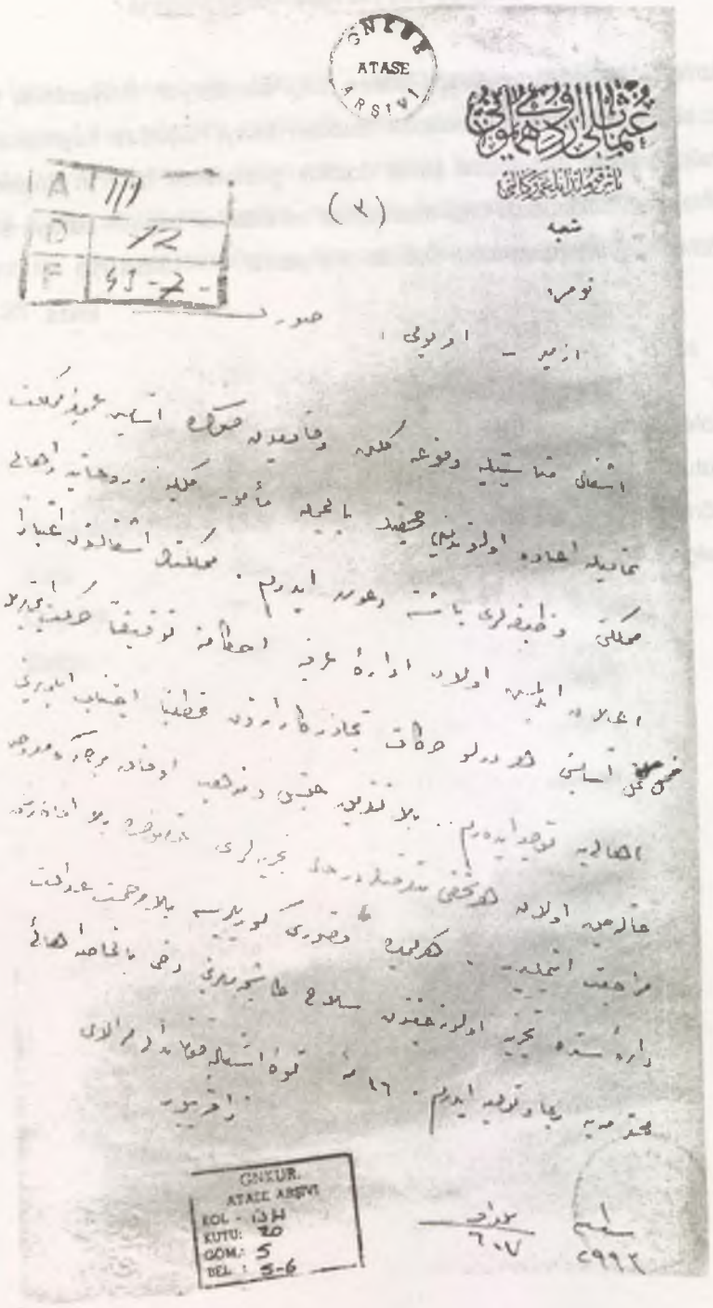

İzmir – Emr-i Yevmi: Suret

İşgâl münasebetiyle vuku'a gelen vekayi'den sonra, asayiş-i umumiye-i memleket tamamıyla iâde olunduğu cihetle bil-cümle me'mur-i mülkiye, ruhaniye ve ahali-i memleketi vazifeleri başına da'vet ederim. Memleketin işgâlinden i'tibaren i'lân edilmiş olan idare-i örfiye ahkâmına tevfikân hareket etmeleriyle mühall-i asayiş her türlü harekât-ı tecâvüz-kârâneden katiyyen ictinâb eylemelerini ahaliye tavsiye ederim. Bilâ-tefrik cins ve mezheb ufak bir cebre ma'rûz kalacak olan her şahıs mütearrızın derhal tecziyeleri hususunda bilâ- ifate-i zaman mürâcaât etmelidir. Her kimin kusuru görülürse bilâ-merhamet adalet dairesinde tecziye olunacağından silah taşımamalarını dahi bil-hassa ahali-i muhteremeye rica ve tavsiye ederim. 16 minh

Kuvve-i İşgâliye Kumandanı Miralay
Zafriyor

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 20
Gömlek	: 5
Belge	: 5-6

Belge No : 4117

İzmir - Günlük Emirler : Suret

İşgâl dolayısıyla meydana gelen olaylardan sonra, memleketin genel asayişinin tekrar tamamen sağlandığından bütün dinî ve mülkî memurları ve halkı görevleri başına davet ederim. Ülkenin işgalinden itibaren ilân edilen sıkıyönetim emirlerine uygun hareket etmelerini, asayişsizlik ve her türlü saldırı hareketlerinden kesinlikle kaçınmalarını halka tavsiye ederim. Cins ve mezhep ayrımı yapılmadan ufak bir cebre maruz kalacak olan her şahıs, saldıranın hemen cezalandırılması konusunda zaman kaybetmeden müracaat etmelidir. Her kimin suçu görülürse merhamet gösterilmeden adalet çerçevesinde cezalandırılacağından silâh taşımamalarını da özellikle halka rica ve tavsiye ederim. 16'da

İşgal Kuvvetleri Komutanı
Albay Zafiriu

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 20
Gömlek	: 5
Belge	: 5-6

Belge No : 4118

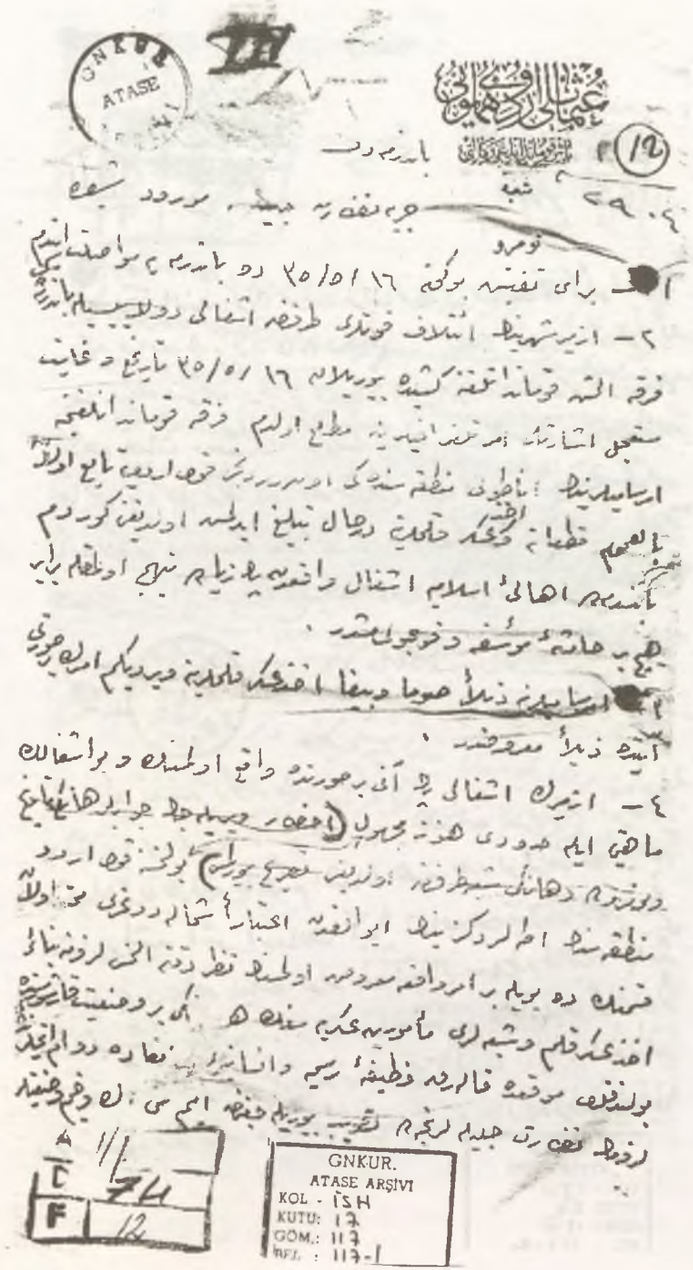

عثمانلی آرشیوی
رئاست جمهوریه آرشیوی
12/1
A 111
D 74
F 12-1

نمره
شب

نظر دقته المزده کرك موظف کرکسه مقتضای ضابطه نك کرکسه اشبو ضابطه نك
شرحه ضابطه نك بجمله عائله وایتام امنك شحدیه ایك ادخال آیله
معاشدینك تسویه وایجاب احتیاط ایسه وظیفه اعضاسی هومنیتك
تأمین حیات ومعیشتدن حکومت شبه یوقدر الیسا افتقارنه بولنجه
قانعم نیاز عمل کرك اخذ عسکر مقدارینه اعضا ایتدیکم بنیفاتك وکرکسه
تأمین حیات ومعیشت نقطه نظرنه بالاده کی تطبیقه محاجز بولنمیوب
سامیدینه اقتدار ایدوب ایجابکنك امر واستقامتنه مستعجلیتله انتظار ایدرم

۱۶ مایس ۲۴۵ اومه دردنجی فرقه آمره
یوسف عزت

GNKUR
ATASE
ARŞİVİ

صورت

۱- برای تفتیشه بوکونه باندیرمه کزدر
۲- ۱۶/۵/۲۵ تاریخ فرقه ۶۱ بتلیغاتنه لاحقه در ازمیر جوارنده
بولنان عسکری طرفنه ماهیت اشغالی هنوز معین اولمدیغی نظریه جلب
اشغال بولمشدر اشبو اشغالات آینا الحاصه صورتنده اولدیغی قوه
اشغالیه جه درمیان ایدلمه اولمق اشغال مذکوره قالاده موافقه
اخذ عسکر شعبات ضابطه وافرادی ترك حیاتنه وحمایتلرنه کی عائله لری
سفالت ویاشامه براقدرق براقدرق ترك موقع ایلمکی مقتضا ومادة موافقه
اولمیه جغنه بشقه برامر ویرلمیجه دکه یرلرنده قالمق وظیفه لرینی ایفا

GNKUR
ATASE ARŞİVİ
KOL - ISH
KUTU: 17
GÖM.: 117
BEL. : 117-2

عثمانلی آرشیوی
رئاست جمهوریه آرشیوی
12/2
A 111
D 74
F 12-2

نمره
شب

وکرك عائله وکرکسه شبه اوراده وقاعم دیو بویرلدیغه
[illegible]
اولدیغی درجه المزیده در موظف
[illegible]
ضابط وعسکر اولمزه طولای عائله لری دخی وظیفه وموقعلری ترك
اجباریه ایدلدکلری تقدیرده موقتاً سولت عسکریه استغنا ایدرك
والیه عسکریلری جیقاره رك اشغال اجزه دیکه اوراده قالمالری
وید حمایتلرنده کی عائله لرك اهالیه حقوقه مداخله سنه محافظه سنه
غیرت ایلمالری الزمدر اشبو امرك بیك اشغال مذکوره اولان
احد عسکر شبه لرینه سریعاً تبلیغ وبو تبلیغاتك هول درجه محرم
طوتلمسی وهانك شبه ده تبلیغ ایدلدیکنه وبو تبلیغاتك شبه لرجه
نقض ایدلدیکنه باندرمه طرفمز اشعار ایلرز .

GNKUR
ATASE
ARŞİVİ
GNKUR.
ATASE ARŞİVİ
KOL - ISH
KUTU: 17
GÖM.: 117
BEL. : 117-3

۱۹۷۲
III
20 - 5 - 17

Belge No : 4118

Bandırma'dan

Harbiye Nezaret-i Celilesine mevrud şifre.

1. Bera-yı teftiş bugün 16.5.35'de Bandırma'ya muvâsalat etdim.

2. İzmir şehrinin İ'tilaf kuvvetleri tarafından işgâli dolayısıyla Bandırma'daki Fırka Altmış Kumandanlığına keşide buyurulan 16.5.35 tarihli ve gâyet müsta'cel işaretli emr-i telgrafilerine muttali' oldum. Fırka Kumandanlığınca emr-i samilerinin Anadolu mıntıkasındaki On Dördüncü Kolorduya tabi' olan bil-umum kıtaata ve Ahz-ı Asker Kalemlerine derhal tebliğ edilmiş oduğunu gördüm. Bandırma'da ahali-i İslamiye işgâl-i vaki'den pek ziyade müteheyyic olmakla beraber hiçbir hadise-i müessife vuku' bulmamıştır.

3. Emr-i samilerine zeylen Soma ve Biga Ahz-ı Asker Kalemlerine verdiğim emrin bir sureti atide zeylen ma'rûzdur.

4. İzmir'in işgâli pek ani bir suretde vaki' olmasının ve bu işgâlin mahiyeti ile hududu henüz meçhul bulunmasına kolordu mıntıkasının Adalar Denizi'nin Ayvalık'dan i'tibaren şimâle doğru müttehid olan kısmının da böyle bir emr-i vaki'e ma'rûz olmasının nazar-ı dikkate alınması lüzûmuna binaen Ahz-ı Asker Kalem ve şubeleri me'murin-i askeriyesinin herhangi bir vaz'iyyet karşısında bulundukları mevki'de kalarak vazife-i resmiye ve insaniyelerini ifâda devam etmelerinde lüzumunun Nezaret-i celilelerince de tasvib buyurulacağından eminim. Hatta en vahim vaz'iyyetler nazar-ı dikkate alınarak gerek muvazzaf gerekse mütekaid zabitanın gerekse iş bu zabitanla şehid zabitanın bil-cümle aile ve eytam ve eramilin şimdiden iki üç aylık maaşlarının tesviyesi ve ayrıca ihtiyât erzak dahi i'tası suretiyle te'min-i hayat ve maişetleri Hükûmet-i seniyyenin şan-ı alisi iktizasından bulunacağına kaniim. Bina-en-aleyh gerek Ahz-ı Asker kalemlerine i'ta ettiğim tebligâtın ve gerekse te'min-i hayat ve maişet nokta-i nazarından bâlâdaki tekâlif-i

aciziyemin tasvib-i samilerine iktiran edip etmediğinin emr û iş'ârına müsta'ciliyetle intizar ederim.

16 Mayıs 335 — On Dördüncü Kolordu K.

Yusuf İzzet

Suret

1. Bera-yı teftiş bugün Bandırma'yı gezdim.

2. 16.5.35 tarihli Fırka 61 tebligâtına lâhikadır. İzmir ve civarının Yunan askeri tarafından mahiyet-i işgâli henüz muayyen olmadığı Nezaret-i celileden iş'ar buyurulmuştur. İşbu işgâlin aynen ilhâk suretinde olduğu kuvve-i işgâliyece der-miyân edilmiş olsa dahi işgâle ma'rûz kalan mevaki'deki Ahz-ı Asker şuabat zabitan ve efradı terk sıyânet ve himâyetlerindeki aileleri sefalet ve perişaniye bırakarak terk-i mevki' eylemeleri ma'nen ve maddeten muvafık olamayacağından başka bir emir verilmeyinceye değin yerlerinde kalarak vazifelerini ifa ve gerek aileler ve gerekse şube evrak ve kasa ve debboylarının hüsn-ü muhafazasına i'tina eylemeleri derece-i elzemiyetdedir. Muvazzaf zâbit ve asker olmalarından dolayı (şifre) vazife ve mevki'lerini terke icbar edildikleri takdirde muvakkaten silk-i askeriyeden isti'fa ederek ve elbise-i askeriyelerini çıkararak iş'ar-ı ahire değin orada kalmaları ve yedd-i himâyetlerindeki ailelerle ahalinin hukuk-u milliyesinin muhafazasına gayret eylemeleri elzemdir. İşbu emrin yalnız işgâle ma'rûz olan Ahz-ı Asker şubelerine serian tebliği ve bu tebligâtın son derece mahrem tutulması ve hangi şubelere tebliğ edildiğinin ve bu tebligâtın şubelerce telakki edildiğinin Bandırma'da tarafıma iş'ârı mütemennadır.

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye'ye /17 minh

17.5.35

Koleksiyon : İSH

Kutu : 17

Gömlek : 117

Belge :117-1,2,3

Belge No : 4118

Bandırma'dan Harbiye Nezaretine gelen şifre.

1. Teftiş için bugün (16.5.1919) Bandırma'ya gittim.

2. İzmir'in İtilâf kuvvetleri tarafından işgali dolayısıyla Bandırma'daki 60 ncı Tümen Komutanlığına çekilen 16.5.1919 gün ve çok acele işaretli telgraf emrinizi aldım. Tümen komutanlığı tarafından emirlerinizin Anadolu bölgesindeki 14 ncü Kolorduya bağlı olan bütün birlik ve Ahz-ı Asker kalemlerine derhâl tebliğ edilmiş olduğunu gördüm. Bandırma'da Müslüman halk, yapılan işgalden çok fazla heyecanlanmış olmakla birlikte hiçbir üzücü olay meydana gelmemiştir.

3. Emirlerinize ilâveten Soma ve Biga Ahz-ı Asker kalemlerine verdiğim emrin bir sureti aşağıda ek olarak arz edilmiştir.

4. İzmir'in işgalinin çok ani olması, işgalin mahiyeti ve sınırları henüz belli olmaması, kolordu bölgesindeki Ege Denizi'nin Ayvalık'tan itibaren kuzeye doğru uzanan kısmının da böyle bir emri vaki ile karşılaşmasının dikkate alınması gerektiğinden Ahz-ı Asker kalem ve şubelerinin askerî memurlarının herhangi bir durum karşısında, bulundukları yerde kalarak resmî ve insanî görevlerine devam etmeleri gereğinin Harbiye Nezaretince de uygun görüleceğinden eminim. Hatta en kötü durumlar göz önüne alınarak gerek muvazzaf, gerek emekli subayların ve gerekse bu subaylarla şehit subayların bütün aile, yetimler ve dulların şimdiden iki üç aylık maaşlarının ödenmesi ve ayrıca yedek erzak da verilmesi suretiyle geçimlerini sağlamaları, Osmanlı Hükûmetinin şanından olacağına eminim. Bundan dolayı gerek Ahz-ı Asker kalemlerine verdiğim tebligatın ve gerekse geçimlerini sağlamaları açısından yukarıdaki tekliflerimin tarafınızdan onaylanıp onaylanmadığının bildirilmesini acele olarak beklerim. 16 Mayıs 1919

14 ncü Kolordu Komutanı
Yusuf İzzet

Suret

1. Teftiş için bugün Bandırma'yı gezdim.

2. 16.5.1919 tarihli 61 nci Tümen tebligatına ektir.

İzmir ve civarının Yunan askeri tarafından işgal edildiği ve işgalin mahiyetinin henüz belli olmadığı Harbiye Nezaretinden bildirilmiştir. Bu işgalin aynen ilhak şeklinde olduğu işgal kuvvetleri tarafından ileri sürülse de işgal edilen yerlerdeki Ahz-ı Asker şubeleri subay ve erleri, korumaları altındaki aileleri sefalet ve perişanlık içinde bırakarak, bulundukları yeri terk etmeleri maddî ve manevî olarak uygun olamayacağından başka bir emir verilmedikçe yerlerinde kalarak görevlerini yapmaları, gerek ailelerin ve gerekse şube evraklarının kasa ve depolarının iyi korunmasına itina göstermeleri son derece önemlidir. Muvazzaf subay ve asker olmalarından dolayı (şifre) görev ve bulundukları yerlerini terke zorlandıkları takdirde geçici olarak askerlikten istifa edip, üniformalarını çıkarmaları ve bir sonraki emre kadar orada kalmaları ve himayeleri altındaki ailelerle halkın millî haklarının korunmasına çalışmaları gereklidir.

Bu emrin yalnız işgal edilen Ahz-ı Asker şubelerine sür'atle bildirilmesini, bu tebligatın son derece gizli tutulmasını, hangi şubelere bildirildiğinin ve bu tebligatın şubeler tarafından alındığının, Bandırma'da tarafıma bildirilmesini temenni ederim. 17.5.1919

Genelkurmaya / 17'de

Koleksiyon : İSH
Kutu : 17
Gömlek : 117
Belge :117-1,2,3

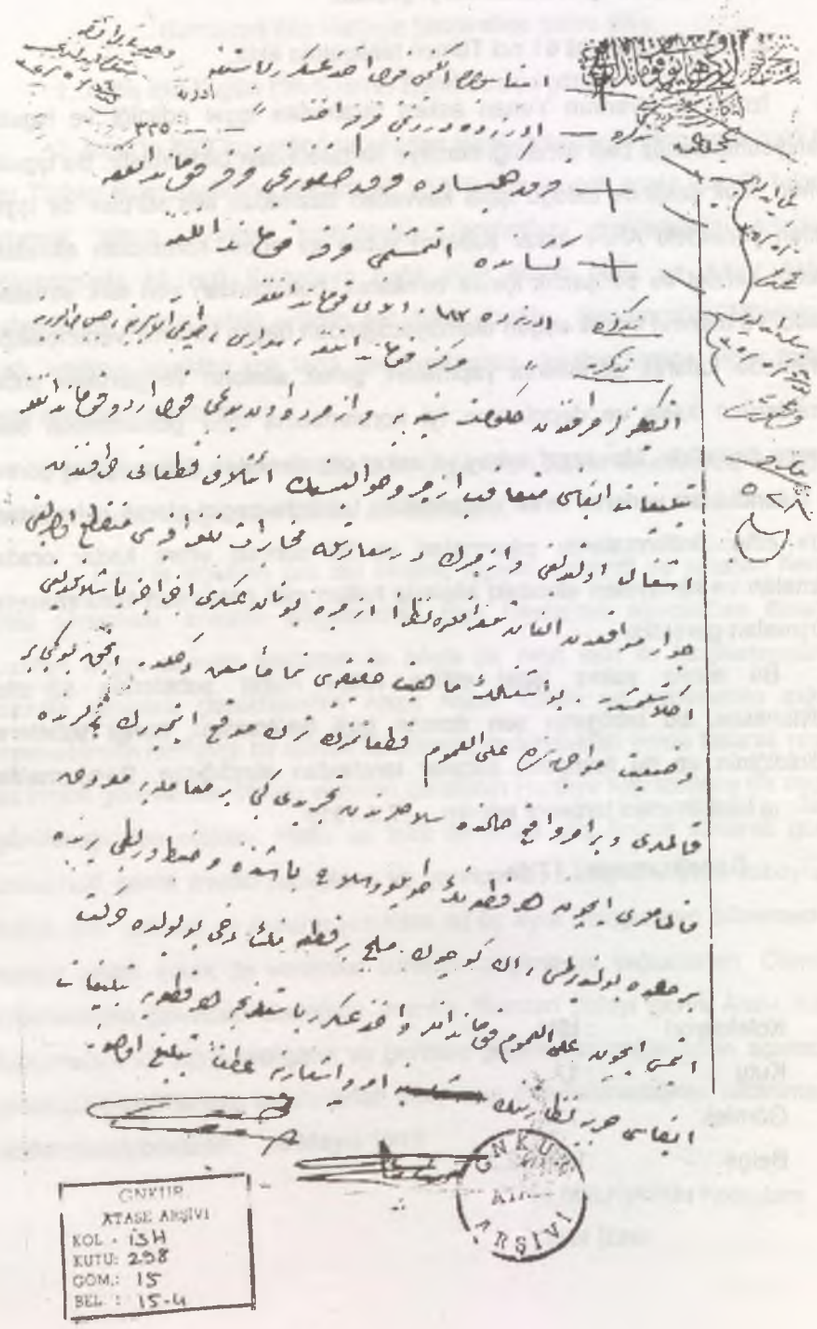

GNKUR
ATASE ARŞİVİ
KOL : İSH
KUTU: 298
GÖM.: 15
BEL. : 15-4

Acele 16/17.5.35

Şifre İstanbul'da İkinci Kolordu Ahz-ı Asker Riyâsetine

Tezkire Edirne Dördüncü Fırka Ahz-ı Asker Riyâsetine
Kırkkilise'de Kırk Dokuzuncu Fırka Kumandanlığına
Keşan'da Altmışıncı Fırka Kumandanlığına

Tezkire Edirne'de 187. Alay Kumandanlığına

Tezkire Edirne'de Merkez Kumandanlığına, Süvari Topçu Alaylarına, Cebel Taburuna

İngilizler tarafından hükûmet-i seniyyeye ve İzmir'de On Yedinci Kolordu Kumandanlığına tebligât ifâsını müteakib İzmir ve havalisinin İ'tilaf kıtaatı tarafından işgal olunduğu ve İzmir'in Dersaadetle muhaberât-ı telgrafiyesi münkat' olduğu, civar mevâkiiden alınan telgraflara nazaran İzmir'e Yunan askeri ihrâcına başlanıldığı anlaşılmıştır. Bu işgalin mahiyet-i hakikiyesi tamamen muayyen değildir. Ancak bu gibi bir vaziyet muvacehesinde ale-l-umum kıtaatımızın terk-i mevki etmeyerek yerlerinde kalmaları ve bir emr-i vaki' halinde silahlarından tecridi gibi bir muameleye ma'ruz kalmamaları için her kıtanın toplu ve silah başında ve zabt ü rabtı yerinde bir halde bulundurulması, en küçük müsellah bir kıtanın dahi bu yolda hareket etmesi için ale-l-umûm kumandanlar ve ahz-ı asker riyâsetlerince her kıtaya tebligât ifâsı Harbiye Nezâretinin emr ü iş'arına atfen tebliğ olunur.

İmza İmza

Koleksiyon : İSH
Kutu : 298
Gömlek : 15
Belge : 15-4

Belge No: 4119

Acele 16/17.5.1919

Şifre İstanbul'da 2 nci Kolordu Ahz-ı Asker Başkanlığına

Yazı Edirne'de 4 ncü Tümen Ahz-ı Asker Başkanlığına

Kırklareli'de 49 ncu Tümen Komutanlığına

Keşan'da 60 ncı Tümen Komutanlığına

Yazı Edirne'de 187 nci Alay Komutanlığına

Yazı Edirne'de Merkez Komutanlığına, Süvari, Topçu Alaylarına, Dağ Taburlarına

İngilizler tarafından Osmanlı Hükûmeti'ne ve İzmir'de 17 nci Kolordu Komutanlığına tebligat gönderilmesini takiben İzmir ve havalisinin İtilâf kuvvetleri tarafından işgal olunduğu ve İzmir'in İstanbul'la telgraf haberleşmesinin kesildiği, civar mevkilerden alınan telgraflara göre İzmir'e Yunan askeri çıkarılmaya başlandığı anlaşılmıştır. Bu işgalin gerçek mahiyeti tamamen belli değildir. Ancak bu gibi bir durum karşısında genel olarak birliklerimizin mevkilerini terk etmeyerek yerlerinde kalmaları ve bir emrivaki hâlinde silâhlarının alınması gibi bir muameleye maruz kalmamaları için her birliğin toplu, silâh başında ve disiplinli bir şekilde bulundurulması en küçük silâhlı bir birliğin de bu yolda hareket etmesi için genel olarak komutanlar ve Ahz-ı Asker başkanlıklarınca her birliğe bildirilmesi Harbiye Nezaretinin emrine dayanarak tebliğ olunur.

İmza Cafer Tayyar

Koleksiyon : İSH
Kutu : 298
Gömlek : 15
Belge : 15-4

Belge No : 4120

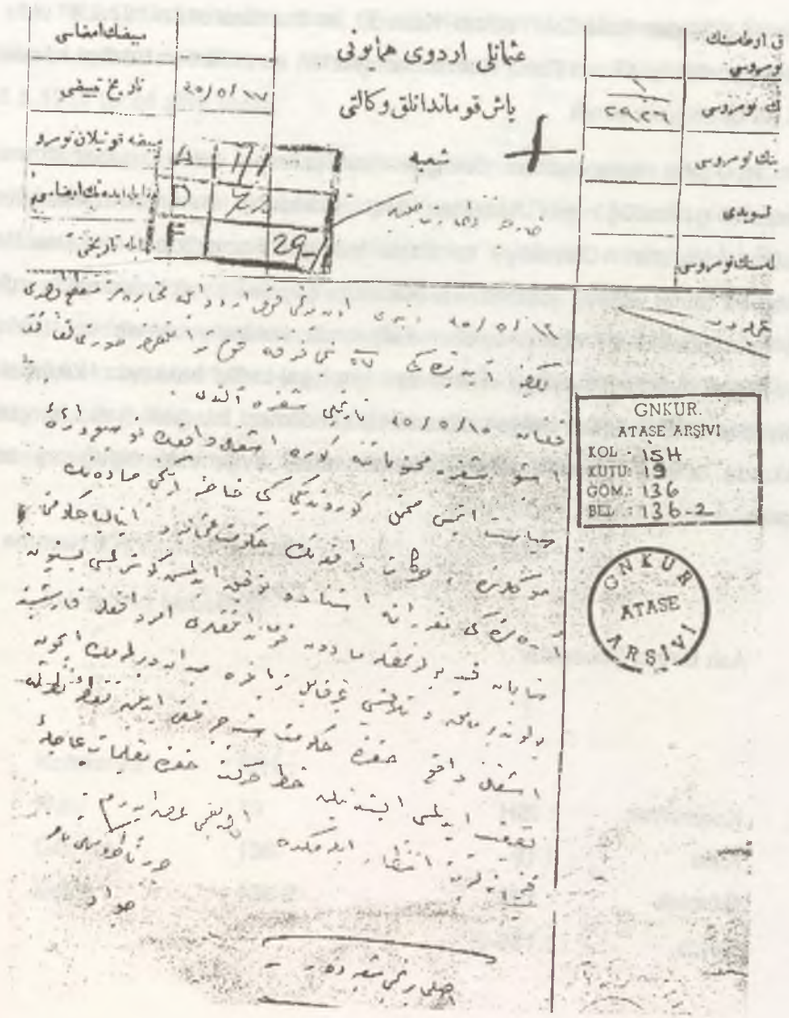

Belge No : 4120

Aceledir. 17.5.35

Hariciye Nezaret-i Celilesine

14.5.35'den beri On Yedinci Kolordu ile muhaberemiz münkât' oldu. Yalnız Aydın'daki 57 nci Fırka Kumandanlığından sureti leffen takdim kılınan 15.5.35 tarihli şifre alındı.

İşbu şifre muhteviyâtına göre işgâl-i vaki'in tevsî-i daire-i siyaset etmesi muhtemel göründüğü gibi hâsseten ikinci maddenin sonlarında hârekât-ı vâkıânın Hükûmet-i Osmaniye ve İtalya Hükûmeti arasındaki mukarrerâta istinad ve tevfik edilmiş gösterilmesi büsbütün şâyan-ı kayd bulunmakla mâdûn kumandanlıkları emr-ü vaki'ler karşısında bulundurmamak ve telâfisi gayr-i kâbil ziyânlara meydan verilmemek için işgal-i vâki' hakkında Hükûmet-i seniyyece telakki edilen nokta-i nâzarla tâkip edilmesi istenilen hatt-ı hareket hakkında ta'limât-ı acele-i fehimânelerine intizar eylemekte olduğumu arz ederim.

Harbiye Nazır Vekili Namına
Cevat

Aslı Birinci Şubededir.

Koleksiyon : İSH
Kutu : 19
Gömlek : 136
Belge : 136-2

Belge No : 4120

İvedi 17.5.1919

Dışişleri Bakanlığına

14.5.1919 tarihinden beri 17 nci Kolordu ile haberleşmemiz kesildi. Yalnız Aydın'daki 57 nci Tümen Komutanlığından sureti ekte sunulan 15.5.1919 tarihli şifre alındı.

Söz konusu bu şifrenin içeriğine göre, yapılan işgalin siyasî açıdan genişlemesi muhtemel göründüğü gibi özellikle, 2'nci maddenin sonlarında yapılan harekâtın Osmanlı Hükûmeti ile İtalya Hükûmeti arasındaki kararlara dayanıldığı ve uygun olduğunun gösterilmesi büsbütün kayda değer olmakla, alt kademedeki komutanlıkları emri vâkiler karşısında bırakmamak ve telâfisi mümkün olmayan zararlara yol açmamak için bu işgale Osmanlı Hükûmetinin hangi açıdan baktığı ve bu konuda izlenmesi istenilen hareket tarzı hakkında acele olarak göndereceğiniz talimatı beklediğimi arz ederim.

Harbiye Nazırı Vekili Adına
Cevat

Aslı Birinci Şubededir.

Koleksiyon : İSH
Kutu : 19
Gömlek : 136
Belge : 136-2

تلغرافنامه

عرضی	نومرسی	کلمسی	تاریخی				تاریخ				
	٢٥٧	١٥٠					١٧				

دولت عثمانیه
نظارت تلغراف و تلفون

حکومت تلغراف عمارتندن طولایی برکونا
مسئولیت قبول ایتمز

اولی — عادی — مکرر

کشیده
برندیلمی عمل

اولی — مکرر

تلغرافنامه

عرضی	نومرسی	کلمسی	تاریخی				تاریخ				

دولت عثمانیه
نظارت تلغراف و تلفون

حکومت تلغراف عمارتندن طولایی برکونا
مسئولیت قبول ایتمز

اولی — عادی — مکرر

کشیده
برندیلمی عمل

اولی — مکرر

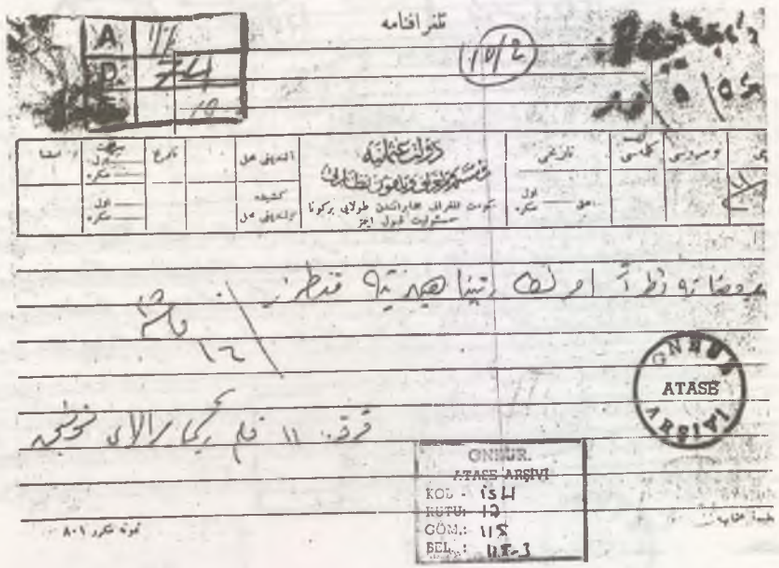

17.5.35

Harbiye Nezaretine

C. 16 Mayıs 35 tarih 756 numrolu tele. Dünden beri İzmir'den alınan ma'lûmâta nazaran işgalin yalnız İzmir şehri istihkâmâtına münhasır kalmayıp Yunan askeri evvela İzmir kışlasında toplu bulunan askerden üç yüz kadarını şehid ettikleri ve bir kısım askerin de silâhlarıyla dağlara çekildikleri ve işgalin Ödemiş Bandırma Tire'ye kadar ilerlediği (okunamadı) Kuşadası'na çıkıp 15 Mayıs 35'de Ayasaluğ istasyonunu işgal eden İtalya (okunamadı) bin beş yüz piyade iki yüz süvari dört makineli tüfenkten mürekkep bir kuvvetin Azizye'ye gelip Yelatmak istasyonuna ilerlemekte ve bir kısım kuvvetinden Söke'ye sevk olunduğu anlaşılmıştır. 57 nci Fırkanın dahi nasıl İzmir ordusunun uğradığı akıbete maâz-Allah uğrayarak buradaki Topçu Alayına tâ'limât verememesi ihtimaline binâen şimdiden mezkûr Alayın ve Ahz-ı Asker Kalem ve Şuâbatının evrak ve nükûdunun heyet-i vaz'iyetine lüzum görülmektedir. Bermucib emir alayının toplu bulunması halinde İzmir'de olduğu gibi bir taarruza veya teslim-i silâh talebine ma'ruz kalması muhtemeldir. Ma'ruzata nazaran emr-i nezaret penâhilerine muntazırız. 16 Mayıs 35

Fırka 11 Kalem Reisi Miralay Tevfik

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 17
Gömlek	: 115
Belge	: 115-1, 2, 3

Belge No : 4121

17.5.1919

Harbiye Nezaretine

Cevap: 16 Mayıs 1919 gün ve 756 sayılı telgrafa

Dünden beri İzmir'den alınan bilgilere göre, işgalin yalnız İzmir şehri istihkâmlarında kalmayıp, Yunan askerinin önce İzmir kışlasında toplu hâlde bulunan askerlerden 300 kadarını şehit ettiği, bir kısım askerin de silâhlarıyla dağlara çekildiği, işgalin Ödemiş, Bandırma ve Tire'ye kadar ilerlediği (okunamadı) Kuşadası'na çıkarak 15 Mayıs 1919'da Ayasaluğ istasyonunu işgal eden İtalya (okunamadı) 1500 piyade, 200 süvari, 4 makineli tüfekten oluşan bir kuvvetin Azizye'ye gelip Yelatmak istasyonuna ilerlemekte olduğu ve kuvvetinin bir kısmının da Söke'ye sevk edildiği anlaşılmıştır. 57 nci Tümenin de nasıl İzmir ordusunun uğradığı akıbete Allah korusun uğrayarak buradaki Topçu Alayına talimat verememesi ihtimaline dayanarak şimdiden bu alayın ve ahz-ı asker kalem ve şubelerinin evrak ve paralarının toplanmasına gerek görülmektedir. Gereğinde emir alayının toplu bulunması hâlinde İzmir'de olduğu gibi bir taarruza veya silâh teslimi isteğine maruz kalabilir. Bu konudaki emirlerinizi bekleriz. 16 Mayıs 1919

11 nci Tümen Kalem Başkanı

Albay Tevfik

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 17
Gömlek	: 115
Belge	: 115-1, 2, 3

Belge No : 4122

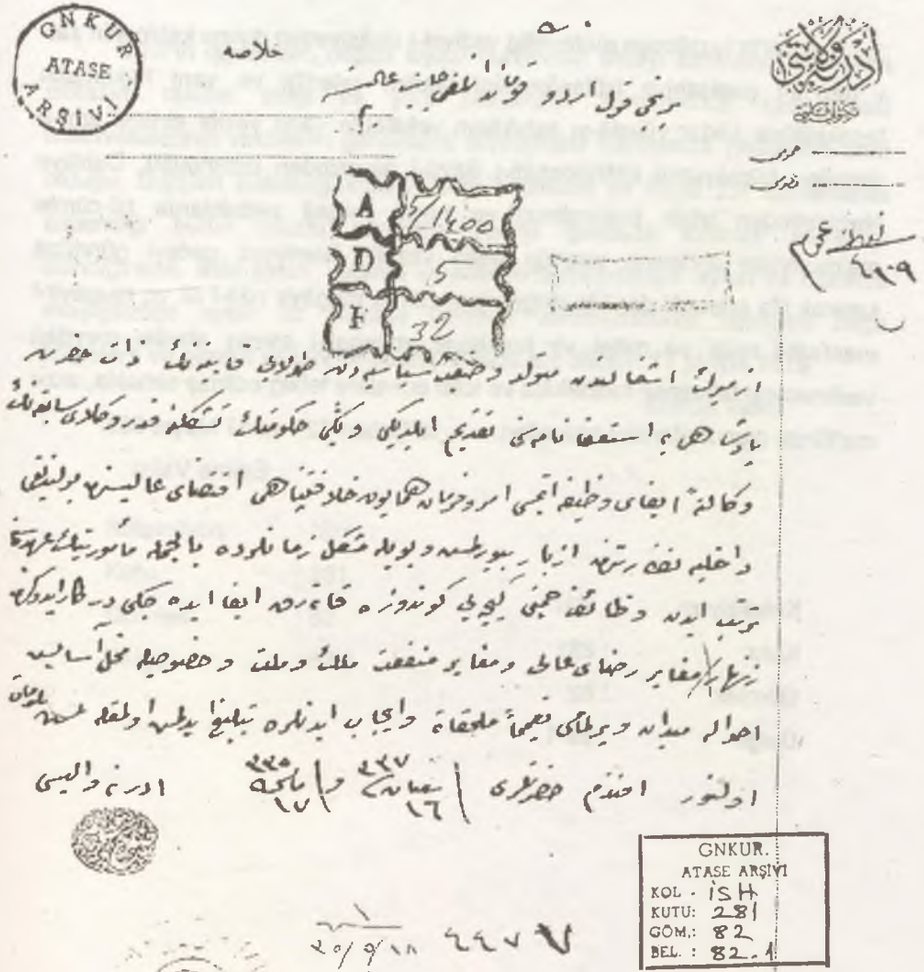

Belge No: 4122

Hülasa

Birinci Kolordu Kumandanlığı Cenâb-ı Aliyesine

İzmir'in işgalinden mütevellid vaziyet-i siyâsiyeden dolayı kabinenin zât-ı hâzret-i padişahiye istifanâmesini takdim eylediği ve yeni hükûmetin teşekkülüne kadar vükelâ-yı sabıkânın vekâleten ifâ-yı vazife etmesi emr-ü fermân-ı hümâyun-u hilâfetpenâh-i iktizâ-i âliyesinden bulunduğu, Dahiliye Nezaretinden izbâr buyurulmuş ve böyle müşkil zamanlarda bil-cümle me'mûriyetin uhdesine terettüp eden vezaif-i hamiyyeti geceyi gündüze katarak i'fa edeceği der-kâr idüğünden, zinhar mugâyir rıza-i âli ve mugayir-i menfaât-i mülk ve millet ve hususiyle, münhall-i asayiş ahvâle meydan verilmemesi ta'mimen mülhâkâta ve icâb edenlere tebliğ edilmiş olmakla, arz-ı ma'lûmat olunur efendim hazretleri. 16 Şaban 337 ve 17 Mayıs 335

Edirne Valisi

Koleksiyon : İSH
Kutu : 281
Gömlek : 82
Belge : 82-1

Belge No: 4122

Özet

1 nci Kolordu Komutanlığına

İzmir'in işgalinden doğan siyasî durumdan dolayı kabinenin padişaha istifasını takdim ettiği ve yeni hükûmetin kurulmasına kadar eski milletvekillerinin vekâleten görevlerini sürdürmesi hususunda padişahın emri olduğu, Dışişleri Bakanlığından yazı ile bildirilmiş ve böyle zor zamanlarda üstlendiği bütün onurlu görevleri geceyi gündüze katarak yapacağı bilindiğinden, asla aykırı, vatanın ve milletin menfaatlerine aykırı ve özellikle asayişsizliğe aykırı bir duruma meydan verilmemesinin tamimen bağlı bölgelere ve gerekli yerlere bildirilmiş olduğu arz olunur. 17 Mayıs 1919

Edirne Valisi

Koleksiyon : İSH
Kutu : 281
Gömlek : 82
Belge : 82-1

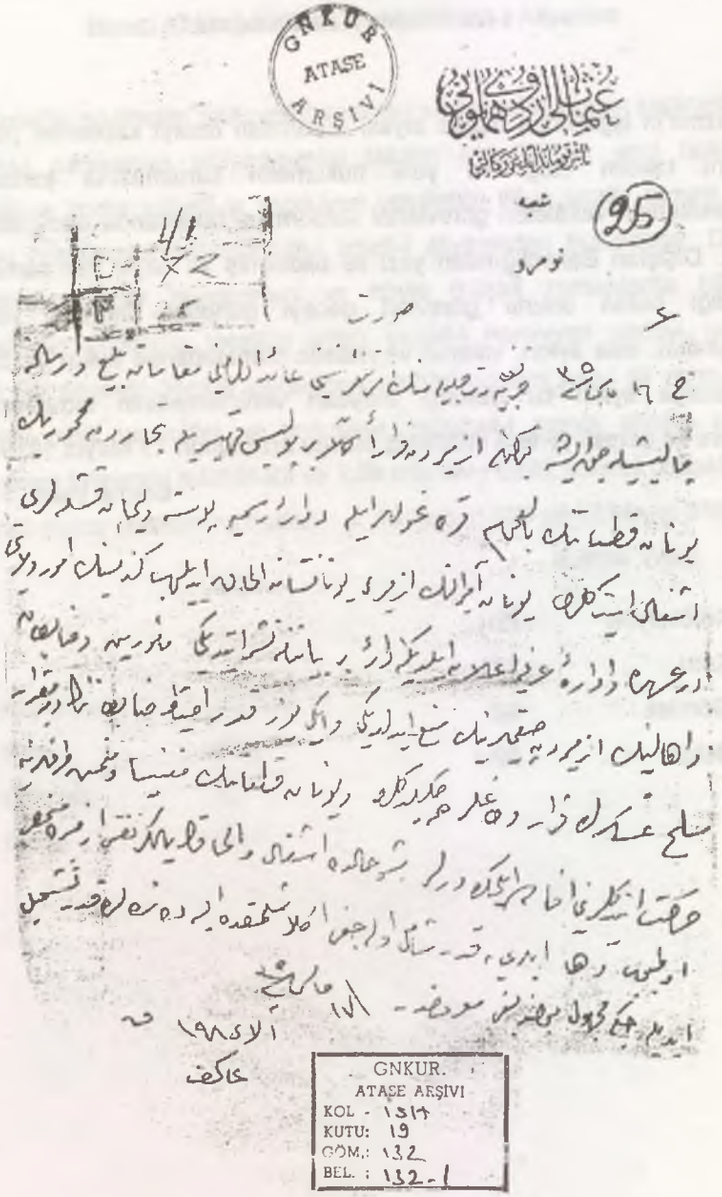

Suret

C. 16 Mayıs 35 Harbiye Nezaret-i celilesinin emr-i telgrafisini aid olduğu makâmâta tebliğ ve irsâline çalışılacak ise de bugün İzmir'den firâren gelen bir polis komiseriyle tüccardan Mahmud Bey Yunan kıtaâtının bil-umûm karakollar ile devair-i resmiye posta ve liman kışlaları işgâl ettikleri Yunan Amiralinin İzmir'i Yunanistan'a ilhak edilip kendisinin umur-u vilâyeti deruhde ve idare-i örfiye ilân eylediğine dair bir beyannâme neşrettiği me'mumurin ve zabitân ve ahalinin İzmir'den çıkmalarının men' edildiği ve iki yüz kadar ihtiyât zâbitanının ve bir mikdar müsellah askerin firar ve dağlara çekildikleri ve Yunan kıtaâtının Manisa ve Menemen taraflarına hareket ettiklerini ifade eylemekdedirler. Şu halde işgâl ve ilhâkın yalnız nefs-i İzmir'e münhasır olmayıb daha ileriye kadar şâmil olacağı anlaşılmakta ise de nerelere kadar teşmil edileceği meçhul bulunduğu ma'ruzdur. 17Mayıs 35

Alay 198 K.

Akif

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 19
Gömlek	: 132
Belge	: 132-1

Belge No : 4123

Suret

Cevap. 16 Mayıs 1919 tarihli Harbiye Nezaretinin telgraf emrinin ilgili makamlara bildirilmesine ve gönderilmesine çalışılacak ise de bugün İzmir'den firar ederek gelen bir polis komiseriyle, tüccardan olan Mahmut Bey; Yunan birliklerinin tüm karakollar ile resmî daireleri, posta ve liman kışlalarını işgal ettiklerini, Yunan amiralinin İzmir'in Yunanistan'a ilhak edilip kendisinin vilâyetin işlerini üstlendiği ve sıkıyönetim ilân ettiğine dair bir beyanname yayınladığını, memur, subay ve halkın İzmir'den çıkışının yasaklandığını ve 200 kadar ihtiyat subayı ile bir miktar silâhlı askerin firar ederek dağlara çekildiğini, Yunan birliklerinin Manisa ve Menemen taraflarına hareket ettiklerini bildirmektedirler. Bu durumda işgal ve ilhakın yalnız İzmir'le kalmayıp daha ilerilerini de kapsayacağı anlaşılmakta ise de nerelere kadar yayılacağının meçhul olduğu arz edilir. 17 Mayıs 1919

198 nci Alay Komutanı

Akif

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 19
Gömlek	: 132
Belge	: 132-1

Belge No : 4124

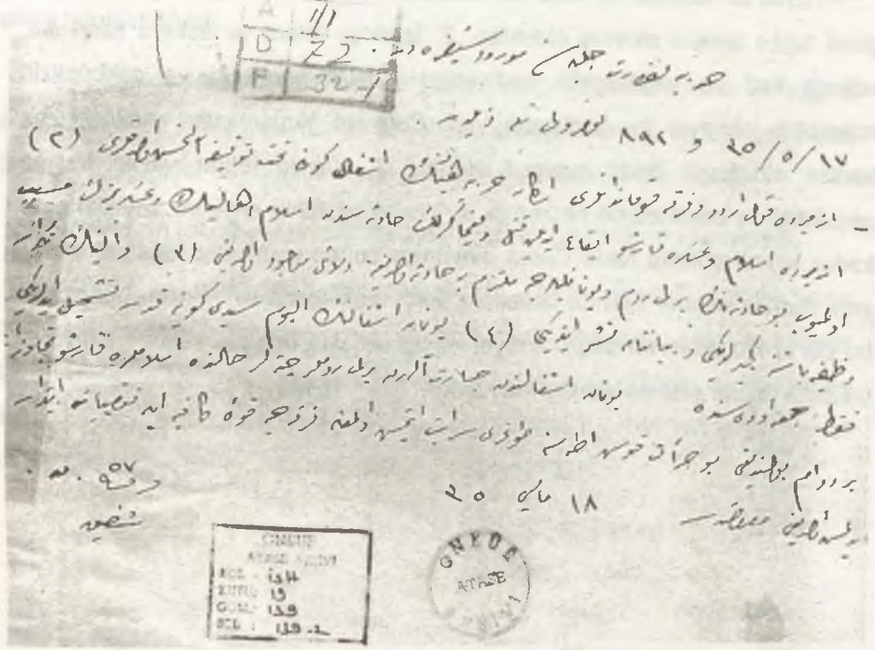

Belge No :4124

Harbiye Nezaret-i Celilesine mevrud şifredir.

17.5.35 ve 892 numrolu tele zeyldir.

İzmir'de kolordu ve fırka kumandanları erkân-ı harbiye heyetinin işgâl günü taht-ı tevkife alınmış oldukları, 2. İzmir'de İslâm ve askere karşı ika' edilmiş katl ve yağmagirlik hadisesinden İslâm ahalinin ve askerimizin müsebbib olmayıb bu hadisenin yerli Rum ve Yunanlılarca mültezim bir hadise olduğuna delâil mevcud olduğu, 3. Valinin tekrar vazife başına geçirildiği ve beyannâme neşrettiği, 4. Yunan işgâlinin el-yevm Seydiköyü'ne kadar teşmil edildiği fakat Cuma ovasında Yunan işgâlinden cesaret alarak yerli Rumlar çeteler hâlinde İslâmlara karşı tecâvüzâta ber devam bulunduğu bu cür'et Kuşadası'na doğru sirayet etmiş olmakla Fırkaca kuvve-i kâfiye ile takibâta ibtidar edilmiş olduğu ma'ruzdur. 18 Mayıs 35

Fırka 57 K.
Şefik

Koleksiyon : İSH
Kutu : 19
Gömlek : 139
Belge : 139-2

Belge No :4124

Harbiye Nezaretine gelen şifredir.

17.5.1919 tarih ve 892 numaralı telgrafa ektir.

1. İzmir'de kolordu ve tümen komutanları ile kurmay heyetinin işgal günü tutuklandıkları,

2. İzmir'de Müslüman halk ve askere karşı yapılan katliam ve yağma olaylarına Müslüman halkımız ve askerimiz sebep olmayıp, bu olayların yerli Rum ve Yunanlılar tarafından yapıldığı konusunda deliller bulunduğu,

3. Valinin tekrar görevi başına getirildiği ve beyannâme yayınladığı,

4. Yunan işgalinin bugün Seydiköy'e kadar yayıldığı fakat Cuma ovasında Yunan işgalinden cesaret alan yerli Rumların çeteler hâlinde Müslümanlara karşı tecavüzlere devam ettikleri, bu cür'etin Kuşadası'na doğru da sıçramış olması dolayısıyla tümen tarafından yeterli miktarda kuvvet ile sür'atle takibe başlandığı arz edilir. 18 Mayıs 1919

57 nci Tümen Komutanı
Şefik

Koleksiyon : İSH
Kutu : 19
Gömlek : 139
Belge : 139-2

Gönderen :	Şifre Büro	Şifre :	Tarih	Dakika : Saat
	Gönderilmiştir			
	Vâsıl olmuştur			

Adresi

ONKUR ATASE ARŞİVİ
KOL : 13 H
KUTU: 17
GÖM.: 134

Gönderen :	Şifre Büro	Şifre :	Tarih	Dakika : Saat
	Gönderilmiştir			
	Vâsıl olmuştur			

Adresi

ONKUR ATASE ARŞİVİ
KOL : 13 H
KUTU: 17
GÖM.: 134
BEL : 134-2

Belge No: 4125

Gayet mühim ve aceledir.

19.5.335

Aydın'da 57 nci Fırka Kumandanlığına

Ta'mim

16.5.35 tarih ve bilâ numrolu ta'mime zeyldir.

İzmir işgali esnasında ufak tefek bazı hâdisat vuku' bulmuştur. Nefs-i İzmir'de bulunan kıtaât ve karargâhların akîbeti henüz meçhuldur. Bidayette bir ilhak şeklinde görünen vaz'iyet bil-ahire vâli ve me'murlarımızın iş başına getirilerek ifa-yı vazifeye başlamalarıyla bir işgâl mahiyetinde teressüm eder gibi oluyor. Bu işgâlin derece-i tevessü'ü henüz taayyün edemedi. El-yevm Yunan askeri Seydiköyü'ne kadar ilerlemiş bulunuyor. Tamamen tavazzuh etmeyen vaz'iyet karşısında kıtaâta kat'i bir talimât vermek mümkün olmamakla beraber ber vech-i âti vesayayı tekrara mecburiyet hasıl oldu:

1. Mümkün olduğu kadar vakâr ve sükûnetin muhafazası.

2. Her kıt'a bulunduğu mıntıkada kalarak asayişi kendisine tevdi' olunan mahallin emn ü asayişini son dereceye kadar muhafaza eylemek ve ancak Mu'telifeyn kuvvetlerinin hakikî cebr ve tazyiki karşısında çekilmemek ve asla elindeki silâh ve cephanesini teslim etmemek ve esarete rıza göstermemek.

3. Kıtaât çekilmeğe mecbur olsa bile Ahz-ı Asker şubeleri yerlerinde kalarak ifâ-yı vazifeye devam eylemelidirler. Zabitân askerlerini şimdiden sağa ve sola sevk eylemek ahalinin heyecanını mucip olacağından bundan sarf-ı nazarla bu gibi aileleri Ahz-ı Asker zabitânının ve her kıt'adan muvakkate bırakılacak sivil bir iki zabitin taht-ı himâyesine tevdi' eylemek lâzımdır.

İmza

4. Bu emir :

Erkân-ı Harbiye-i Umumiyeye

Yıldırım Kıtaatı Müfettişliğine

Bandırma'da 14 ncü Kolordu Kumandanı Yusuf İzzet Paşa

Aydın'da 57 nci Fırkaya

14 ncü, 1 nci Kolordulara / 19 Mayıs 35

Koleksiyon : İSH

Kutu : 17

Gömlek : 134

Belge : 134-1, 2

Belge No: 4125

Önemli ve ivedidir. 19.5.1919

Aydın'da 57 nci Tümen Komutanlığına

Tamim

16.5.1919 tarihli ve numarasız tamim'e ektir.

İzmir'in işgali sırasında ufak tefek bazı olaylar meydana gelmiştir. İzmir'de bulunan birlik ve karargâhların durumları henüz meçhuldür. Başlangıçta bir ilhak şeklinde görülen durum, daha sonra vali ve memurlarımızın işlerinin başına getirilerek göreve başlamaları ile bir işgal mahiyetine bürünür gibi oluyor. Bu işgalin genişleme derecesi henüz belli olmadı. Bu gün Yunan askeri Seydiköyü'ne kadar ilerlemiş bulunuyor. Tamamen belli olmayan durum karşısında birliklere kesin bir talimat vermek mümkün olamasa da aşağıdaki tavsiyeleri tekrar etmek zorunluluğu ortaya çıktı:

1. Mümkün olduğu kadar sükûnetin korunması.

2. Her birlik bulunduğu bölgede kalarak, asayişi kendisine verilen mahalin asayiş ve emniyetini sonuna kadar korumak ve ancak İtilâf kuvvetlerinin zorlaması ve baskısı karşısında çekilmemek ve asla elindeki silâh ve cephanesini teslim etmemek ve esarete razı olmamak.

3. Birlikler çekilmeye mecbur olsa bile askerlik şubeleri yerlerinde kalarak göreve devam etmelidirler. Subayların askerlerini şimdiden sağa ve sola sevk etmeleri halkı heyecanlandıracağından bundan vazgeçerek bu gibi aileleri askerlik şubesi subayının ve her birlikten geçici olarak bırakılacak sivil bir iki subayın koruması altına vermek gereklidir.

Şevket Turgut Cevat

4. Bu emir:

Genelkurmaya,

Yıldırım Birlikleri Müfettişliğine,

Bandırma'da 14 ncü Kolordu Komutanı Yusuf İzzet Paşaya,

Aydın'da 57 nci Tümene,

14 ncü, 1 nci Kolordulara / 19 Mayıs 1919

Koleksiyon : İSH

Kutu : 17

Gömlek : 134

Belge : 134-1, 2

Belge No : 4126

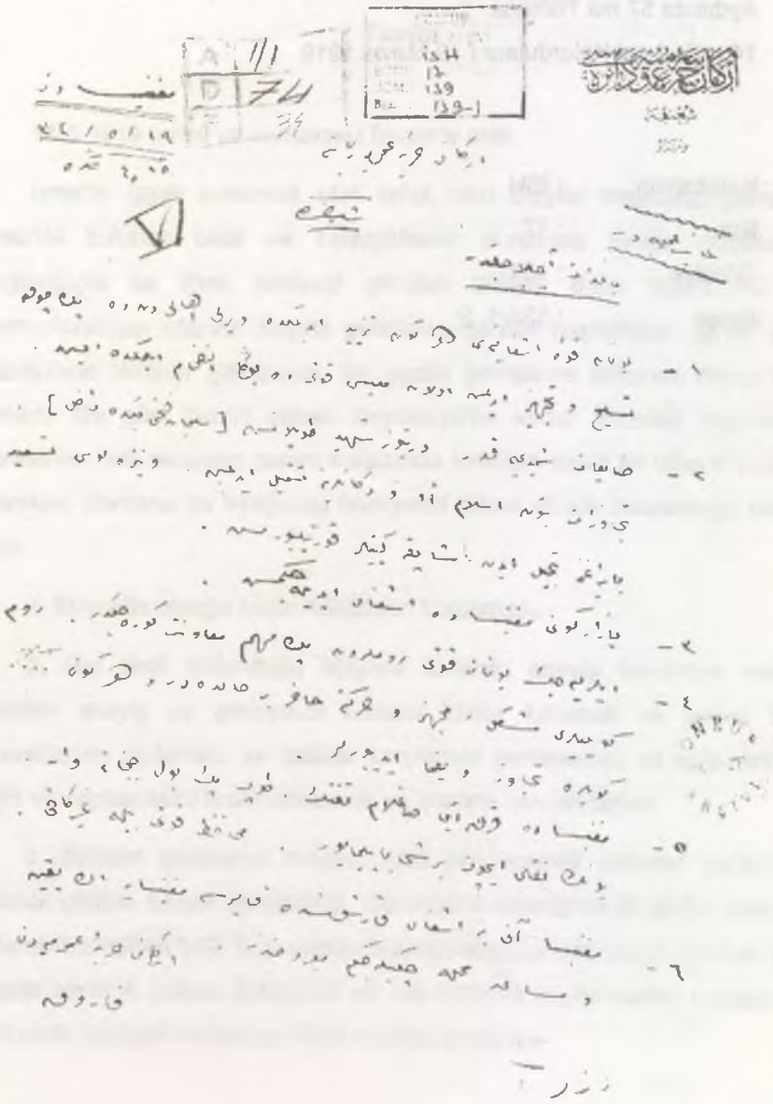

Belge No : 4126

Manisa'dan

19.5.35

Saat 4.15 sonra

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Riyâsetine

Şifre

Gayet aceledir.

Bi-z-zât açılacaktır.

1. Yunan kuvve-i işgâliyesi her gün tezyid edilmekde ve yerli ahaliden de pek çok teslih ve teçhiz edilmiş olan milis kuvveti de buna iltizam eylemekde imiş.

2. Zayiât şimdiye kadar dört yüz şehit toplanmış. (Süleyman Fethi Bey de dâhil.) Tecavüzât bütün İslâm ev ve dükkânlarına teşmil edilmiş. Venizelos tes'id bayrağını tahmil eden, şapka giyenler kurtuluyormuş.

3. Pazar günü Manisa da işgal edilecekmiş.

4. İlerleyecek Yunan kuvveti Rumlardan pek mühim muavenet görecektir. Rum köylüleri müşekkel mücehhez ve harekete hazır bir hâldedir ve her gün İslâm köylere tecavüz ve yağma ediyorlar.

5. Manisa'da kırk iki sağlam tüfenk, top pek bol cephane var. Bunun nakli için bir şey yapılmıyor. Muhafaza kuvveti bile gayr-i kâfi.

6. Manisa âni bir işgâl karşısında kalırsa Manisa'ya en yakın ve müsâid mahale çekileceğim ma'ruzdur.

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye'den

Faruk

31.5.35

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 17
Gömlek	: 139
Belge	: 139-1

Belge No : 4126

Manisa'dan

19.5.1919
Saat 16.15

Genelkurmay Başkanlığına

Şifre

İvedi

Bizzat açılacaktır.

1. Yunan işgal kuvveti her gün artmakta ve yerli halktan da pek çok silâhlandırılmış ve teçhiz edilmiş olan milis kuvveti de buna katılmaktaymış,

2. Kayıplar; şimdiye kadar 400 şehit toplanmış. (Süleyman Fethi Bey de dâhil.) Tecavüzler; bütün Müslüman ev ve dükkânlarına yayılmış. Venizelos kutlama bayrağı taşıyan ve şapka giyenler kurtuluyormuş.

3. Pazar günü Manisa da işgal edilecekmiş.

4. İlerleyecek Yunan kuvveti Rumlardan önemli miktarda yardım görecektir. Rum köylüleri teçhizatlı ve harekete hazır bir durumdadır. Her gün Müslüman köylere saldırıyor ve yağmalıyorlar.

5. Manisa'da kırk iki sağlam tüfek, top ve bol miktarda cephane var. Bunun nakli için bir şey yapılmıyor. Koruma kuvveti bile yetersiz.

6. Manisa ani bir işgalle karşı karşıya kalırsa Manisa'ya en yakın ve uygun olan yere çekileceğimi arz ederim. 31.5.1919

Genelkurmaydan

Faruk

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 17
Gömlek	: 139
Belge	: 139-1

Belge No : 4127

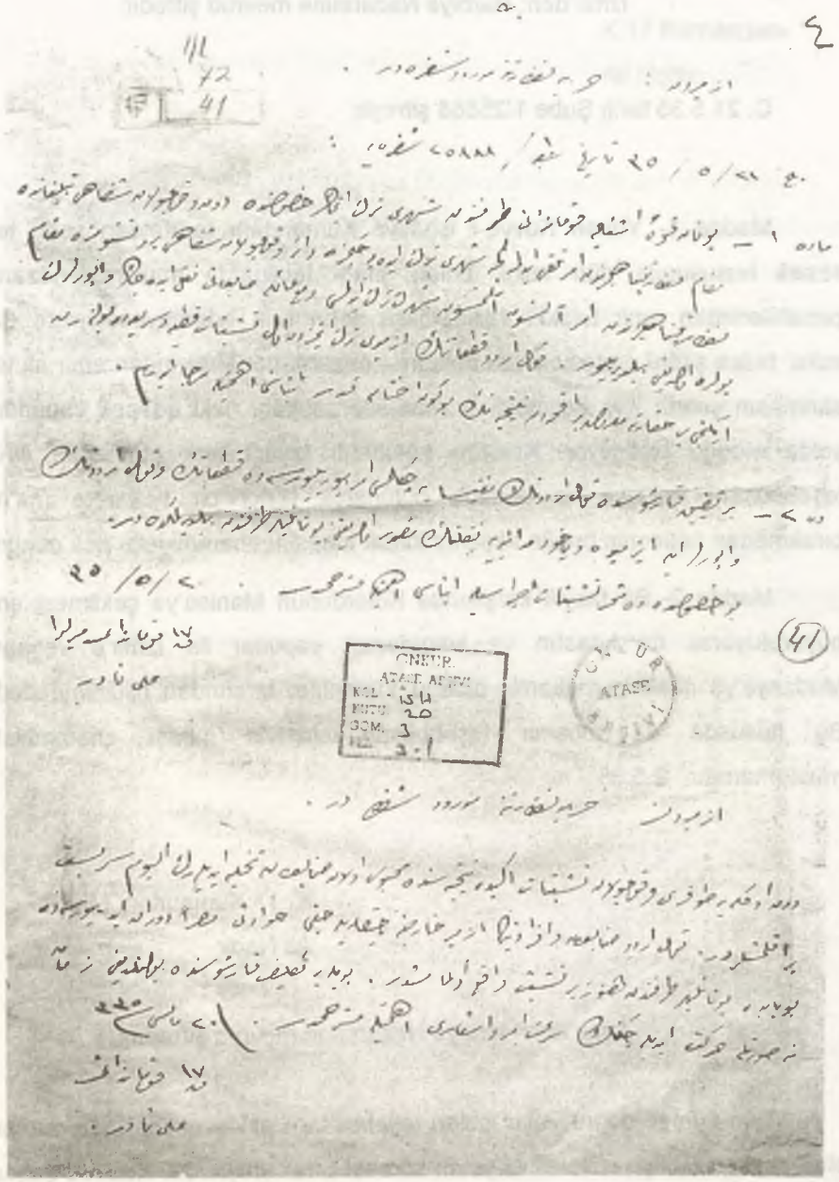

Belge No : 4127

İzmir'den: Harbiye Nezaretine mevrud şifredir.

C. 21.5.35 tarih Şube 1/25888 şifreye:

Madde 1- Yunan Kuvve-i İşgâliye Kumandanı tarafından şehri terk etmek hususunda dün vuku' bulan şifahî tebligatda makâm-ı nezaret-penahilerinden emir telakki edilmedikçe şehri terk edemeyeceğimize dair vuku' bulan şifâhî protestomuza makâm-ı nezaret-penâhilerinden emir alınsın alınmasın şehrin terk edilmesi ve maa-aile zabitânı nakl edecek vapurların yolda olduğu bildiriliyor. Kolordu kıtaatının İzmir'i terk etmezden evvel teşebbüsât-ı kat'iyye ve seriada bulunarak ikinci bir hakarete ma'rûz bırakmadan neticenin bugün akşama kadar inbasını ehemmiyetle rica ederim.

Madde 2- Bir tazyik karşısında Kolordunun Manisa'ya çekilmesi emir buyuruluyorsa da kıtaatın ve kolordunun vapurlar ile İzmir'e veyahud Mudanya'ya naklinin mukarrer olduğu Yunanlılar tarafından bildirilmekdedir. Bu hususda da müsmir teşebbüsât icrasıyla inbası ehemmiyetle müsterhamdır. 2.5.35

K. 17 Kumandanı Mirliva
Ali Nadir

İzmir'den Harbiye Nezaretine mevrud şifredir.

Dün öğleye doğru vuku' bulan teşebbüsât-ı ekide neticesinde mahbus olan zabitan tahliye edilerek el-yevm serbest bırakılmışlardır. Kolordu zabitan ve efradının İzmir haricine çıkarılacağı havadisi musırren deveran ediyorsa da bu babda Yunanlılar tarafından henüz bir teşebbüs vaki' olmamışdır. Böyle bir

teklif karşısında bulunulduğu zaman ne suretle hareket ediliceğinin sür'at-i emr ve iş'ârı ehemmeyetle müsterhamdır. 20 Mayıs 335

K.17 Kumandanı
Ali Nadir

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 20
Gömlek	: 3
Belge	: 3-1

Belge No : 4127

İzmir'den Harbiye Nezaretine gelen şifredir.

Cevap : 21.5.1919 gün ve 1 nci Şube/25888 sayılı şifreye

Madde 1. Yunan işgal kuvvetleri komutanı tarafından şehri terk etmek konusunda dün yapılan sözlü tebligatta Harbiye Nezaretinden emir alınmadıkça şehri terk edemeyeceğimize dair yaptığımız sözlü protestomuza karşılık, Harbiye Nezaretinden emir alınsın alınmasın şehrin terk edilmesi ve aileleri ile birlikte subayları nakledecek vapurların yolda olduğu bildiriliyor. Kolordu birliklerinin İzmir'i terk etmeden önce kesin ve hızlı girişimlerde bulunarak ikinci bir hakarete uğramaya meydan vermeden, sonucun bugün akşama kadar bildirilmesini önemle rica ederim.

Madde 2. Bir baskı karşısında kolordunun Manisa'ya çekilmesi emrediliyorsa da birliklerin ve Kolordunun vapurlarla İzmir'e veya Mudanya'ya naklinin kararlaştırıldığı Yunanlılar tarafından bildirilmektedir. Bu konuda da kesin sonuçlu teşebbüsler yapılması ve bildirilmesini önemle rica ederim. 21.5.1919

17 nci Kumandanı Komutanı

Tuğgereral

Ali Nadir

İzmir'den Harbiye Nezaretine gelen şifredir.

Dün öğleye doğru yapılan etkili girişimler sonucunda hapsedilen subaylar tahliye edilerek bugün serbest bırakılmışlardır. Kolordu subay ve erlerinin İzmir dışına çıkarılacağı haberleri ısrarla dolaşıyorsa da bu konuda

Yunanlılar tarafından henüz girişimde bulunulmamıştır. Böyle bir teklif karşısında kalındığı zaman ne şekilde hareket edileceğinin sür'atle emredilmesini önemle rica ederim. 20 Mayıs 1919

17 nci Kolordu Komutanı

Ali Nadir

Koleksiyon : İSH

Kutu : 20

Gömlek : 3

Belge : 3-1

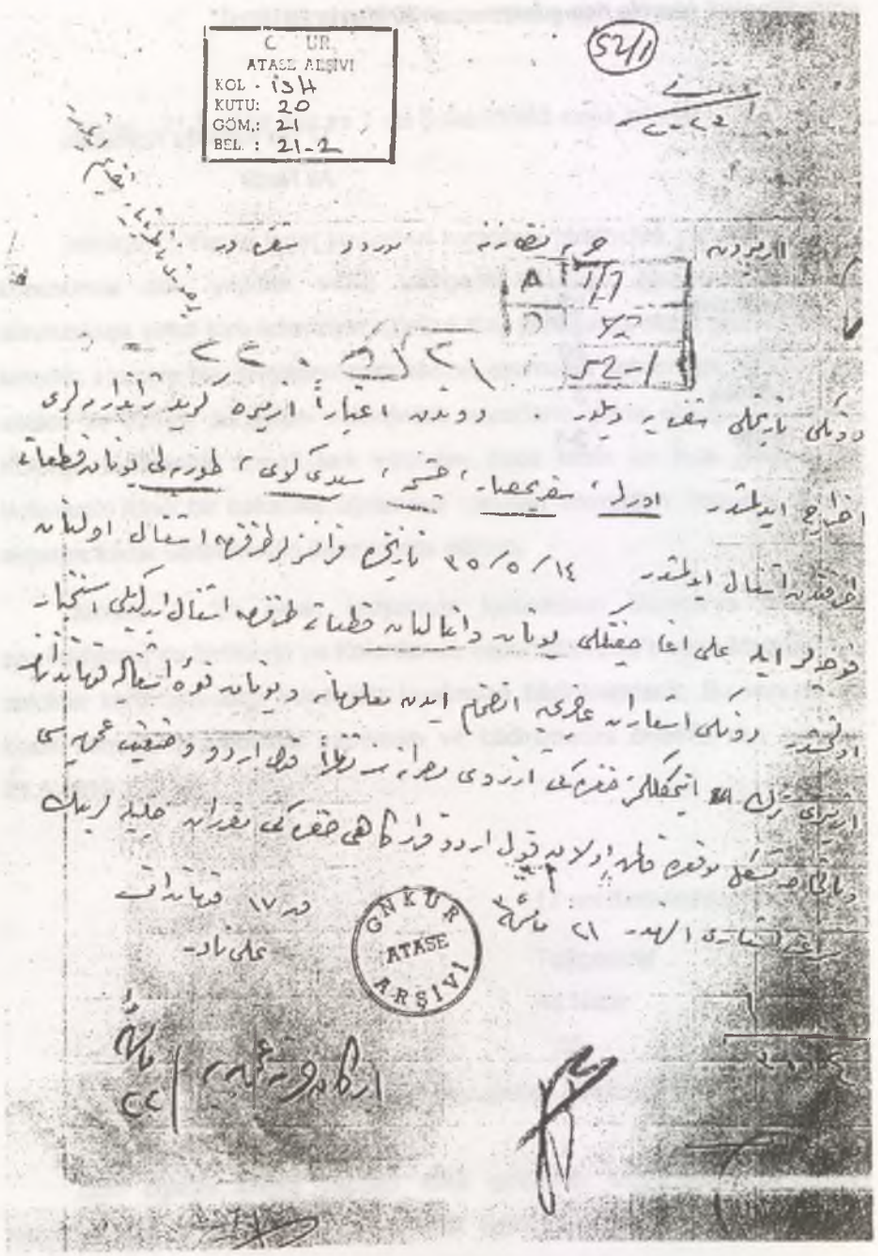

Bir sureti Nazır Paşaya
takdim edilmiştir.

İzmir'den Harbiye Nezaretine mevrud şifredir.

Dünkü tarihli şifreye zeyldir. Dünden itibaren İzmir'e Girit jandarmaları ihraç edilmişdir. Urla, Seferihisar, Çeşme, Seydi Köy, Torbalı Yunan kıtaâtı tarafından işgâl edilmişdir. 14.5.35 tarihinde Fransızlar tarafından işgal olunan Foçalar ile Ali Ağa Çiftliğinin Yunan ve İtalyan kıtaâtı tarafından işgal edildiği istihbar olunmuşdur. Dünkü iş'ârât-ı aciziye inzimâm eden ma'lûmâta ve Yunan kuvvei işgaliye kumandanının İzmir'i terk etmekliğimiz hakkındaki arzu-yu musirr-ânesine nazaran Kolordu vaziyyet-i umumiyesi ve bil-hassa müşkil mevki'de kalmış olan kolordu karargâhı hakkındaki mukarrerât-ı celilelerinin sür'at-i iş'arı elzemdir. 21 Mayıs 35

K.17 Kumandanı
Ali Nadir

Erkân-ı Harbiye-i Umumiyeye / 22 Mayıs'da

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 20
Gömlek	: 21
Belge	: 21-2

Belge No :4128

Bir sureti Nazır Paşaya
arz edilmiştir.

İzmir'den Harbiye Nezaretine gelen şifredir.

Dünkü tarihli şifreye ektir. Dünden itibaren İzmir'e Girit jandarmaları çıkarılmıştır. Urla, Seferihisar, Çeşme, Seydiköy ve Torbalı Yunan birlikleri tarafından işgal edilmiştir. 14.5.1919 tarihinde Fransızlar tarafından işgal edilen Foçalar ile Ali Ağa Çiftliğinin Yunan ve İtalyan birlikleri tarafından işgal edildiği haber alınmıştır. Dünkü bildirdiklerime eklenen bilgilere ve Yunan işgal kuvvetleri komutanının İzmir'i terk etmemiz konusundaki ısrarlı isteğine göre kolordunun genel durumu ve özellikle zor yerde kalmış olan kolordu karargâhı hakkındaki kararınızın sür'atle bildirilmesi gerekmektedir. 21 Mayıs 1919

17 nci Kolordu Komutanı
Ali Nadir

Genelkurmaya / 22 Mayıs'da

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 20
Gömlek	: 21
Belge	: 21-2

Belge No : 4129

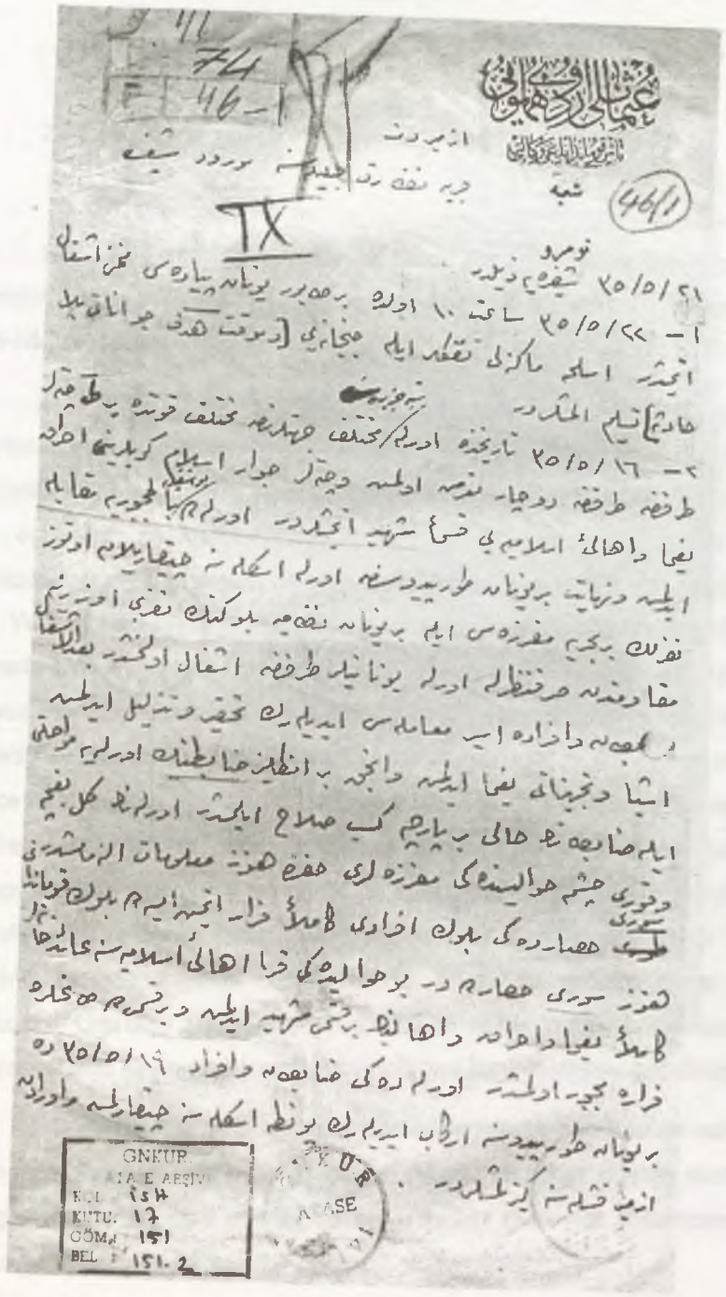

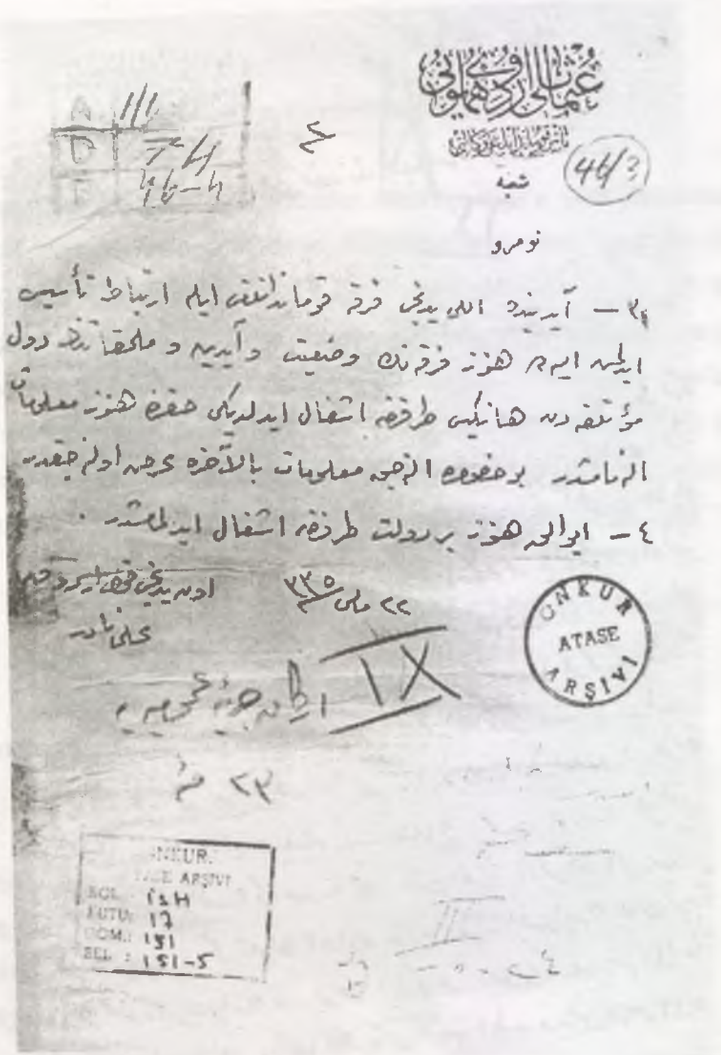

İzmir'den

Harbiye Nezaret-i Celilesine mevrud şifredir.

21.5.35 şifreye zeyldir.

1. 22.5.35 saat 10 evvelde bir tabur Yunan piyadesi Menemen'i işgal etmiştir. Esliha makineli tüfenkler ile cephaneyi [ve muvakkat (şifre) hayvanâtı bilâ-hâdise] teslim almışlardır.

2. 16.5.35 tarihinde Urla şibh-i ceziresine muhtelif cihetlerinden muhtelif kuvvette yerli çeteler tarafından duçar-ı taarruz olmuş ve çeteler civar İslâm köylerini ihrak yağma ve ahali-i İslâmiye'yi kısmen şehid etmişlerdir. Urla'da bu eşkıyaya bil-mecburiye mukâbele edilmiş ve nihayet bir Yunan torpidosundan Urla İskelesi'ne çıkarılan otuz neferlik bir bahriye müfrezesi ile bir Yunan Nizamiye Bölüğünün takarrübü üzerine mukavemetten sarf-ı nazarla Urla Yunaniler tarafından işgal olunmuşdur. Ba'del işgal zabitan ve efrada esir muâmelesi edilerek tahkir ve tezlil edilmiş eşya ve teçhizâtı yağma edilmiş ve ancak bir İngiliz zâbitinin Urla'ya muvasalatı ile zâbitanın hali bir parça kesb-i salah eylemişdir. Urla'nın Gülbahçe ve Kuruçeşme havalisindeki müfrezeleri hakkında henüz ma'lûmât alınamamışdır. Sivrihisar'daki bölük efradı kâmilen firâr etmiş ise de bölük kumandanı henüz Sivrihisar'dadır. Bu havalideki kura ahali-i İslâmiyesine aid haneler kamilen yağma ve ihrâk ve ahalinin bir kısmı şehid edilmiş ve bir kısmı da dağlara firara mecbur olmuşdur. Urla'daki zabitân ve efrad 19.5.35'de bir Yunan torpidosuna irkâb edilerek Ponta iskelesine çıkarılmış ve oradan İzmir kışlasına getirilmişlerdir.

3. Aydın'da Elli Yedinci Fırka Kumandanlığı ile irtibât te'sis edilmiş ise de henüz Fırkanın vaz'iyyet ve Aydın ve mülhakâtının düvel-i mutelifeden hangisi tarafından işgâl edildiği hakkında henüz ma'lûmât alınamamıştır. Bu hususda alınacak ma'lûmât bil-âhire arz olunacakdır.

4. Ayvalık henüz bir devlet tarafından işgâl edilmemiştir.

22 Mayıs 335

On Yedinci Kolordu K.
Ali Nadir

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye'ye / 23 minh

Koleksiyon : İSH
Kutu : 17
Gömlek : 151
Belge : 151-2,5

Belge No : 4129

İzmir'den Harbiye Nezaretine gelen şifredir.

21.5.1919 tarihli şifreye ektir.

1. 22.5.1919 tarihinde saat 10.00'da bir tabur Yunan piyadesi Menemen'i işgal etmiştir. Silâhlar, makineli tüfeklerle cephaneyi [ve geçici (şifre) hayvanları olaysız] teslim almışlardır.

2. 16.5.1919 tarihinde Urla yarımadasına, farklı yönlerden farklı kuvvette yerli çeteler tarafından taarruz edilmiş ve çeteler civar Müslüman köylerini yakıp yağmalamışlar ve halkını kısmen şehit etmişlerdir. Urla'da bu eşkıyaya mecburî olarak karşı konulmuş ve nihayet bir Yunan torpidosundan Urla iskelesine çıkarılan 30 erden oluşan bir deniz müfrezesi ile bir Yunan nizamiye bölüğünün yaklaşması üzerine karşı koymaktan vazgeçilmiş ve Urla Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir.

İşgalden sonra subay ve erlere esir muamelesi yapılarak hakaret edilmiş, eşya ve teçhizatı yağmalanmıştır. Subayların durumu ancak bir İngiliz subayının Urla'ya gelişi ile bir parça düzelmiştir.

Urla'nın Gülbahçe ve Kuruçeşme bölgesindeki müfrezeleri hakkında henüz bilgi alınamamıştır. Sivrihisar'daki bölük erleri tamamen firar etmiş ise de bölük komutanı henüz Sivrihisar'dadır. Bu bölgedeki köylerin Müslüman halkına ait evlerin hepsi yağmalanarak yakılmış, halkının bir kısmı şehit edilmiş ve bir kısmı da dağlara kaçmaya mecbur olmuştur.

Urla'daki subay ve erler 19.5.1919'da bir Yunan torpidosuna bindirilerek Ponta iskelesine çıkarılmış ve oradan İzmir kışlasına getirilmişlerdir.

3. Aydın'da 57 nci Tümen Komutanlığı ile bağlantı kurulmuş ise de henüz tümenin durumu ile Aydın ve ilçelerinin İtilâf devletlerinden hangisi

tarafından işgal edildiği hakkında henüz bilgi alınamamıştır. Bu hususta alınacak bilgi daha sonra arz edilecektir.

4. Ayvalık henüz bir devlet tarafından işgal edilmemiştir. 22 Mayıs 1919

17 nci Kolordu Komutanı

Genelkurmaya / 23'de Ali Nadir

Koleksiyon : İSH

Kutu : 17

Gömlek : 151

Belge : 151-2, 5

Belge No : 4130

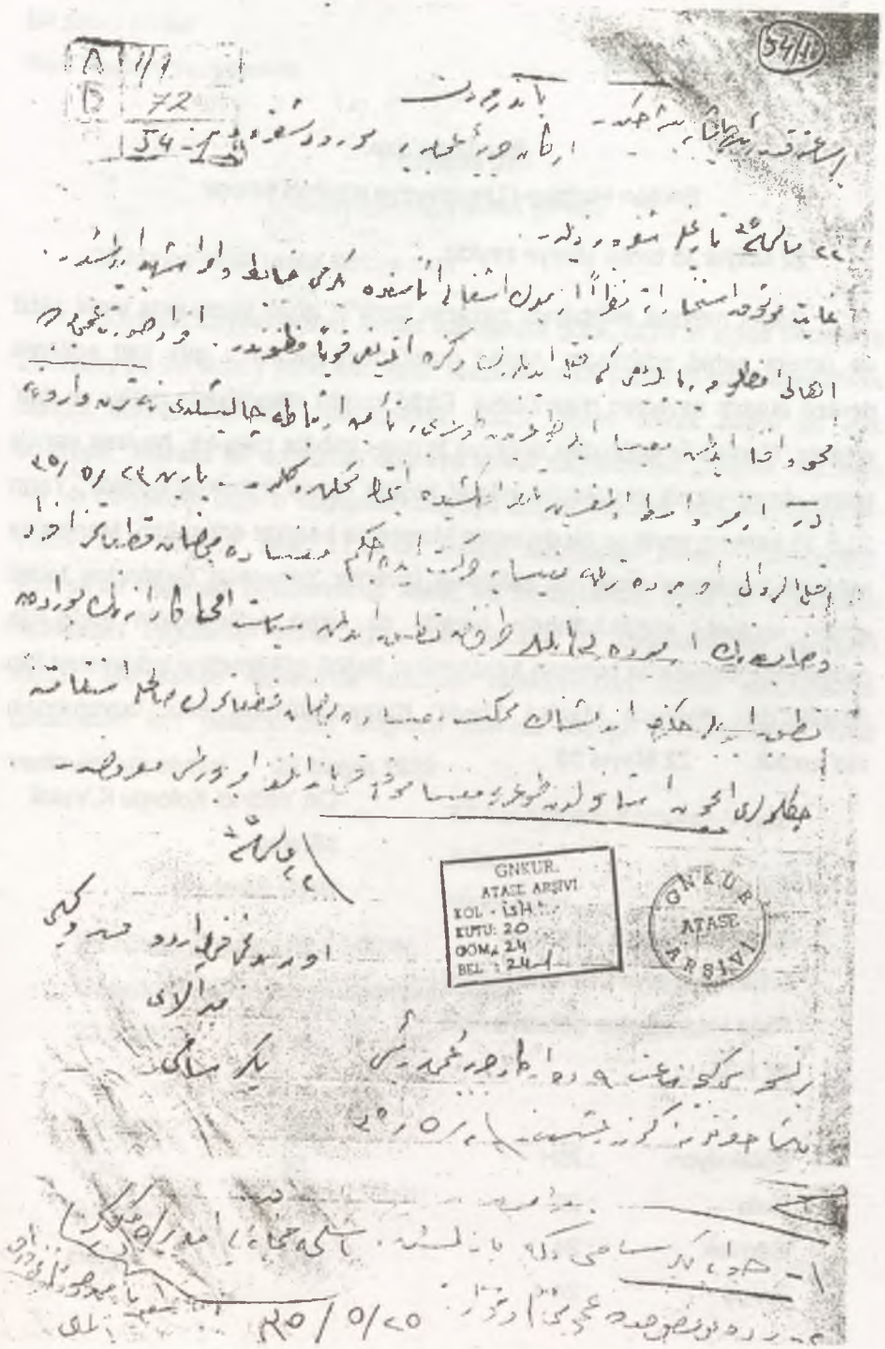

Bir saate kadar
Reis Paşaya yetişecekdir.

Bandırma'dan
Erkân-ı Harbiye-i Umumiyeye mevrud şifredir.

22 Mayıs 35 tarihli şifreye zeyldir.

Gâyet mevsuk istihbârata nazaran İzmir'in işgâli esnasında yirmi zâbit ve ümera şehid edilmişdir. Ahali-i mazlûmeye yapıldığı gibi katl edilerek denize atıldığı kaviyyen maznûndur. Efrâd suret-i umumiyede mahv ve ifna' edilmiş. Manisa ile doğrudan doğruya te'min-i irtibâta çalışıldı. Ne tren var ve (şifre). İzmir vasıta olmaksızın telgraf keşide etmek mümkün değildir. Yarın 23.5.35 kabl-ez-zevâl on bir de trenle Manisa'ya hareket edeceğim. Manisa'da bulunan kıtaâtımız efrad ve zabitanın İzmir'de Yunanlılar tarafından tatbik edilen siyaset-i imhâkârânenin burada da tatbik edileceğinin endiş-nâk mümkünse Manisa'da bulunan kıtaâtımızın Salihli istikâmetine çekilmeleri için İstanbul'dan doğruca Manisa Mevki' Kumandanlığına emir buyurulması ma'ruzdur. 22 Mayıs 35

On Yedinci Kolordu K.Vekili
Miralay
Bekir Sami

Bir nüshası gece saat 9'da
Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Reisi
Paşa Hazretlerine gönderilmiştir.
22.5.35

Koleksiyon : İSH
Kutu : 20
Gömlek : 24
Belge : 24-1

Bir saate kadar
Reis Paşaya yetişecektir.

Bandırma'dan
Genelkurmaya gelen şifredir.

22 Mayıs 1919 tarihli şifreye ektir.

Güvenilir kaynaklardan alınan istihbarata göre, İzmir'in işgali sırasında 20 subay ve üst subay şehit edilmiştir. Mazlum halka yapıldığı gibi katledilerek denize atıldığı kuvvetle muhtemeldir. Asker genel olarak mahv ve yok edilmiştir. Manisa ile doğrudan doğruya irtibat sağlanmaya çalışıldı. Ne tren var ve ne (şifre). İzmir'e doğrudan doğruya telgraf çekmek mümkün değildir. Yarın 23.5.1919'da saat 11.00'de trenle Manisa'ya hareket edeceğim. Manisa'da bulunan birliklerimizin asker ve subaylarının İzmir'de Yunanlılar tarafından uygulanan imha siyasetinin burada da uygulanacağı endişesi vardır. Mümkünse Manisa'da bulunan birliklerimizin Salihli istikametine çekilmeleri için İstanbul'dan doğruca Manisa Mevki Komutanlığına emir verilmesi arz olunur. 22 Mayıs 1919

17 nci Kolordu Komutan Vekili
Albay
Bekir Sami

Bir nüshası gece saat 21.00'de
Genelkurmay Başkanına gönderilmiştir.
22.5.1919

Koleksiyon : İSH
Kutu : 20
Gömlek : 24
Belge : 24-1

GNKUR.
ATASE ARŞİVİ
KOL : İSH
KUTU: 251
GÖM.: 23
BEL. : 23-1

GNKUR
ATASE
ARŞİVİ

GNKUR.
ATASE ARŞİVİ
KOL : İSH
KUTU: 251
GÖM.: 23
BEL. : 23-2

Belge No : 4131

14. Kolordu Kumandanlığı Vekâletine — Tezkire
20. Kolordu Kumandanlığına — Telgraf

Zeyl — 23.5.35

Makâm-ı sâmi-i sadaretpenâhiden bilumum vilayât ve elviye-i müstakiliye keşide edilen 19 Mayıs 35 tarihli telgrafname sureti bâlâyâ yazılmıştır. Gerek işbu beyânâtın ve gerekse gazetelerde okunub yeni heyet-i vükelâya hitab eden hatt-ı hümâyunun her kıt'a tarafından dikkatle mütalâa edilmesinin teminini rica ederim.

Yazıldı. 23 minh

Suretdir

Millel-i mütemeddine arasında nâ-kâbil-i tevakkî bir kâideyi Yunanlılar pây-mâl ederek hâl-i mütarekede vatanımızın bir cüz-i gayr-i münfekki olan İzmir'e tecavüz ettikleri Mayıs'ın on beşinci gecesinde düvel-i müttehime-i itilâfiye mümessil-i siyasîlerine bizzat i'ta eylediğim nota ile hukuk-u mukaddesemizin müdafaası esbâbına tevessül edilmiş idi. Teşebbüsâtımızın sür'at-i mümküne ile Paris Konferansı nezdinde ve Avrupa ve Amerika pây-i tahtlarında mâlum olduğu şübheden vârestedir. Şu felâket-i milliye bir sür'at-i barika ile memleketimizin her tarafında da malum oldu. Millet-i Osmaniyenin kemâl-i vakar ve ciddiyetle ibraz ettiği metânet ve hamiyyet, tefriki arzu edilen cüz-i vatanın merkeze incizabını intac ederse millet-i necibe-i Osmaniyenin şu ulvi hali bir şeref-i ebedidir. Eyyam ve saat arkasında iktiza eden vukuat-ı kat'i ve fakat daima meşru bir suret ve sükunet ile karşılayalım. Bizim gibi mazisi muazzam bir milletin ifnâsı hukuku tahakkuk ederse bütün milletin ârasıyla Türklerin tıynet neticesine muvaffık bir karar ittihazı tabiîdir. Necat ve saadet hürriyetle hürriyet ise cesaretle istihsâl edilir. Şu beht-i felaket içinde padişahımız efendimizin kalb-i hümâyûnları kalb-i milletle beraber hezeyân ediyor. Bugün yeniden te'sis buyurdukları heyet-i hükûmet vazife-i vataniyesini tamamıyla ifa edeceği gibi bil-cümle me'murin-i eyâletin aynı hamiyet ve kıyâset ve umum efrâd-ı milletin basiretle hareket etmeleri menafi-i aliye-i memleket ve devlet muktezâsındandır. Padişahımız ve halifimiz teveccühât-ı hükümdârileri ve millet-i muazzama-i Osmaniyenin i'timadıyla bu gün yine siyaset-i hükûmeti deruhde eyledim. Fakat icab ederse yarın vatanımın bir neferi olarak ifâ-yı vazifeye hazırım. İşbu telgrafnâmenin kaza ve nahiyelere kadar her tarafta neşri mütemennâdır.

Yıldırım Kıtaatı Müfettişliği Cânib-i Vâlâsına Utufetlû Efendim Hazretleri

19 Mayıs 335 tarihli telgrafnâme-i sâmi sureti aynen balâya derc edildi. Münderecâtına harfiyen tevfik-i hareket edilmesini ehemmiyetle tavsiye ederim. Şimdilik ahaliye düşen vazife kemâl-i sükûn ve vakar ile gayet basiretkârâne hareket etmekten ibaret olduğunu ahaliye üslûb-u münasiple

tefhim edilmesi yolunda mülhakâta ve icab eden mahallere tebligat icra edildiğini arz eylerim. Olbabda emr ve irade hazret-i men leh-ül emrindir.

20 Mayıs 335 Vali Cemal

Koleksiyon : İSH
Kutu : 251
Gömlek : 23
Belge : 23-1, 2

Belge No: 4131

14 ncü Kolordu Komutanlığı Vekâletine Yazı
20 nci Kolordu Komutanlığına Telgraf

Ek 23.5.1919

Sadrazamlık makamından bütün vilâyet ve bağımsız sancaklara gönderilen 19 Mayıs 1919 tarihli telgraf sureti yukarıda yazılmıştır. Gerek bu açıklamanın ve gerekse gazetelerde okunup yeni vekiller heyetine hitap eden hatt-ı hümayûnun her birlik tarafından dikkatle değerlendirilmesinin sağlanmasını rica ederim.

Yazıldı. 25'de

Surettir

Medenî milletler arasında bozulması istenilmeyen bir kuralı Yunanlılar çiğneyerek ateşkes zamanında vatanımızın ayrılmaz bir parçası olan İzmir'e tecavüz ettikleri 15 Mayıs gecesi, İtilâf devletleri siyasî temsilcilerine bizzat verdiğim nota ile kutsal hukukumuzun korunması yoluna başvurulmuştu. Girişimimizin en kısa zamanda Paris Konferansı nezdinde, Avrupa ve Amerika başkentlerinde öğrenildiği şüphesizdir. Şu millî felâket şimşek hızıyla memleketimizin her tarafında da öğrenildi. Osmanlı milletinin tam bir ağırbaşlılık ve ciddiyetle gösterdiği metanet ve vatanseverlik, koparılmak istenilen bu vatan parçasının merkeze bağlanmasıyla sonuçlanırsa Osmanlı milletinin bu yüce davranışı ölümsüz bir şereftir. Gelecek günlerde meydana gelecek olayları, daima yasal bir şekilde sükûnetle karşılayalım. Bizim gibi geçmişi muazzam bir milletin, hukukunun yok edilmesi olayı gerçekleşirse, bütün milletin katılımıyla Türklerin karakterine uygun bir karar alması doğaldır. Kurtuluş ve saadet hürriyetle, hürriyet ise cesaretle elde edilir. Şu karışık felâket içinde padişahımızın kalbi milletin kalbiyle beraber atıyor. Bugün yeniden kurulmasını emrettikleri hükûmet, vatanî görevlerini tamamıyla yapacağı gibi, bütün eyalet memurlarının aynı vatanseverlik ve anlayışlılık, bütün halkın basiretle hareket etmeleri ülke yararına ve devletin çıkarındandır. Padişahımız ve halifemizin hoşgörüsü ve yüce Osmanlı milletinin güveniyle bugün yine hükûmet kurma görevini üzerime aldım. Fakat gerekirse yarın vatanımın bir neferi olarak görev yapmaya hazırım. Bu telgrafın kaza ve nahiyelere kadar her tarafa yayınlanmasını temenni ederim.

Yıldırım Birlikleri Müfettişliğine

19 Mayıs 1919 tarihli sadrazamın gönderdiği telgraf sureti aynen yukarıya yazıldı. İçeriğine harfiyen uygun olarak hareket edilmesini önemle tavsiye ederim. Şimdilik halka düşen görevin, tam bir sessizlik, ağırbaşlılık ve gayet basiretli hareket etmekten ibaret olduğunun uygun bir dille açıklanması

yolunda size bağlı bölgelere ve gereken yerlere tebligat gönderilmesini arz ederim. Bu konuda emir sizindir. 20 Mayıs 1919

Vali Cemal

Koleksiyon : İSH
Kutu : 251
Gömlek : 23
Belge : 23-1, 2

ONUR.
ATA.E ARŞİVİ
BOL. : 154
KUTU: 20
GOM.: 22
BEL. : 22-2

ONUR.
ATA.E ARŞİVİ
BOL. : 154
KUTU: 20
GOM.: 22
BEL. : 22-2

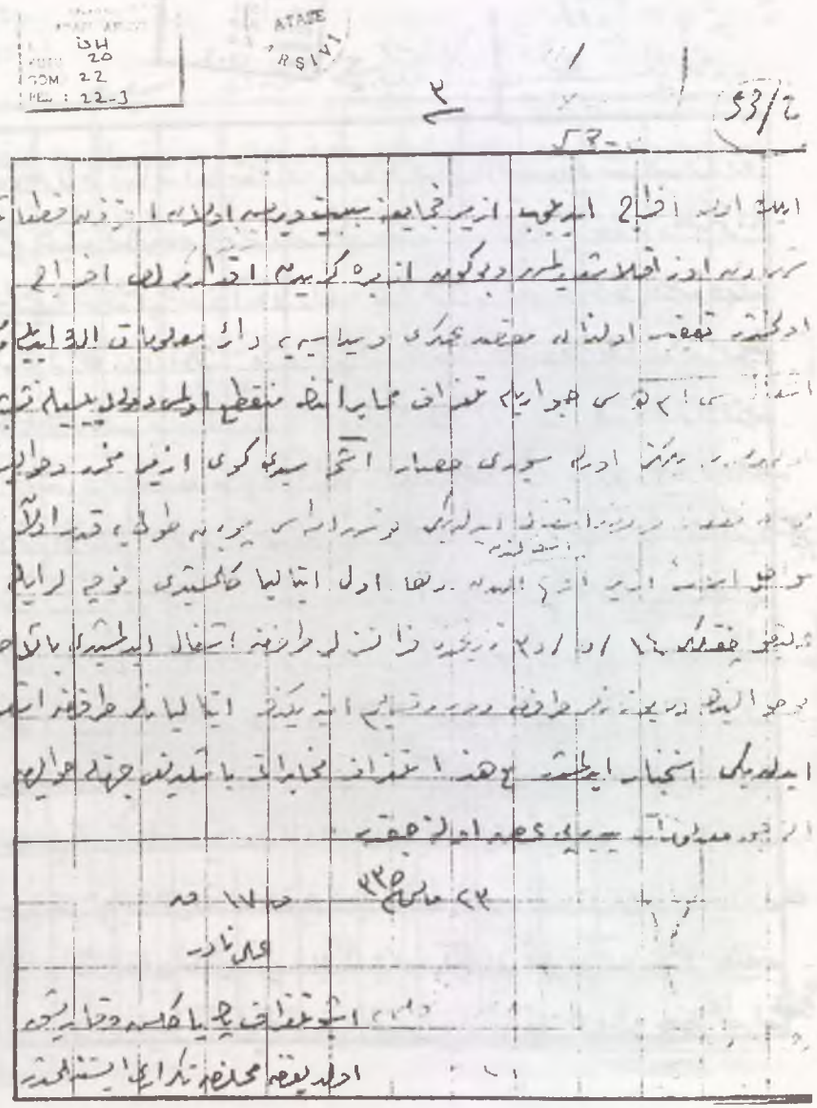

Kısım 2
25.5.35

Bandırmadan Harbiye Nezaret-i Celilesine mevrud şifre.

On Yedinci Kolordunun İzmir'in hakikî hâl-i vazi'yetine ve İzmir'e çıkan Yunan vesair İtilâf kuvvetlerinin saha-i işgâline dair ma'lûmât i'tâsı hakkında İzmir'de Osmanlı Jandarma Kumandanlığı vasıtasıyla On Yedinci Kolordu Kumandanlığına ser-levhasıyla keşide eylediği 18 Mayıs 35 tarihli şifreli telgrafnâmeye cevaben bu kere On Yedinci Kolordu Kumandanlığından aldığım 22 Mayıs 35 tarihli şifre telgrafnâme sureti aynen zirde ma'ruzdur.
23.5.35

K.14 K. Mirliva
Yusuf İzzet

Suret

C. 18.5.35 tarihli şifreye 14.5.35 Amiral Galtrop'dan aldığım bir notada şerait-i mütarekenin yedinci maddesine tatbiken düvel-i mutelifenin muvâfakat ve kararıyla İzmir'in Yunaniler tarafından işgal edileceği bildirilmiş idi. 15.5.35 öğleden evvel saat 11'de kışla civarından geçmekde olan Yunan kuvayı işgâliyesi Rumlar tarafından olduğuna tamamen kâni' olduğum silâh endahtını müte'akib tamamen kışlaya karşı cephe mevzi' almışlar ve bir de makineli tüfengin iştirakiyle üç çaryek sâat kadar kışlaya ateş etmişler (şifre) izale maksadıyla vuku'bulan teşebbüsat esnasında da bir zabit mecruh olmuş ve bunu müte'akib kışlada müctemi' heyet-i zabitan ve efrad (şifre) ve darb ve işkence ile bir vapura sevk edilmiş ve esna-yı rahda pek vahşiyâne bir suret (şifre) edilmiş ve bir kısmı da süngülenerek denize atılmışdır. (Şifre) teçhizât malzeme ve erzakı tamamen yağma edilmiş zabitân haneleri soyulmuş bazı

zabitan ailelerinin ırz ve namus ve (şifre)lerine de taarruz edilmişdir. Bütün zabitan para eşya kalpak vesair bütün malzeme ve eşyaları gasb ve yağma olunmuşdur. El-yevm İzmir şehri ve bütün müessesât-ı askeriye Yunan kıtaat-ı askeriyesinin taht-ı işgâlindedir. Vali ve me'murin-i mülkiye ilmiye me'murları şimdilik vazifelerine devam etmekde ve şehirde asayiş polis me'murlarımızın nezareti tahtında şehid mecruh ve gaib mikdârı elliyi mütecaviz olub firâr mikdarıyla tesbit ve ta'yin edilememişdir. Üç gün kadar (şifre) sefâlet mahrumiyet ve hakaret ile geçen vapur mahbusiyetinden sonra 18.05.35 zabitan ve efrad vapurdan tahliye edilmiş ancak vesika mukabilinde hanelerine serbest bırakılmışdır. Kışla da dahil olduğu halde bil-umum kıtaat-ı müessesât ve anbarların Yunan müfrezeleri tarafından te'min edilmekdedir. İşgâl (şifre) mikdar-ı hakikisi bulunulan vaz'iyyet i'tibarıyla lâyıkıyla takdir edilememiştir. Her halde bir fırka tahmin edilmekdedir. İlk evvel ihrac edilib İzmir fecayi'ine sebebiyet vermiş olan Efzun Kıtaatı şehirden uzaklaşdırılmış ve bugün İzmir'e Girit'den jandarmalar ihrac olunmuşdur. Ta'kib olunan maksad-ı askeri ve siyasiyeye dâir ma'lûmat elde edilememişdir. İşgâl (şifre) civarıyla telgraf muhaberatının münkat' olması dolayısıyla teşebbüs de olamamışdır. Yalnız Urla Sivrihisar Eşme Seydiköy İzmir Menemen ve havalisinin Yunan kıtaatı tarafından işgâl edildiği Kuşadası Çoban Dolu'ya kadar olan sevâhil esasen İzmir işgâlinden daha evvel İtalya gelmişdi. Foçalar ile Aliko Çiftliği 14.5.35 tarihinde Fransızlar tarafından işgâl edilmişdi. Bil-âhire bu havalinin de Yunanlılar tarafına devr ve teslim ettiğinin İtalyanlar tarafından işgâl edildiği istihbar edilmişdir. Maa-hazâ telgraf muhâberâtı başladığı cihetle havaliden alınacak ma'lumât pey-der-pey arz olunacakdır.

23 Mayıs 335

K.17.K

Ali Nadir

Erkân-ı Harbiye-i Umumiyeye
24 minh

İşbu telgraf pek yanlış ve karışık olduğundan mahallinden tekrarı istenilmişdir.

Bir sureti Nazır Paşa hazretlerine takdim edilmiştir.

Koleksiyon : İSH
Kutu : 20
Gömlek : 22
Belge : 22-1, 2, 3

Belge No : 4132

Kısım 2 25.5.1919

Bandırma'dan Harbiye Nezaretine gelen şifre

17 nci Kolordunun İzmir'in içinde bulunduğu durumuna ve İzmir'e çıkan Yunan ve diğer İtilâf kuvvetlerinin işgal sahasına dair bilgi verilmesi konusunda, İzmir'de Osmanlı Jandarma Komutanlığı aracılığıyla 17 nci Kolordu Komutanlığına başlığı ile çektiği 18 Mayıs 1919 tarihli ve şifreli telgrafa cevaben bu sefer 17 nci Kolordu Komutanlığından aldığım 22 Mayıs 1919 tarihli şifre telgraf sureti aynen aşağıya sunulmuştur. 23.5.1919

14 ncü Kolordu Komutanı
Tümgeneral
Yusuf İzzet

Suret

Cevap: 18.5.1919 tarihli şifreye

4.5.1919'da Amiral Calthorpe'dan aldığım bir notada Mondros Mütarekesi'nin şartlarının 7'nci maddesine dayanarak İtilâf devletlerinin onayı ve kararıyla İzmir'in Yunanlılar tarafından işgal edileceği bildirilmişti. 15.5.1919'da saat 11.00'de kışla civarından geçen Yunan işgal kuvvetleri Rumlar tarafından yapıldığına tamamen emin olduğum silâh atışının ardından tamamen kışlaya karşı cephe almışlar ve bir de makineli tüfeğin katılımıyla 45 dakika kadar kışlaya ateş etmişlerdir. (Şifre) gidermek amacıyla yapılan girişimler sırasında da bir subay yaralanmış ve bunun ardından kışlada toplanan subay ve erler (şifre) ve dövülüp işkence edilerek bir vapura götürülmüş ve yolda çok vahşice (şifre) edilmiş ve bir kısmı da süngülenerek denize atılmıştır.

(Şifre) teçhizat, malzeme ve erzakı tamamen yağma edilmiş, subayların evleri soyulmuş bazı subay ailelerinin ırz, namus ve (şifre)lerine de saldırılmıştır. Bütün subayların para, eşya, kalpak ve sair bütün malzeme ve eşyaları gasp ve yağma edilmiştir. Bugün İzmir şehri ve bütün askerî kurumlar, Yunan askerî birliklerinin işgali altındadır. Vali ve memurlar, mülkiye memurları şimdilik görevlerine devam etmektedir. Şehirde asayiş polis memurlarımızın kontrolü altındadır. Şehit, yaralı ve kayıp miktarı 50'yi aşmış olup firar miktarıyla birlikte toplam sayı tespit edilememiştir. Üç güne kadar (şifre) sefalet, mahrumiyet ve hakaretle geçen vapur hapsinden sonra 18.5.1919'da subay ve erler vapurdan tahliye edilmiş ancak vesika karşılığında serbest bırakılmışlardır. Kışla da dâhil, bütün askerî kurumlan ve ambarları Yunan müfrezeleri tarafından elde edilmektedir. İşgal katliamının gerçek miktarı içinde bulunulan durum dolayısıyla tam anlamıyla bilinememektedir. Her hâlde bir tümen tahmin edilmektedir.

İlk olarak çıkarılıp İzmir faciasına sebep olan Efzun birlikleri şehirden uzaklaştırılmış ve bugün İzmir'e Girit'ten jandarmalar çıkarılmıştır. İzlenen askerî ve siyasî amaca dair bilgi elde edilememiştir.

İşgal (şifre) civarıyla telgraf haberleşmesinin kesik olması dolayısıyla teşebbüs de olamamıştır. Yalnız Urla, Sivrihisar, Eşme, Seydiköy, İzmir, Menemen ve çevresi Yunan birlikleri tarafından işgal edilmiştir. Kuşadası Çoban Dolu'ya kadar olan sahillere aslında İzmir'in işgalinden daha önce İtalyanlar gelmişti. Foçalar ile Aliko Çiftliği 14.5.1919 tarihinde Fransızlar tarafından işgal edilmişti. Daha sonra bu bölge de Yunanlılar tarafına devir ve teslim edildiğinden İtalyanlar tarafından işgal edilmişti Bununla birlikte telgraf haberleşmesi başladığı zaman bölgeden alınacak bilgiler zaman zaman arz edilecektir. 23 Mayıs 1919

17 nci Kolordu Komutanı
Ali Nadir

Genelkurmaya / 24'de

Söz konusu telgraf çok yanlış ve karışık olduğundan yazıldığı yerden tekrarı istenilmiştir.

Bir sureti Nazır Paşaya sunulmuştur.

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 20
Gömlek	: 22
Belge	: 22-1, 2, 3

Belge No : 4133

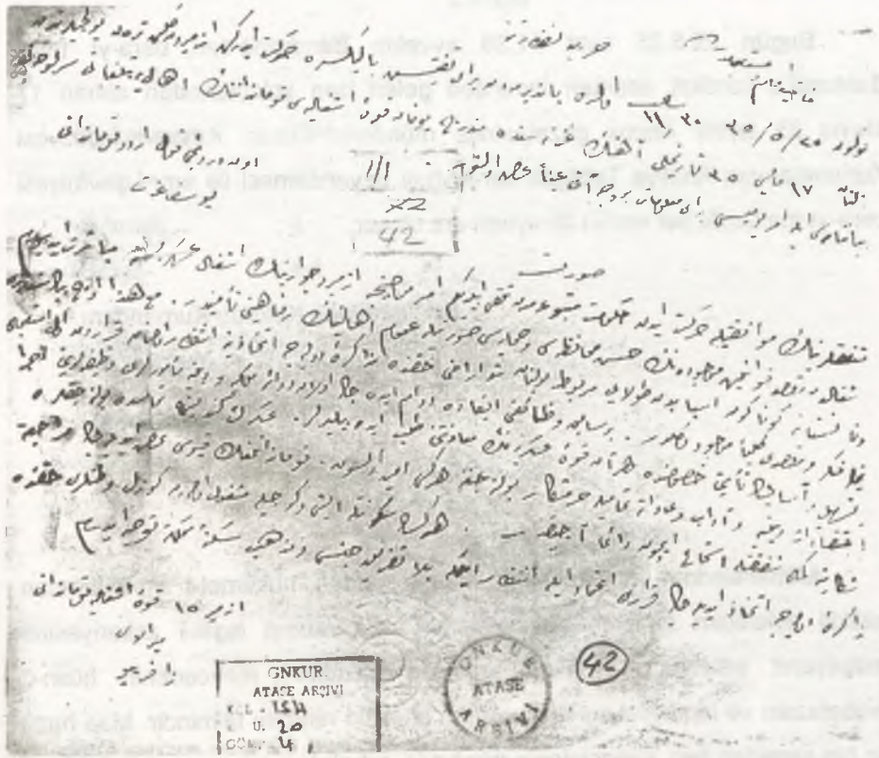

Belge No: 4133

Gayet mühim ve müsta'celdir.

Harbiye Nezaretine

Bugün 25.5.35 saat 11.30 evvelde Bandırma'dan bera-yı teftiş Balıkesir'e hareket ederken İzmir'den gelen tren yolcularından alınan 17 Mayıs 35 tarihli Ahenk gazetesinde münderic Yunan Kuvve-i İşgâliyesi Kumandanının Ahaliye Tebligâtı ser-levhalı beyannamesi ile emr-i yevmiyesi bera-yı ma'lûmât ber vech-i âti aynen arz olunur.

On Dördüncü Kolordu Kumandanı
Yusuf İzzet

Suret

Müttefiklerinin muvâfakatıyla hareket eden hükûmet-i matbuamdan telâkki eylediğim emir mucibince İzmir ve civarının işgâl-i askeriyesine mübaşeret ediyorum. İşgâlden maksad kavânin-i mevcudenin hüsn-ü muhafazası ve himâyesi suretiyle umum ahalinin refahını te'mindir. Maa-hazâ üç bin seneden beri Yunanistan'a gûnâ-gûn esbabdan dolayı merbut bulunan şu arazi hakkında müzakere-i düveliyece ittihazına intizar olunan karardan evvel isti'cal etmek fikir ve maksadı külliyen mevcud değildir. Ber sabık-ı vezaifi ifada devam edecek olan devair-i mülkiye ve diniyye me'murları vazifelerini icra ve teshil ve asayişin te'mini hususunda her an kuvve-i askeriyenin muavenetini taleb edebilirler. Askerin kendisine temasda bulunacaklara i'tikadat-ı diniyye ve âdâb ü âdâtâ tamamıyla hürmetkâr bulunacağına herkes emin olsun. Kumandanlığın kapısı arz edilecek mürâcaata ve şikâyete kemâl-i şefkatle istima' için daima açıkdır. Herkesin sükûnetle işi ve gücüyle meşgul olarak güzel vatanları hakkında müzakere-i

düveliyyece ittihaz edilecek kararı i'timad ile intizar eylemeye bilâ-tefrik cins ve mezheb sekene-i memlekete tavsiye ederim.

İzmir 15 Kuvve-i İşgâliye Kumandanı
Miralay
Zafriyo

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 20
Gömlek	: 4
Belge	: 4-1

Belge No : 4133

Çok önemli ve aceledir.

Harbiye Nezaretine

Bugün 25.5.1919 saat 11.30'da Bandırma'dan teftiş için Balıkesir'e hareket ederken İzmir'den gelen tren yolcularından alınan 17 Mayıs 1919 tarihli Ahenk gazetesinde yayınlanan "Yunan İşgal Kuvvetleri Komutanının Halka Tebligatı" başlıklı beyannamesi ile günlük emri bilgi için aşağıya aynen sunulmuştur:

14 ncü Kolordu Komutanı
Yusuf İzzet

Suret

İtilâf devletlerinin onayıyla hareket eden hükûmetimden aldığım emir gereğince İzmir ve civarının askerî işgaline başlıyorum. İşgalin amacı, mevcut kanunların korunmasıyla halkın rahatlığını sağlamaktır. Bununla birlikte, üç bin seneden beri Yunanistan'a çeşitli sebeplerden dolayı bağlı bulunan şu arazi hakkında devletlerin görüşmeleri sonucu, alınması beklenilen karardan önce acele etmek fikir ve amacı kesinlikle yoktur. Eski görevlerine devam edecek olan mülkî ve dinî memurların görevlerini yapması, işlerin kolaylaştırılması ve asayişin sağlanması konularında her zaman askerî kuvvetin yardımını isteyebilirler. Askerin, kendisiyle temasta bulunacak kişilerin, dinî inançlarına, gelenek ve göreneklerine tamamen saygılı olacağından herkes emin olsun. Komutanlığın kapısı, yapılacak müracaat ve şikâyetleri şefkatle dinlemek için her zaman açıktır. Herkesin sükûnetle işi ve gücüyle uğraşarak, güzel vatanları hakkında devletlerin görüşerek alacakları

kararı güvenle beklemelerini cins ve mezhep ayırmaksızın vatandaşlara tavsiye ederim.

İzmir 15
İşgal Kuvvetleri Komutanı
Albay Zafiriu

Koleksiyon : İSH
Kutu : 20
Gömlek : 4
Belge : 4-1

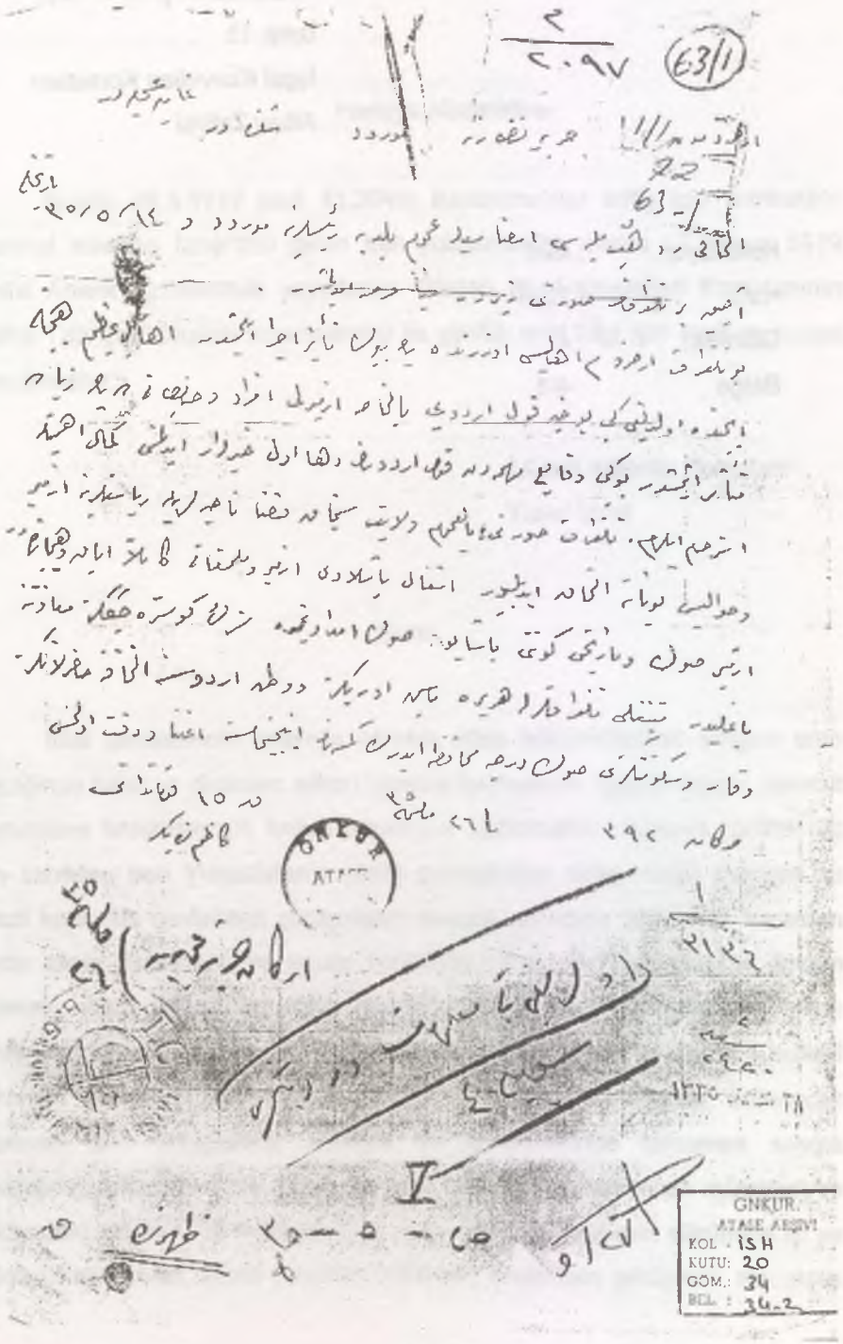

Gayet aceledir.

Erzurum'dan Harbiye Nezaretine mevrut şifredir.

1. İlhakı Red Heyet-i Milliyesi imzasıyla umum belediye reislerine mevrud ve 14.5.35 tarihli açık bir telgrafın sûreti zirde aynen arz edilmiştir.

2. Bu telgraf Erzurum ahalisi üzerinde pek büyük te'sir icra eylemiştir. Ahali azim heyecan içinde olduğu gibi, bu haber kolorduyu bilhassa İzmirli efrad ve zabitânı da pek ziyâde müteessir etmiştir. Bu gibi vakayi-i mühimmeden Kolordunun daha evvel haberdâr edilmesini kemâl-i ehemmiyetle istirhâm eylerim. Telgraf sureti; bilumum vilayet, sancak, kaza nahiyeleriyle riyâsetlerine İzmir ve havalisi Yunan'a ilhak ediliyor. İşgal başladı, İzmir ve mülhakâtı kâmilen ayak ve heyecandadır. İzmir son ve tarihî gününü yaşıyor. Son imdâdımız sizin göstereceğiniz muâvenete bağlıdır. Mitingli telgraflarla her yere başvurunuz ve vatan ordusuna ilhâka hazırlanınız. Vakar ve sükûnetinizi son derece muhafaza ederek, kimsenin incinmemesine itinâ ve dikkat olunmasını. Harekât. 392. 26 Mayıs 35

Erkân-ı Harbiye-i Umumiyeye / 26 Mayıs 35

15 K. Kumandanı
Kâzım Karabekir

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 20
Gömlek	: 34
Belge	: 34-2

Belge No: 4134

İvedi

Erzurum'dan Harbiye Nezaretine gelen şifredir.

1. İlhakı Red Millî Heyeti imzasıyla bütün belediye başkanlarına gelen ve 14.5.1919 tarihli açık bir telgraf sureti aşağıda aynen arz edilmiştir.

2. Bu telgraf Erzurum halkı üzerinde çok büyük etki yapmıştır. Halk büyük heyecan içinde olduğu gibi bu haber kolorduyu, özellikle İzmirli asker ve subayları çok fazla etkilemiştir. Bu gibi önemli olaylardan kolordunun daha önce haberdar edilmesini önemle rica ederim. Telgraf sureti: Bütün vilâyet, sancak, kaza nahiyeleriyle başkanlıklarına İzmir ve havalisi Yunanistan'a ilhak ediliyor. İşgal başladı. İzmir ve çevresi tamamen ayakta ve heyecan içindedir. İzmir son ve tarihî gününü yaşıyor. Son kurtuluşumuz sizin göstereceğiniz yardıma bağlıdır. Mitingli telgraflarla her yere başvurunuz ve vatan ordusuna katılmaya hazırlanınız. Ağırbaşlılığınızı ve sükûnetinizi son derece muhafaza ederek kimsenin incinmemesine özen gösteriniz. Harekât 392.

26 Mayıs 1919

Genelkurmaya / 26 Mayıs 1919

15 nci Kolordu Komutanı

Kâzım Karabekir

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 20
Gömlek	: 34
Belge	: 34-2

Belge No : 4135

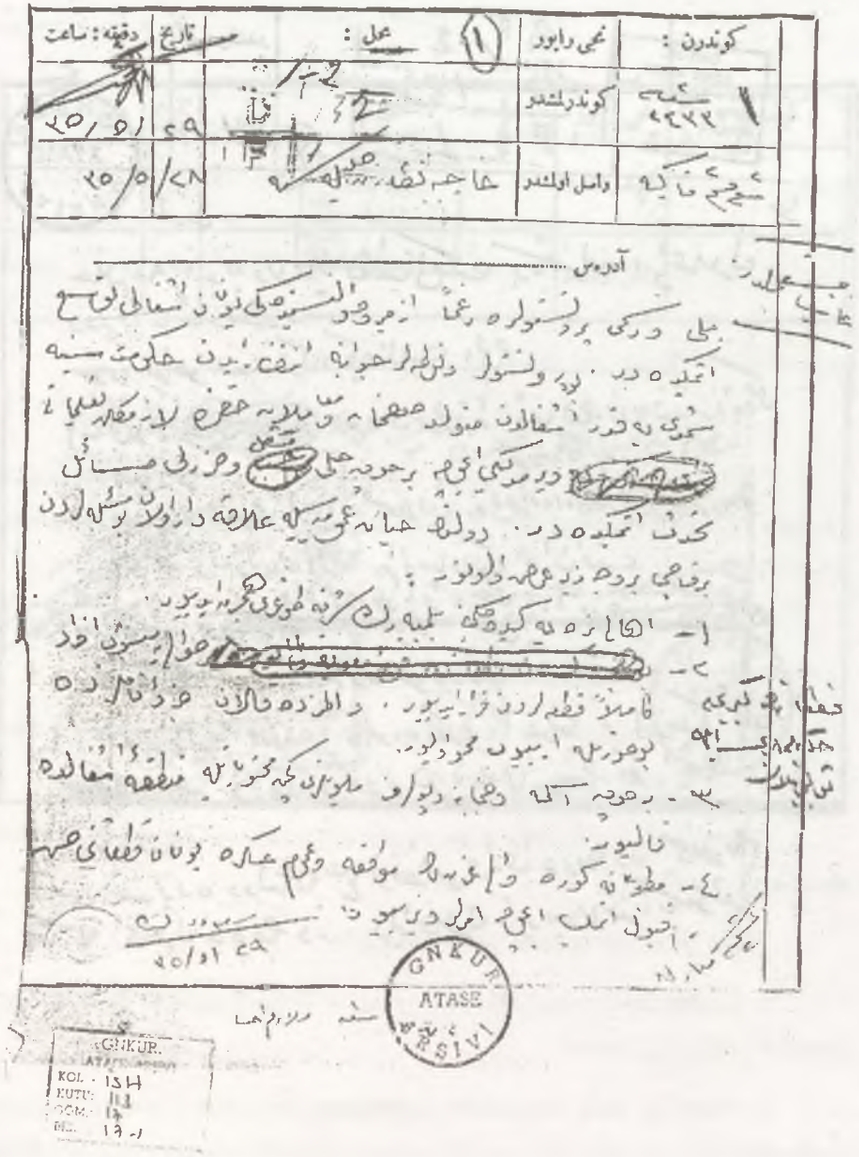

		كوندرلشدر	
		واصل اولشدر	

آدرس .....

GNKUR. ATASE ARŞİVİ
KOL : 1514
KUTU: 113
DOSM.: 1 +
BEL : 1-2
GNKUR ATASE ARŞİVİ

كوندرن :	تحمی واپور	محل :	تاریخ	دقیقه : ساعت
	كوندرلشدر			
	واصل اولشدر			

آدرس .....

GNKUR. ATASE ARŞİVİ
KOL : 1514
KUTU: 113
DOSM.: 1 +
BEL : 1-2
GNKUR ATASE ARŞİVİ

Belge No: 4135

Gayet müsta'celdir. 29.5.35

Hariciye Nezaret-i Celilesine

Millî ve resmî protestolara rağmen İzmir ve havalisindeki Yunan işgali tevessü' etmekdedir. Bu protestolar ve notalar cevaba intizâr eden Hükûmet-i seniyye şimdiye kadar işgalden mütevellid hususât ve muamelât hakkında lâzım gelen ta'limâtı vermediği için birçok hall-i müşkil ve zararlı mesail tahaddüs etmekdedir. Devletin hayat-ı umumiyesiyle alakadâr olan bu mes'elelerden birkaçı ber vech-i zir arz olunur.

1. Ahali nereye gideceğini bilmeyerek şarka doğru hicret ediyor.

2. Kıtaatın geriye çekilmeleri ile bulunulan havaliye mensub efrad kâmilen kıt'alardan firar ediyor. Ve elimizde kalan cüz-i tammlar da bu suretle eriyib mahvoluyor.

3. Birçok esliha ve cephane depolarımız milyonları geçen muhteviyatıyla mıntıka-i işgâlde kalıyor.

4. Matbuata göre Vali İzzet Bey mevaki'e ve umûm askere Yunan kıtaatını hüsn-ü kabul etmek için emirler veriyor.

Hülasa Aydın vilâyetinin heyet-i umumiyesinde bir başsızlık ve inhilâl devri başlamışdır.

Bütün bu ahvalin önüne geçebilmek için:

1. Evvela düvel-i mu'telifeden Yunan mıntıka-i işgâlinin nereye kadar imtidâd edeceğini sormak.

2. Vilâyetin işgâl olunmayan kısımlarını idare için Dahiliye Nezaret-i Celilesine 27.5.35 tarih 2425 / 2126 numrolu ariza ile arz olunduğu vechle bir Vali Muavinliği ihdas etmek.

3. Hicreti bir tarik-i müessir ve hakimâne ile suret-i katiyyede durdurmak.

4. İşgâl edilecek mahallerde me'murin-i mülkiye, adliye, ahz-ı asker, kıtaat-ı muharebenin tarz-ı hareketleri hakkında hemen bir ta'limat takarrür ettirmek lâzımdır.

Aksi takdirde Devlet-i Aliyye Sulh Konferansı kararını vermeden tam manâsıyla inhilâl edecekdir. Ve bu inhilâl Aydın vilâyetinden başlamışdır.

Hususat-ı ma'ruze hakkında emr û samilerine muntazır olduğum ma'ruzdur.

İmza İmza

Koleksiyon : İSH
Kutu : 113
Gömlek : 17
Belge : 17-1, 2, 3

Belge No : 4135

Çok aceledir.

29.5.1919

Dışişleri Bakanlığına

Millî ve resmî protestolara rağmen, İzmir ve çevresindeki Yunan işgali genişlemektedir. Bu protestolar ve notalara cevap bekleyen hükûmet, şimdiye kadar işgalden dolayı ileri gelen hususlar ve muameleler hakkında gereken talimatı vermediği için birçok çözümü güç ve zararlı meseleler ortaya çıkmaktadır. Devletin varlığıyla ilgili olan bu meselelerden birkaçı aşağıda belirtilmiştir.

1. Halk nereye gideceğini bilmeden doğuya doğru göç ediyor.

2. Birliklerin geriye çekilmeleri sonucu, bulunulan bölgeye mensup erlerin hepsi birliklerden kaçıyor ve elimizde kalan kısımlar da bu şekilde eriyip gidiyor.

3. Birçok silâh ve cephane depolarımız içindeki milyonları geçen malzemeyle işgal bölgesinde kalıyor.

4. Basına göre, Vali İzzet Bey bölgeye ve askerlere Yunan birliklerini iyi karşılamaları için emirler veriyor.

Özetle, Aydın vilâlyetinin genelinde bir başsızlık ve dağılma dönemi başlamıştır.

Bütün bunların önüne geçebilmek için:

1. İlk önce İtilâf devletlerinden Yunan işgal bölgesinin nereye kadar uzanacağını sormak,

2. Vilâyetin işgal edilmeyen kısımlarını idare etmek için İçişleri Bakanlığına 27.5.1919 gün ve 2425 / 2126 sayılı yazı ile sunulduğu gibi bir vali muavinliği kurmak,

3. Göçü hâkim ve etkili bir yolla kesin olarak durdurmak,

4. İşgal edilecek yerlerde mülkiye, adliye, asker alma memurları, muharebe birliklerinin nasıl hareket edecekleri hakkında hemen bir talimat hazırlamak lâzımdır.

Aksi takdirde Osmanlı Devleti, Barış Konferansı kararını vermeden tam anlamıyla dağılacaktır. Ve bu dağılma Aydın vilâyetinden başlamıştır.

Belirtilen hususlar hakkında emirlerinizi beklediğimi arz ederim.

Kâzım Cevat

Koleksiyon : İSH
Kutu : 113
Gömlek : 17
Belge : 17-1, 2, 3

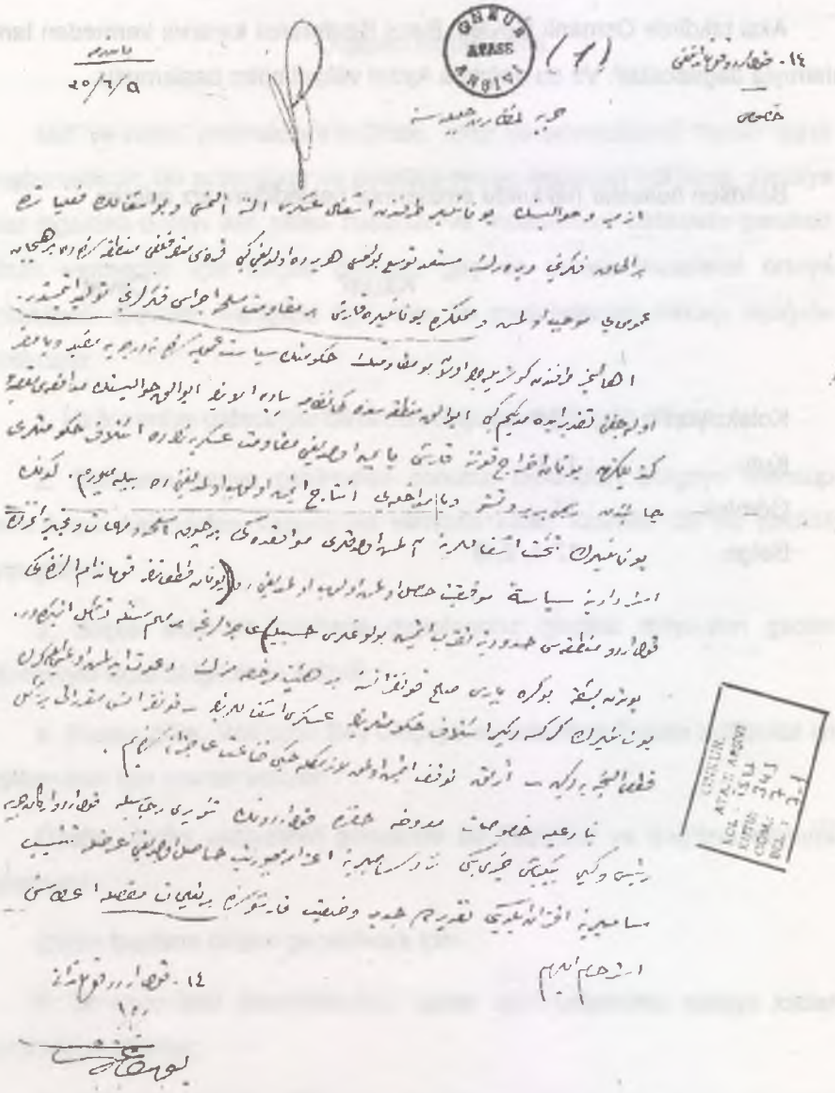

14. Kolordu Kumandanlığı — Bandırma

Hususi — 5.6.35

Harbiye Nezâret-i Celilesine

İzmir ve havalisinin Yunanlılar tarafından işgal-i askeri altına alınması ve bu işgalin fiiliyâtda bir ilhak fikrini vererek müstaidd-i tevessü' bulunması her yerde olduğu gibi Karasi Mutasarrıflığı mıntıkasında da bir heyecân-ı umûmiyi mûcib olmuş ve memleketde Yunanlılara karşı bir mukavemet-i müsellaha icrâsı fikirlerini tevlid etmişdir. Ahalimiz tarafından gösterilecek olan bu mukavemetin, hükûmetin siyâset-i umûmiyesinde ne dereceye mukayyed veya muzırr olacağını takdir edemediğim gibi, Ayvalık mıntıkasındaki nizâmiye piyade alayının Ayvalık havalisinin müdafaası maksadıyla kendiliğinden Yunan ihraç kuvvetine karşı yapmış olduğu mukâvemet-i askeriyenin de İ'tilâf hükûmetleri cânibinden resmî bir protesto veya müdâhaleyi intac etmiş olub olmadığını da bilemiyorum. Kezâlik Yunanlıların taht-ı işgallerine almış oldukları mevaki'deki birçok esliha ve mühimmât ve teçhizâtımızın istirdâdına siyâseten muvaffakiyye hasıl olmuş olub olmadığı da (Yunan kıtaatının kumandam altındaki kolordu mıntıkası hududuna takarrüb etmiş bulunmaları hasebiyle) acizlerince bir mühim mesele teşkil etmektedir. Bundan başka bu kere Paris Sulh Konferansı'na bir heyet-i murahhasamızın da'vet edilmiş olması ile gerek Yunanlıların gerekse diğer İ'tilâf hükûmetlerinin askerî işgallerinin - konferans mukarretâtı bir şekl-i kat'i alıncaya değin-artık tevkif etmiş olmak lâzım geleceği kanaat-ı acizânesindeyim.

Binâ-en-aleyh hususât-ı ma'ruza hakkında kolordunun tenviri ricâsıyla kolordu Erkân-ı Harbiye Reisi Vekili Binbaşı Hayri Beyi nezd-i samilerine i'zama mecburiyet hâsıl olduğunu arzla, tensib-i sâmilerine iktiran eylediği

takdirde cedid vaziyet karşısında bir talimat-ı mufassala i'tasını istirham eylerim.

14. Kolordu Kumandanı
Mirliva
Yusuf İzzet

Koleksiyon : İSH
Kutu : 343
Gömlek : 7
Belge : 7-1

Belge No : 4136

14 ncü Kolordu Komutanlığı — Bandırma
Özet — 5.6.1919

Harbiye Nezaretine

İzmir ve havalisinin Yunanlılar tarafından askerî işgal altına alınması ve bu işgalin uygulamada bir ilhak fikrini vererek genişlemesi her yerde olduğu gibi Balıkesir Mutasarrıflığı bölgesinde de genel bir heyecan uyandırmış ve memlekette Yunanlılara karşı silâhlı bir direniş yapılması fikrini doğurmuştur. Halkımız tarafından gösterilecek olan bu direnişin hükûmetin genel siyasetine ne kadar uygun veya zararlı olacağını takdir edemediğim gibi, Ayvalık bölgesindeki Nizamiye Piyade Alayının Ayvalık havalisinin savunulması amacıyla kendiliğinden Yunan çıkarma kuvvetlerine karşı yapmış olduğu askerî direnişin de İtilâf devletleri tarafından resmî bir protesto veya müdahaleye sebep olup olmadığını da bilemiyorum. Yine Yunanlıların işgalleri altına almış oldukları mevkilerdeki birçok silâh, mühimmat ve teçhizatımızın ele geçirilmesinin siyasî yönden başarılı olup olmadığı da (Yunan birliklerinin komutam altındaki kolordu bölgesi sınırına yaklaşmış olmaları dolayısıyla) bence mühim bir mesele teşkil etmektedir. Bundan başka bu defa Paris Barış Konferansı'na bir temsil heyetimizin davet edilmiş olması ile gerek Yunanlıların gerekse diğer İtilâf hükûmetlerinin askerî işgallerinin -konferans kararları kesinleşinceye kadar- artık durmuş olması gerektiği düşüncesindeyim.

Bundan dolayı arz ettiğim hususlar hakkında kolordunun aydınlatılması ricasıyla Kolordu Kurmay Başkan Vekili Binbaşı Hayri Beyi size göndermeye mecbur olduğumu arzla, uygun gördüğünüz takdirde yeni durum karşısında ayrıntılı bir talimat verilmesini rica ederim.

14 ncü Kolordu Komutanı

Tuğgeneral

Yusuf İzzet

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 343
Gömlek	: 7
Belge	: 7-1

Belge No : 4137

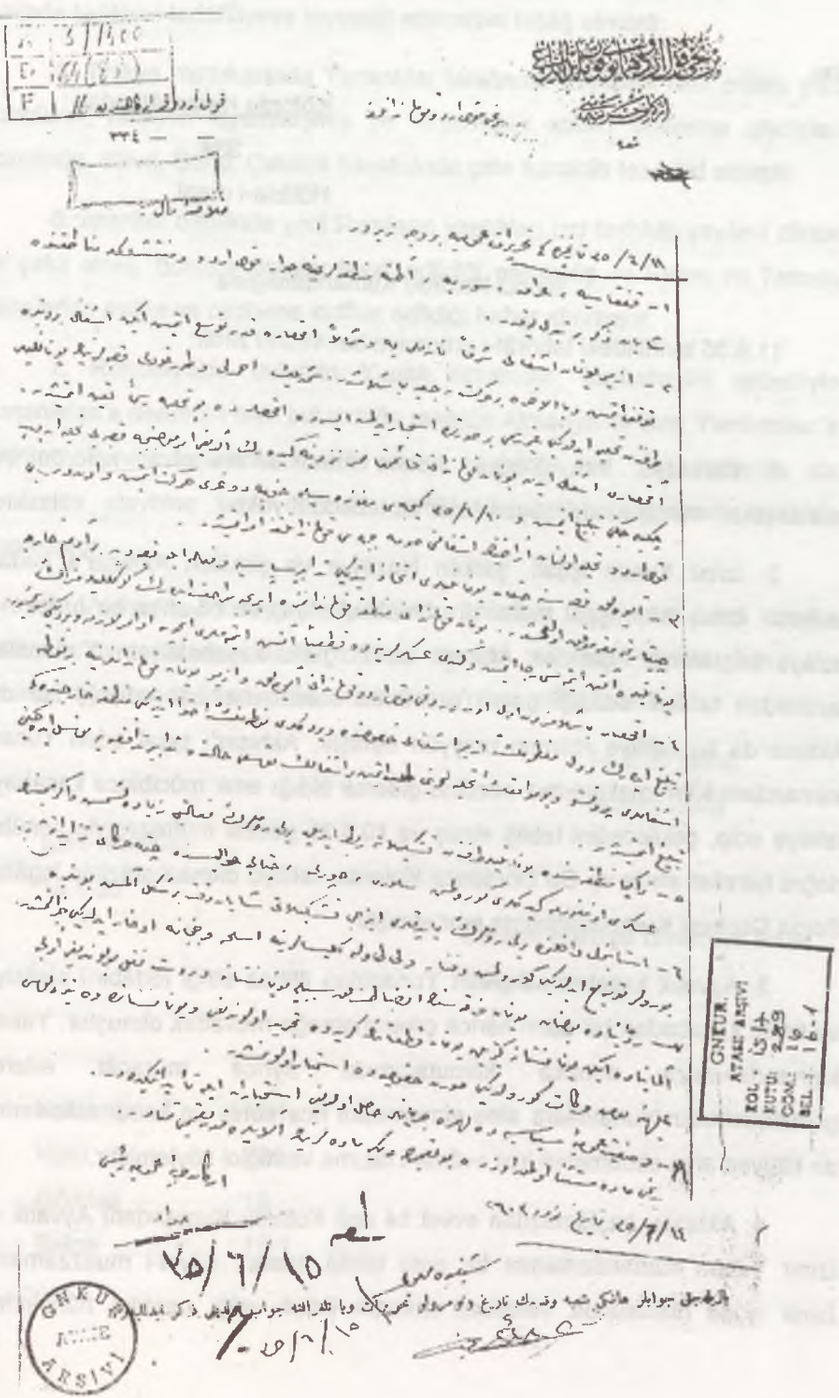

Belge No : 4137

Şifre

Kolordu Karargâhından

334

Hülâsa-i meal

Birinci Kolordu Kumandanlığına

11.6.35 tarihindeki tahrirât-ı umumiye ber-vech-i zirdir:

1. Kafkasya, Irak, Suriye, Adana mıntıkalarına civar kolordu ve müfettişlikler menâtıkında, şâyan-ı zikr bir tebeddül yoktur.

2. İzmir Yunan işgali, şarken Nazilliye ve şimâlen Akhisar'a kadar tevessü' etmiş iken, işgal birdenbire tevakkuf etmiş ve bil-ahire bir hareket-i ric'aya başlamıştır. Şimdilik Ahmetli ve Turgutlu kasabalarının Yunanlılar tarafından tahliye edildiği gayr-ı resmî bir surette istihbâr edilmiş ise de Akhisar'da bu tahliye resmen taayyün etmiştir. Akhisar'ı işgal eden Yunan kumandanı kaim-makamımız nezdine giderek aldığı emir mûcibince kasabayı tahliye edip, çekileceğini tebliğ etmiş ve 10.6.35 gecesi müfrezesiyle cenûba doğru hareket etmiş ve On Dördüncü Kolordu, tahliye olunan arazinin işgâlini Soma Cephesi Kumandanlığına emr etmiştir.

3. Ayvalık kasabasına çıkan Yunanlıları ittihaz ettiği tedâbir-i siyâsiye ve fiil ile kasabadan bir adım hârice çıkartmamağa muvaffak olmuştur. Yunan kumandanımıza mıntıka komutanımıza ayrıca müracât ederek gönüllülerimizin Yunanlılara ateş etmemesini rica etmiş ve kendi askerlerine de kâtiyen ateş etmemeleri için evâmir-i lâzıme verdiğini söylemiştir.

4. Akhisar, başlamazdan evvel 14 ncü Kolordu Kumandanı Ayvalık ve İzmir Yunan kumandanlarına bir nota tebliğ ederek düvel-i muazzamanın İzmir işgali hususunda verdikleri notanın ihtivâ ettiği mıntıka hâricindeki

işgalleri protesto ve bu mevâkiin tahliyelerini talep etmiş ve işgalin tevessü' halinde tedâbir-i tedâfüiyeye tevessül edeceğini tebliğ etmiştir.

5. Trakya mıntıkasında Yunanlılar tarafından teşkilâta rabt edilen yerli Rumların, faaliyeti ziyâdeleşmiş ve ekserisinin askerî üniforma giydikleri görülmüş, Silivri, Çorlu, Çatalca havalisinde çete harekâtı tezayüd etmiştir.

6. İstanbul dâhilinde yerli Rumların yaptıkları izci teşkilâtı şayân-ı dikkat bir şekil almış, bunlara borular tevzi' edildiği görülmüş ve Fener ve Tatavla kiliselerine esliha ve cephane iddihar edildiği haber alınmıştır.

7. Romanya'da bulunan Yunan fırkasının, inzibatsızlık sebebiyle Yunanistan'a derdest-i nakl bulunduğu evvelce Almanya'da iken Yunanistan'a getirilen Yunan kıtaatının Girit'te tecrit olunduğu ve Yunanistan'da da Venizelos aleyhine bazı harekât görüldüğü suret-i hususiyede istihbâr olunmuştur.

8. Vaziyet-i umûmiye-yi siyasîyede lehimize cereyanlar hâsıl olduğu istihbarât ile teyid etmektedir. Yedinci madde müstesnâ olmak üzere bu tâmimin diğer maddelerinin alaylara kadar ta'mimi mütemennâdır.

14.6.35 tarihli

Numro 2603

Şifre mahlûlü

15.6.35

Erkan-ı Harbiye Umumiye Reisi

Cevat

Koleksiyon : İSH

Kutu : 289

Gömlek : 16

Belge : 16-1

Belge No : 4137

Şifre

Kolordu Karargâhından

1918

Özet

1 nci Kolordu Komutanlığına

11.6.1919 tarihindeki genel inceleme aşağıdadır:

1. Kafkasya, Irak, Suriye, Adana bölgelerine yakın kolordu ve müfettişlikler bölgelerinde kayda değer bir değişiklik yoktur.

2. İzmir Yunan işgali doğudan Nazilli'ye ve kuzeyden Akhisar'a kadar genişlemiş iken işgal birdenbire durmuş ve daha sonra geri dönmeye başlamıştır. Şimdilik Ahmetli ve Turgutlu kasabalarının Yunanlılar tarafından tahliye edildiği gayriresmî bir surette haber alınmış ise de Akhisar'da bu tahliye resmen ortaya çıkmıştır. Akhisar'ı işgal eden Yunan komutanı kaymakamımız yanına giderek aldığı emir gereğince kasabayı tahliye edip çekileceğini bildirmiş, 10.6.1919 gecesi müfrezesiyle güneye doğru hareket etmiş ve 14 ncü Kolordu tahliye olunan arazinin işgalini Soma Cephesi Komutanlığına emir etmiştir.

3. Ayvalık kasabasına çıkan Yunanlıları aldığı siyasî ve fiilî tedbirler ile kasabadan bir adım dışarı çıkarmamayı başarmıştır. Yunan komutanı, bölge komutanımıza ayrıca müracaat ederek gönüllülerimizin Yunanlılara ateş etmemesini rica etmiş ve kendi askerlerine de kesinlikle ateş etmemeleri için gerekli emri verdiğini söylemiştir.

4. Akhisar, başlamazdan evvel 14 ncü Kolordu Komutanı, Ayvalık ve İzmir Yunan komutanlarına bir nota vererek İtilâf devletlerinin İzmir'i işgali konusunda verdikleri notanın kapsadığı bölge haricindeki işgalleri protesto ve

bu bölgenin tahliyesini talep etmiş ve işgalin genişlemesi hâlinde savunma tedbirlerine başvuracağını bildirmiştir.

5. Trakya bölgesinde Yunanlılar tarafından teşkilâta bağlanan yerli Rumların faaliyeti artmış ve çoğunun askerî üniforma giydikleri görülmüş, Silivri, Çorlu, Çatalca bölgesinde çete harekâtı artmıştır.

6. İstanbul dâhilinde yerli Rumların yaptıkları izci teşkilâtı dikkati çeken bir şekil almış, bunlara borular verildiği görülmüş, Fener ve Tatavla kiliselerine silâh ve cephane toplandığı haber alınmıştır.

7. Romanya'da bulunan Yunan tümeninin disiplinsizlik nedeniyle Yunanistan'a geri nakledildiği, önce Almanya'da iken Yunanistan'a getirilen Yunan birliklerinin Girit'te ayrıldığı ve Yunanistan'da da Venizelos aleyhine bazı hareketler görüldüğü özel olarak haber alınmıştır.

8. Genel siyasî durumda lehimize gelişmeler meydana geldiği istihbarat ile doğrulanmaktadır. 7'nci madde hariç olmak üzere bu tamimin diğer maddelerinin alaylara kadar bildirilmesi temenni edilmektedir.

Genelkurmay Başkanı
Cevat

14.6.1919 tarihli
2603 numaralı
Şifre çözümü / 15.6.1919

Koleksiyon : İSH
Kutu : 289
Gömlek : 16
Belge : 16-1

GNKUR.
ATASE ARŞİVİ
KOL : ISH
KUTU: 16
GOM.: 63
BEL. : 63-1

(24)

١ — شمال جهتلرینك اردیشنی تمنیت كوكه افاده نفس اولنان ارتوماتیقه توفیقاً علی الصباح دلیجان بنه شتاب ایدیلرك ابقاء رابطه اتمسنده ایسه حادثه معدوری دخوله كلمشدر .

٢ — حادثه یه متعاقب دائره عسكریه اسنید ایدیلان بولنان ضابطه داوادی طرفندن تحریر برقی جناب سیر حربه معاملهسیله دنایجه شك ناسعوده رجوعت قدنانه درحشیانه ده موانع مختلفه یه سودایله تمشیت توقف اتمشدر .

٣ — حال موقوفیت دخولجه ایزدره مالك نفس طرفنده اهالی عمومیه تمشیت توجهده بولنمه طولیسیله هیچ بیطار عرضه معلوماته بولنامقه براهر خایع تلقیلرده مخابرات منقطع ایلمشدر .

٤ — اعتبار قضائی بیك یوز سكسان نفس یه وقت موقعه كوره بر لاری یه ٢٥ — ٥ — ٧٢٥ تاریخنده نوبه رجم خستهخانه سنده شهید وفات ایلمشدر . مومی الیه عائلهسی دیسلاوسنده ایدیلمه دیسلاوسنده باپرنم بدیه تنخ عسكریه اتمه آدره سیله بولنمقده .

٥ — رئیس مومی الیه مجروحیت دستلاوقی حسبیله مركزده بولنمه اعتبایله ابقای وكالت ایتمكی توقف ایزمیر اعتبار نامی رئیس مومی الیه عائله حاملی كیم توجه ایدیلرك موانع دستیاتی ایله كمالیتك انقطاعی طولیسیله ابقای امور ایدیه ماسه دیلكه مركزده قلم اجالنده مامور بولنمامه امر ضابطه ایله عائله ره معاشه توقیع وقوف لوازم تحقیق ایزمیرده ترك ایدیلرك بولنانلر قوای انقلاب تفتیشه انتقال ایدیكی مأمورینك ایزمیردن انفكاك ایلمشدر .

٦ — مومی الیه ایزمیردن انفكاكی حسبیله وكالت تحقیق یكبوتی احوالی توجه ایدیلرك قراجهلر ریكده اولمادیغندن هیچبیر محصول اوطلر نظر تفتیشه كچیلمه طولیسیله ، عاصه دخلتمزده بولنانلر تحرات عنقه وجدیده ایله دوسیه ودفتر بولنانلر ازاده دریك روسلر طرفندن قامق محلرینه اخراج ایله تمامه توجه وتصفیه غیرصالح وصورت بارچه بارچه ایدیلرك اوطلر داخلنه ایتمه دادی برعیه ص غیرلعه دریشی آتیه كوتیلك صورتیله اما ایدیلكی كوریلمشدر .

[حال موقوفیتده ایكه روح عائله وجودینی طاشمه دائره داخلنده دفترلرك بارچه بارچه قوایلرینه چیقارده قولاریلمیه كوتورلدیكی وبالاخره جایشه دیاره وكاندره استعمال ایدیلدیكی عیاً كوریلمشدر]

٧ — اولاد بیچاره بیچاره بیطار خرابه دیكی بولنارك دخلتمزك دخلتمزك [illegible] ایله متقاعدیه واجبات دفتری وترخیص ایدیلرك ریخی وایكنجی صنف احتیاط ضابطلرك ترخیص وشخصی دیكره عمومی بولنیلدیغی یانلرینه حال موقوفیتده مأمورلرك خانه لرنده ترخیص ایدیلدیكی كوكه دائره دیه جماعتلره

(24/1)

تنبیه بولنمه ایچون ده بولنان ضابطه داوادی طرفنده منع ایدیلرك آیقوتلشدر .

٨ — معلوم بیكباشی احمد بولنان نزد انتظار دوماننده انحصار ایدیكی بر آیلق مأموریتك ایزمیرده عائله والده ایله قیوداتی تصدیقه بولنان ضابطك تدنیه ایزیه رجوعیه مراسله نظارت جلیه یه تقدیم ایلمكه ایزمیره كیتمه سی حالده احمد داینجی قزه اعتبار قلمی معاملات مأموری سلاله بكلره قوداتی اخذ ایلمشدر .

٩ — شهید سلیمك بكك اولمسنده بولنان یاسینه دیكیس ایدیلمكده محفوظ مطبوع غیرمستعمل بر شفره نقشی ماده قیلنمه بولنمه طولیسیله خارجه اده ایدیلرك اهالی اولمسنده ویاسینه عدوی ایله محرراتك عدمی بیكباشی احمدك تسلیم ایلمشدر . بادرجه بكك ماده سنده محفوظ دیكیم مستعمل اولاً نقشت جیبه قول ایدیلرك شفره مضامین هیچ قدر تحری ایدیلمه ایچون ده بولنامامشدر .

١٠ — مشهد حرزاك انجی ویارشه كوكه مع عائله بولنان — یاوسی وایورنه ایله یرلی بیكباشی كوكه ایزمیرده تبعید ایدیلرك اورده كی قوماندانلر ضابطك مبانده طابقیه یوسی كلدكی حالده یوسیده ایله انجی زوجه سی مرحومه نك یرنجه حاصل اولمامشدر . اوده قطع بولنمشدر .

١١ — ایزمیرده توقیف اولنان داوارده كی بیكباشی احمدك معرفتیله استعمال محكمه سنده بولنان قیودات معروضه استرداد حالنده دردنجی قوماندانلر اعتبار معاملات ذاتیه اعتبار سلاحی ایدیلمكی درك رود .

١٢ — معروضات آتیه نظراً انقضاسنك ابقاء دخلتمزك امرایسی خوط آی علی بولنمقی معروضدر .

GNKUR.
ATASE ARŞİVİ
KOL : ISH
KUTU: 16
GOM.: 63
BEL. : 63-2

ئه ایدیلمكی بیكباشی علی
بیكباشی
محمد سلیم

ئه ایدیلمكی بیكباشی
صنف نائبی
محمد علی

Belge No : 4138

Suret Bursa

18.6.35

Ordu Dairesi Riyâset-i Aliyyesine

1. Sene-i haliye şehr-i Mayısının on beşinci pencşenbih günü akşamdan telâkki olunan emr-i kumandaniye tevfikân ale-s-sabah vazifemiz başına şitab ederek ifa-yı vazife esnasında İzmir hadise-i ma'lûmesi vuku'a gelmiştir.

2. Hadiseyi müteakib daire-i askeriyeyi istilâ eyleyen Yunan zabitan ve efradı tarafından her birerlerimiz aynı esir-i harb muâmelesiyle ve tarihimize misli na-mesbuk bir suret-i gaddarâne ve vahşiyânede mevâki-i muhtelifeye sevk ile taht-ı tevkife alındık.

3. Hâl-i mevkûfiyet ve mahfuziyetde İzmir'de kaldığımız müddet zarfında ahval-i umumiyemiz taht-ı tarassudda bulunmak dolayısıyla hiçbir makama arz-ı ma'lûmâtda bulunamamakla beraber hariç kalemlerle de muhaberât münkat' olmuşdur.

4. Ahz-ı Asker Hey'eti Reisi Miralay Süleyman Fethi Bey vaka-yı müessife günü yaralanarak 25.5.35 tarihinde İzmir Rum Hastahanesinde şehiden vefat eylemişdir. Mir-i mümaileyhin ailesi Dersaadet'de olup Dersaadet-Bayezid'de pederi Şeyh Azmi Efendi adresiyle bulunacakdır.

5. Reis-i mir-i mümaileyhin mecruhiyet ve şehâdeti hasebiyle ve merkezde bulunmak i'tibarıyla ifa-yı vekâlet Onuncu Fırka İzmir Ahz-ı Asker Kalemi Reisi Miralay Abbas Hilmi Beye teveccüh ederek mevaki' ve şuabât ile muhaberâtın inkıta'ı dolayısıyla ifâ-yı umur edememiş ve yalnız merkezde kalem icmalinde misafir bulunan ümera ve zabitan ile ailelere maaş tevzi' ve Fırka Levazım Hey'eti İzmir'de terk ederek Yunan Kuva-yı İşgaliye Kumandanlığından istihsal eylediği me'zûniyet üzerine İzmir'den infikâk eylemişdir.

6. Mir-i mümaileyhin İzmir'den infikâkı hasebiyle Vekâlet-i Hey'etin Birinci Mülhakı Binbaşı Ahmed Beye teveccüh ederek her üçümüz birlikte olmak üzere Hey'et-i Kalemiyyeye mahsus odalar nazar-ı tedkikden geçirilmiş ve dolab, masa ve sandıklarda bulunan kuyudât-ı atike ve cedide ile dosya ve defterler Yunan efradı ve yerli Rumlar tarafından kâmilen mahallerinden ihrac ile hemen tevhid ve tazyike gayr-i salih bir surette parça parça edilerek odalar dahiline atılmak ve öteye beriye dağıtılmak ve bir kısmı alınıp götürülmek suretiyle imhâ edildiği görülmüştür.

(Hâl-i mevkûfiyetde iken Rum aile ve çocukları tarafından daire dahilinde defterlerin parça parça koparılarak çuvallara doldurulub götürüldüğü ve bil-âhire çarşı ve pazarda ve dükkânlarda isti'mâl edildiği aynen görülmüşdür.)

7. Evrak-ı perişan meyanında yapılan taharriyâtda Dördüncü Kolordu Kıtaat ve Ahz-ı Asker Aklâm ve Şuabatı ümera zabitanı ile mütekaidin ve açıklar künye defterleri ve terhis edilen birinci ve ikinci sınıf ihtiyat zabitânının terhis vesika ve kuyûd kısımları bulunabilerek bi-t-tefrik hâl-i mevkûfiyetden me'zûnen hanelerimize terhis edildiğimiz günü daireden çıkarılmak teşebbüsünde bulunulmuş ise de Yunan zabitan ve efradı tarafından men' edilerek alıkonulmuştur.

8. Mülhak Binbaşı Ahmed Bey Yunan Kuva-yı İşgâliye Kumandanlığından istihsâl eylediği bir aylık me'zûniyetiyle İzmir'de kalmış ve elde edilen kuyûdât-ı ma'rûfe Yunan zabitanı nezdinden alınarak vilâyet vasıtasıyla Nezaret-i celileye takdim kılınmak üzere listesi mümaileyh Ahmet ve Onuncu Fırka Ahz-ı Asker Kalemi Muamelât Me'muru Bilâl beylere tevdi' olunmuşdur.

9. Şehid Süleyman Fethi Beyin odasında bulunan riyâset mühr-ü resmisi ile kasada mahfuz matbu' gayr-i müsta'mel yeni şifre miftahı kasa kırılmış bulunmak dolayısıyla hariçde elde edilerek imha olunmuş ve riyâset mührü ile muharrerât (okunamadı) Binbaşı Ahmed Beye teslim edilmişdir. Yaver Hakkı Beyin masasında mahfuz ve el-yevm müsta'mel olan Nezaret-i

celile kolordular şifre miftahı her ne kadar taharri edilmiş ise de bulunamamışdır.

10. Şehr-i Haziranın altıncı çeharşenbih günü maa-aile Yunan-Patris Vapuruna irkâb ile yedinci pencşenbih günü İzmir'den teb'id edilerek On Yedinci Kolordu zabitânı meyânında Mudanya tarikiyle Bursa'ya geldik. Halen Bursa'da Elli Altıncı Fırkaya müracaatımızdan henüz bir netice hasıl olamamışdır. Emre muntazır bulunuyoruz.

11. İzmir'de tevkif olunan ve oradaki Binbaşı Ahmed Bey ma'rifetiyle istihsâl-i mümkünâtdan bulunan kuyûdât-ı ma'rûfenin istirdâdı halinde Dördüncü Kolordu Ahz-ı Askeri mu'amelât-ı zatiye umurunun selâmeti (okunamadı) edileceği der-kârdır.

12. Ma'rûzat-ı anifeye nazaran iktizasının ifâsı ve hatt-ı hareketimizin emr û inbası menût rey-i alilerî bulunduğu ma'rûzdur.

K.4 Ahz-ı Asker Hey'eti	K.4 Ahz-ı Asker Hey'eti Mülhakı
Kâtib-i Sınıf-ı Sâni	Yüzbaşı
Mehmet Ali	Mehmet Selim

Aslına mutabıkdır.

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 16
Gömlek	: 63
Belge	:63-1, 2

Belge No : 4138

Bursa

Suret 18.6.1919

Ordu Dairesi Başkanlığına

1. 1919 yılının Mayıs ayının 15 nci Perşembe günü akşamı alınan emrinize uygun olarak sabahleyin acilen görevimiz başına geldik. Görevimiz başındayken İzmir işgali olayı gerçekleşti.

2. İşgali müteakip askerî daireleri istilâ eden Yunan subay ve erleri tarafından her birimize aynı savaş esiri gibi muamele yapılarak ve tarihimizde örneği görülmemiş vahşice ve gaddarca bir şekilde farklı yerlere gönderilerek tutuklandık.

3. Tutuklu ve hapis olarak İzmir'de kaldığımız zaman içinde genel durumumuz gözetim altında olduğundan hiçbir makama bilgi verememekle birlikte dış kalemlerde de haberleşme kesilmiştir.

4. Ahz-ı Asker Heyeti Başkanı Albay Süleyman Fethi Bey işgal günü yaralanarak 25.5.1919 tarihinde İzmir Rum Hastahanesinde şehit olmuştur. Süleyman Fethi Beyin ailesi, İstanbul'da olup İstanbul-Beyazıt'ta babası Şeyh Azmi Efendi adresiyle bulunacaktır.

5. Albay Süleyman Fethi Beyin yaralanması ve şehit olması ve merkezde bulunması dolayısıyla vekâlet görevi 10 ncu Tümen İzmir Ahz-ı Asker Kalem Başkanı Albay Abbas Hilmi Beye verilerek, mevki ve şubeler ile haberleşmenin kesilmesi dolayısıyla iş yapamamış ve yalnız merkezde kalem icmalinde misafir bulunan üst subay ve subaylarla ailelere maaş dağıtarak ve Tümen Levazım Heyetini İzmir'de bırakarak Yunan İşgal Kuvvetleri Komutanlığından aldığı izin üzerine İzmir'den ayrılmıştır.

6. Abbas Hilmi Beyin İzmir'den ayrılması dolayısıyla Heyet Vekâletine 1 nci Mülhakı (Yardımcısı) Binbaşı Ahmet Bey getirilerek her üçümüz birlikte

olmak üzere, Kalem Heyetine ait odalar tetkik edilmiş, dolap, masa ve sandıklarda bulunan eski ve yeni kayıtlarla dosya ve defterler Yunan askerleri ve yerli Rumlar tarafından hepsi yerlerinden çıkarılarak hemen toparlanmadan parça parça edilmiş, odaların içine atılmış, ortalığa dağıtılmak ve bir kısmı alınıp götürülmek suretiyle imha edilmiştir.

(Tutuklu iken Rum aile ve çocukları tarafından daire içinde defterlerin parça parça koparılarak çuvallara doldurularak götürüldüğü ve daha sonra çarşıda, pazarda ve dükkânlarda kullanıldığı gözle görülmüştür.)

7. Parçalanan evraklar arasında yapılan incelemede 4 ncü Kolordu birlikleri, Ahz-ı Asker kalemleri ve şubeleri üstsubay ve subayları ile emekliler ve açıklar künye defterleri, terhis edilen birinci ve ikinci sınıf ihtiyat subaylarının terhis belge ve kısımlarının bulunabilenleri ayrılmış ve tutukluluk durumunun sona ererek evlerimize gönderildiğimiz gün dairelerden çıkarılmak girişiminde bulunulmuş ise de Yunan subay ve askerleri tarafından engellenerek alıkonulmuştur.

8. Mülhak Binbaşı Ahmet Bey Yunan İşgal Kuvvetleri Komutanlığından aldığı bir aylık izinle İzmir'de kalmış ve elde edilen kayıtlar Yunan subaylarından alınarak vilâyet vasıtasıyla Harbiye Nezaretine sunulmak üzere listesi Ahmet ve 10 ncu Tümen Ahz-ı Asker Kalemi Muamelât Memuru Bilal beylere verilmiştir.

9. Şehit Süleyman Fethi Beyin odasında bulunan başkanlık resmî mührü ile kasada saklanan basılı kullanılmayan yeni şifre çözüm anahtarı, kasanın kırılmış olması dolayısıyla dışarıdan elde edilerek imha edilmiş ve başkanlık mührü ile evrak (okunamadı) Binbaşı Ahmet Beye teslim edilmiştir. Yaver Hakkı Beyin masasında saklanan ve bugün kullanılan Harbiye Nezareti kolordular şifre çözüm anahtarı her ne kadar aranmış ise de bulunamamıştır.

10. Haziran ayının altıncı çarşamba günü aileleriyle birlikte Yunan-Patris Vapuruna bindirilerek, ertesi günü İzmir'den uzaklaştırılarak 17 nci Kolordu subayları arasında Mudanya yoluyla Bursa'ya geldik. Halen Bursa'da

56 ncı Tümene yaptığımız müracaatımızdan henüz bir sonuç alınamamıştır. Emir bekliyoruz.

11. İzmir'de tutulan ve oradaki Binbaşı Ahmet Bey aracılığıyla elde edilmesi mümkün olan kayıtların ele geçirilmesi hâlinde 4 ncü Kolordu Ahz-ı Askeri personel işlerinin güvenliği (okunamadı) edileceği açıktır.

12. Son bilgilere göre gereğinin yapılması ve nasıl hareket edeceğimiz konusundaki emirlerinizi beklediğimi arz ederim.

4 ncü Kolordu Ahz-ı Asker Heyeti	4 ncü Kolordu Ahz-ı Asker
İkinci Sınıf Kâtib	Heyeti Mülhakı Yüzbaşı
Mehmet Ali	Mehmet Selim

Aslı gibidir.

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 16
Gömlek	: 63
Belge	:63-1, 2

GNKUR.
ATASE ARŞIVI
KOL - İSH
KUTU: 46
GÖM.: 104
BEL. : 104-1

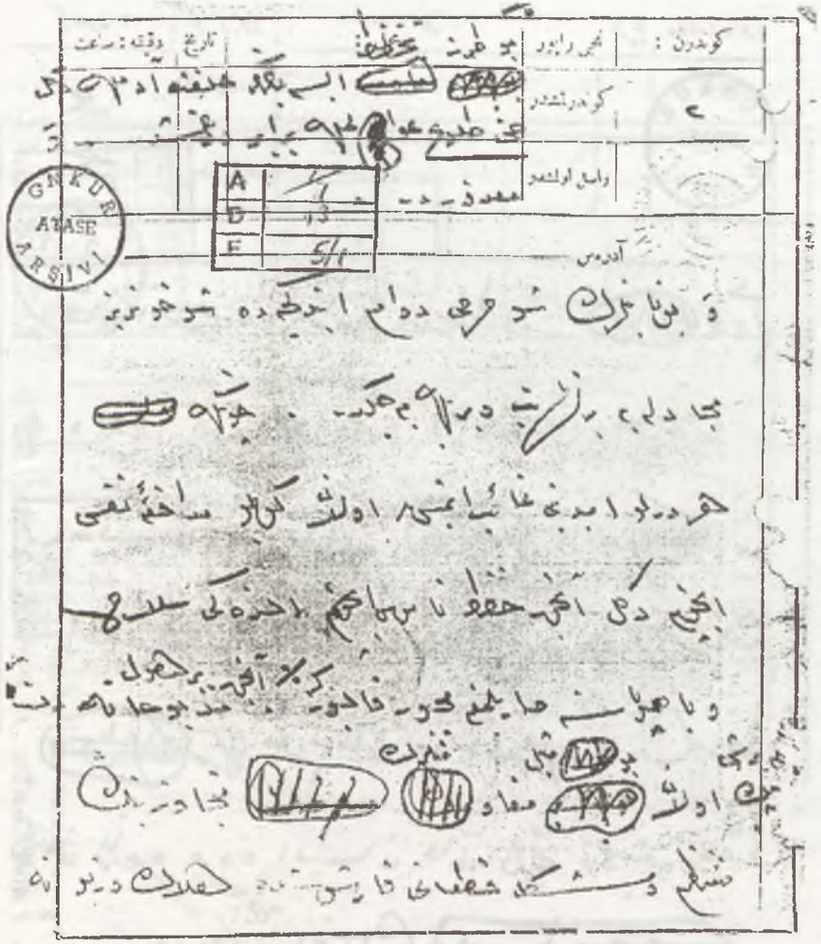

GNKUR
KOL - İSH
KUTU: 46
GÖM.: 104
BEL. : 104-2

GNKUR
ATASE
ARŞIVI
GNKUR
ATASE ARŞIVI
KOL : ISH
KUTU: 46
GÖM.: 104
BEL : 104-3

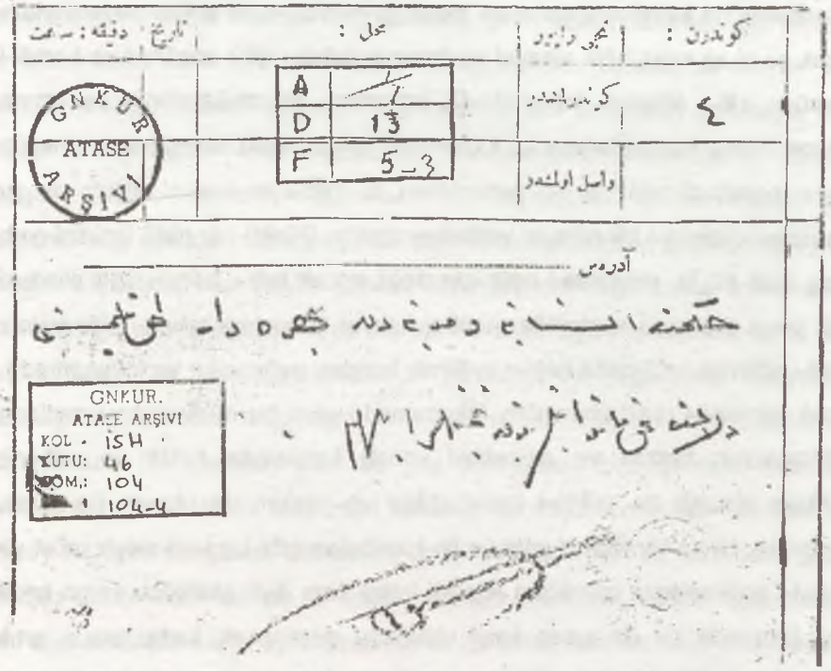
GNKUR
ATASE
ARŞIVI
GNKUR.
ATASE ARŞIVI
KOL : ISH
KUTU: 46
GÖM.: 104
104-4

Belge No : 4139

8 Temmuz 335

General Milne'e

İzmir'in ne suretle işgal edildiği ve bu işgal esnasında hem de büyük hakaretlerle ne kadar mazlum kanı akıtıldığı mâ'lum-u âli-yi kumandanîleridir. Ancak şu akan kana hâlâ nihayet verilmemiş olduğu işbu arızâmla ve kemâl-i teessürle zât-ı âlilerine ihbâr etmek istiyorum. Şu mukâtelenin devamına yegâne sebep Yunanlıların arazi kazanmak hususundaki heveslerinden henüz vazgeçmemiş olmalarıdır ve Yunanlıların şu mesaiye devam ettikçe de şu hûn-rîz mücadeleye bir nihayet verilemeyecektir. Çünkü her türlü ümidini gaib etmiş olan köylü, müdafaa-i nefs için değil ancak hıfz-ı namus için elindeki silâh veya çubasına sarılmağa mecbur kalıyor ki bu tarz tahaffuz ise yalnız hilkat-ı ademle değil hatta tulu'-u evâlimle beraber doğmuştur ve (okunamadı). Ancak bir havl-i mezbûhâneden (okunamadı) olan bu misil mukavemetlerin mütecavizinin tanzim ve müşekkel kıtaatı karşısında helâk ve zebûne mahkûm olacağı da azâde-i mülahazâdır ve nitekim de oluyor. Bergama, Menemen, Urla, Ahmedli, Aydın ve ilh kasabaları gibi bina-en-aleyh ref'et ve şevkat-i acilânelerine müracaat ederek İslâm kanı diye akıttıkları kanın fakat aynı zamanda bir de insan kanı olduğunu düşünecek kadar olsun artık Yunanlıların hikmet-i insaniye ve medeniyeden (okunamadı) tutulmasını delalet-i kumandanilerinden temenniler eylerim.

İmza

Koleksiyon : İSH
Kutu : 46
Gömlek : 104
Belge :104-1, 2, 3, 4

Belge No : 4139

8 Temmuz 1919

General Milne'e

İzmir'in ne şekilde işgal edildiği ve bu işgal sırasında ve hem de büyük hakaretlerle ne kadar mazlum kanı akıtıldığı tarafınızdan bilinmektedir. Ancak şu akan kana hâlâ son verilmemiş olduğunu bu yazımla ve büyük bir üzüntüyle size bildirmek istiyorum. Şu karşılıklı kan akıtmanın devamına tek sebep Yunanlıların arazi kazanmak konusundaki isteklerinden henüz vazgeçmemiş olmalarıdır. Yunanlıların bu davranışları devam ettikçe de buradaki kan dökücü mücadeleye bir son verilemeyecektir. Çünkü her türlü ümidini kaybetmiş olan köylü, kendini korumak için değil ancak namusunu korumak için elindeki silâha veya sopalarına sarılmaya mecbur kalıyor ki bu tarz korunma ise yalnız insanoğlunun yaradılışı ile değil hatta dünyanın yaratılışı ile beraber doğmuştur ve (okunamadı) Ancak bir öldürülme korkusundan (okunamadı) olan bu gibi direnişlerin saldırganların düzenli birlikleri karşısında helâk olup zayıf kalacağı da düşünülmektedir ve nitekim de böyle oluyor. Bergama, Menemen, Urla, Ahmetli, Aydın vb. kasabalar gibi. Bundan dolayı sizin şefkat ve merhametinize müracaat ederek Müslüman kanı diye akıttıkları kanın aynı zamanda bir de insan kanı olmasını düşünecek kadar olsun artık Yunanlıların insanlık ve medeniyet hikmetinden (okunamadı) tutulmasını sağlamanızı temenni ederim.

Cevat

Koleksiyon : İSH
Kutu : 46
Gömlek : 104
Belge :104-1, 2, 3, 4

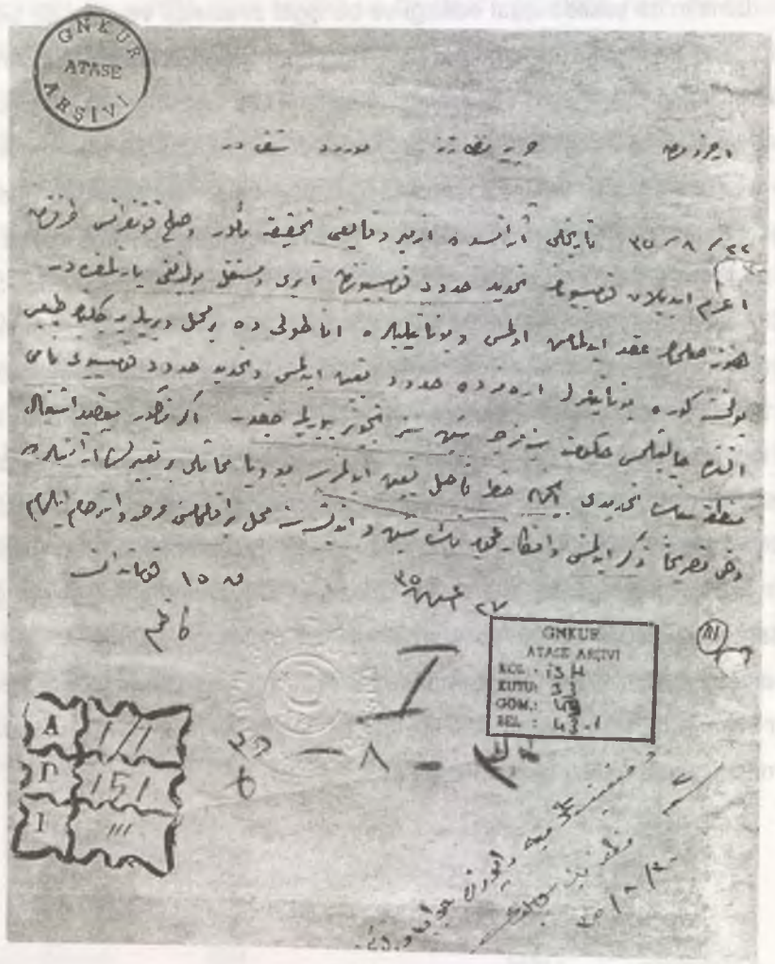

Erzurum'dan Harbiye Nezaretine mevrud şifredir.

22.8.35 tarihli ajansta, İzmir vakâyini tahkike memur ve Sulh Konferansı tarafından i'zâm edilen komisyonun Tahdid-i Hudud Komisyonundan ayrı ve müstakil bulunduğu yazılmaktadır. Henüz sulhün akd edilmemiş olması ve Yunanlılara Anadolu'da bir mahal verilemeyeceğinin tabiî bulunmasına göre, Yunanlılarla aramızda hudut tayin edilmesi ve tahdid-i hudut komisyonu nâmı altında çalışılması hükûmet-i seniyyemizce şüphesiz tecviz buyrulmayacaktır. Eğer mezkur maksat, işgal mıntıkasının tahdidi için hatt-ı fâsıl tayin edilmezse bu veya mümâsili bir tabirin ajanslarda dahi tasrihen zikr edilmesini ve efkâr-ı umumiyyenin şüphe ve endişesine mahal bırakılmamasını arz ve istirhâm eylerim.

27 Ağustos 35

15 K. Kumandanı
Kâzım

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 33
Gömlek	: 43
Belge	: 43-1

Belge No: 4140

Erzurum'dan Harbiye Nezaretine gelen şifredir.

22.8.1919 tarihli haberde, İzmir olayını araştırmakla görevli ve Barış Konferansı tarafından gönderilen komisyonun, Sınır Belirleme Komisyonundan ayrı ve bağımsız bulunduğu yazılmaktadır. Henüz barışın yapılmamış olması ve Yunanlılara Anadolu'da bir yer verilemeyeceğinin doğal bulunmasına göre, Yunanlılarla aramızda sınır belirlenmesi ve Sınır Belirleme Komisyonu adı altında çalışılmasına Hükûmetimizce şüphesiz izin verilmeyecektir. Eğer bu amaç, işgal bölgesinin sınırlanması için ara hattı belirlenmezse bu veya buna benzer bir tabirin ajanslarda da açıkça bildirilmesini ve kamuoyunun şüphe ve endişesine yer verilmemesini arz ve rica ederim. 27 Ağustos 1919

15 nci Kolordu Komutanı
Kâzım

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 33
Gömlek	: 43
Belge	: 43-1

Belge No : 4141

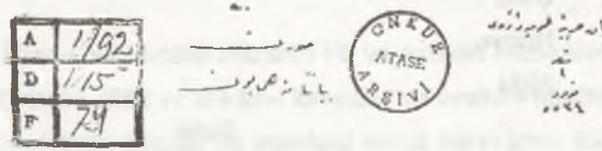

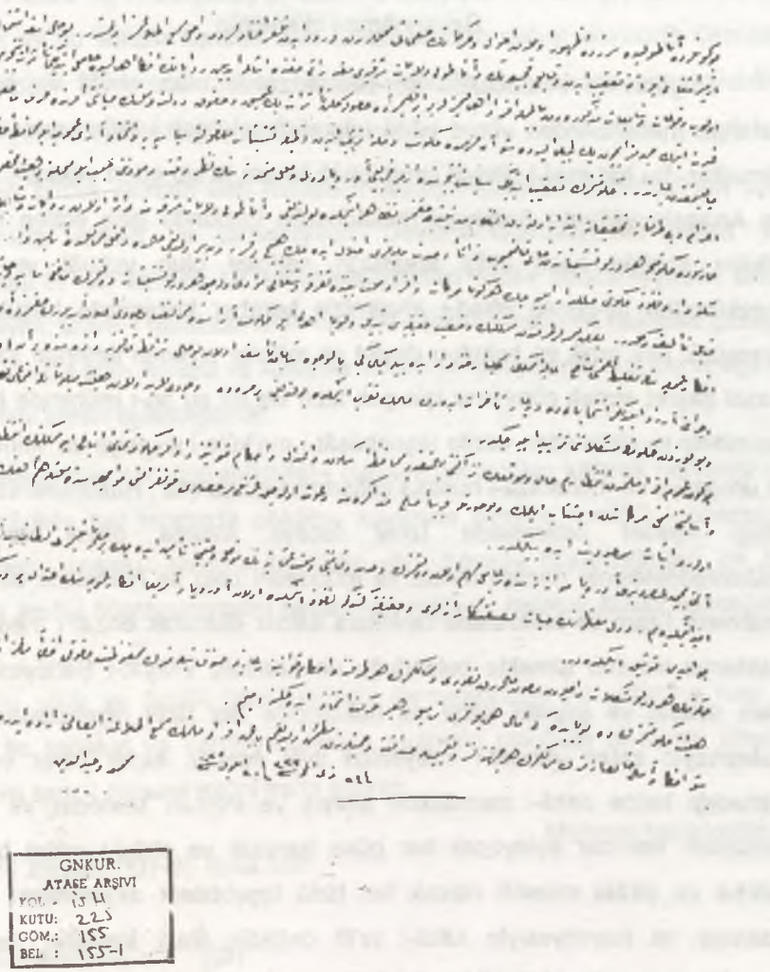

Belge No : 4141

Erkân-ı Harbiye-i
Umûmiye Dairesi
Şube 1
Numro
5534

Suret

Beyannâme-i Hümayûn

Bugünlerde Anadolu'da ser-zede-i zuhûr olan ahvâl ve harekâtın safahatı mahallerinden vürud eden telgrafnâmelerden vâsıl-ı sem'-i ıttılamız olmuştur. Bu hal esef-i iştimâl İzmir işgâli ile anı ta'kib eden vakayi'-i fecianın ve Anadolu Vilâyat-ı Şarkiyesi mukadderâtı hakkında işâa edilen rivayâtın efkâr-ı ahalide hasıl ettiği teessürât neticesi olub vukuât ve şayiât-ı mezkûreden bil-cümle efrad-ı ahalimizle beraber kalbimizde husule gelen teessürât pek amik ve hukuk-u devlet ve milletin sıyaneti emrinde sarf-ı mahasal gayret etmek cümlemiz için pek tabiî ise de şu an-ı mühimde hükûmet ve millete terettüb eden vazife teşebbüsât-ı ma'kûle-i siyasiye ve ittihaz-ı arayı umumiye ile muhafaza-i hukuka çalışmakdan ibarettir. Hükûmetimizin ta'kib ettiği siyaset neticesinde İzmir fecayii Avrupa düvel ve milel-i mütemeddinesinin nazar-ı dikkat ve müddetini celb ile mahalline bir heyet-i mahsusa i'zam ve bi-tarafâne tahkikata ibtidar olunarak enzar-ı medeniyette hakkımız tezahür etmekte bulunduğu ve Anadolu Vilâyât-ı Şarkiyesine dair olan rivayât ve şayiâta karşı da hükûmetçe her türlü teşebbüsatdan hâli kalınmayıb zaten vahdet-i milliyemizi ihlâl edecek hiçbir karar ve tedbir olmadığı halde dahil-i memâlikde asayiş ve inzibatı sektedar ve nüfuz-u hükûmeti haleldâr eyleyecek her gûna harekât ve efrâd-ı millet beyninde tefrika ve şikâkı müeddi olacak her türlü teşebbüsât devletimizin menafi'i esasiye ve hayatiyesiyle kâbil-i te'lif değildir. Bazı kimseler tarafından memleketin vaz'iyet-i hakikiyesi tebdil ve gûya ahali ile hükûmet arasında muhalefet vücudu ilân edilerek hakkımızda Avrupa efkâr-ı umumiyesinin taglit kılınması menafi'-i aliye-i memleketi külliyen rahnedâr edebileceği gibi bil-vücuh şayan-ı teessüf olan bu hâl şerait-i kanuniye dairesinde bir an evvel

icrasını arzu eylediğimiz intihabâtı da duçar-ı teehhürât ederek sulhün takarrüb etmekde bulunduğu bir sırada vücudu lâ-büdd olan hey'et-i meb'usan'ın içtimaını ta'vik ve bu yüzden hükûmetin müşkilâtını tezyid eyleyecekdir.

Bugün umum efrad-ı milletimden intizarım hâl ve mevkiin nezaketini bi-t-takdir muhafaza-i sükûn ve i'tidâl ve ahkâm-ı kavanine ve evamir-i hükûmete temami-i ittiba' ile memleketin intizâm ve asayişini muhill harekâttan ictinâb eylemek ve bu suretle kariben sulh müzâkeresine da'vet olunacak Osmanlı murahhasları konferans muvacehesinde milletle hem-ahenk olarak isbât-ı mevcudiyet edebilmekdir.

Altı buçuk asırdan beri Avrupa muvazenesinde bir amil-i mühim olan devletimizin vahdet ve tamamiyetini Devlet-i Osmaniye'nin mevki' ve haysiyetini te'min edecek bir sulhe nailiyetimizi eltaf-ı sübhaniyyeden ümid etmekteyim. Düvel-i muazzamanın hissiyât-ı (okunamadı) ve hakikate gittikçe nüfuz etmekte olan Avrupa ve Amerika efkâr-ı umumiyesinin itidalperverliği ile bu ümidimi tevsik eylemekdedir.

Hükûmetin her türlü müşkilât-ı dahiliyeden masun kalarak takviyesi ve memalikimizin her tarafında ahkâm-ı kavanine riayetle sunuf-u tebaamızın mahfuziyet-i hukuku ehass-ı âmâlimiz olub heye't-i hükûmetimizin de bu babdaki âmâl-i hümayunumuzu tamamıyla rehber-i hareket ittihaz edeceğine eminim.

Şu efkâr ve âmâl-i halisânemizin memalikimizin her cihetine neşr ü ta'mim ile sadakat ve hamiyyetlerinden mutmain olduğum bil-cümle efrad-ı milletimin sem'-i ıttılaına isalini irade ederim.

Mehmet Vahideddin

24 Zilhicce 337-20 Eylül 335

Koleksiyon : İSH
Kutu : 225
Gömlek : 155
Belge : 155-1

Belge No: 4141

Genelkurmay Dairesi

Şube 1

No

5534

Suret

Padişah Beyannâmesi

Bugünlerde Anadolu'daki durum ve harekâtın gelişiminden, mahallerinden gelen telgraflardan haberimiz olmuştur. Bu durum, üzüntü veren İzmir'in işgâli ile onu takip eden feci olaylar ve Anadolu'nun doğu illerinin geleceği hakkında yayılan söylentilerin kamuoyunda meydana getirdiği üzüntüler sonucu olup, bu olaylar ve söylentilerin bütün halkımızla beraber kalbimizde meydana getirdiği keder çok derindir. Devlet ve milletin hukukunun korunmasında çaba harcamak hepimiz için çok tabiî ise de şu önemli anda hükûmet ve millete düşen görev, makûl siyasî teşebbüsler ve kamuoyunu elde ederek, hukuku korumaya çalışmaktan ibarettir. Hükûmetimizin izlediği siyaset sonucu İzmir faciası Avrupa medenî devlet ve milletlerinin dikkatini çekmiş ve olay yerine özel bir heyet gönderip tarafsız tahkikata başlanarak medeniyet nazarında haklılığımız ortaya çıkmıştır. Anadolu'nun doğu illerine dair olan söylentilere karşı da hükûmet tarafından her türlü teşebbüste bulunulmuş ve zaten millî bütünlüğümüzü bozacak hiçbir karar ve tedbir olmadığı gibi memleketimizde asayiş ve düzeni sekteye uğratacak, hükûmetin nüfuzuna zarar verecek her türlü harekât ve halk arasında ayrılık ve bozgunculuğa sebep olacak her türlü girişim devletimizin hayatî çıkarlarına uygun değildir. Bazı kişiler tarafından ülkenin içinde bulunduğu durum değiştirilmek ve güya halk ile hükûmet arasında uyuşmazlık olduğu ilân edilerek, hakkımızda Avrupa kamuoyunun yanıltılması, ülkenin çıkarlarını tamamen zarara uğratabileceği gibi bundan dolayı teessüfe şayan olan bu durum kanunî şartlar çerçevesinde bir an önce yapılmasını istediğimiz

seçimleri de geciktirerek barışın yaklaşmakta olduğu bir sırada kurulması gerekli olan heyet-i mebusan toplantısını geciktirecek ve bu yüzden hükûmetin içinde bulunduğu güçlüğü arttıracaktır.

Bugün bütün halkımdan beklediğim, durumun nezaketini takdir ederek sükûnet ve ölçülülüğünü koruması, kanunlara ve hükûmetin emirlerine tamamen uyarak memleketin düzen ve asayişini bozan hareketlerden kaçınması ve böylelikle yaklaşan barış görüşmelerine davet edilecek Osmanlı temsilcileri konferans görüşmelerinde, milletle uyumlu olarak varlığını gösterebilmesidir.

Altı buçuk asırdan beri Avrupa dengesinde önemli bir unsur olan devletimizin birlik ve bütünlüğünü, Osmanlı Devleti'nin mevki ve haysiyetini koruyacak bir barış antlaşması yapmamızı Allah'tan ümit etmekteyim. İtilâf devletlerinin (okunamadı) duyguları ve duruma gittikçe etki yapan Avrupa ve Amerika kamuoyunun ölçülülüğü de bu ümidimi sağlamlaştırmaktadır.

Hükûmetin her türlü iç sorundan uzak kalarak takviyesi ve ülkemizin her tarafında kanunlara uyan halkımızın haklarının korunması en başta gelen isteğimiz olup hükûmetimizin de bu konudaki isteklerimiz doğrultusunda hareket edeceğine eminim.

Bu fikir ve isteklerimizin ülkenin her tarafına bildirilerek sadakat ve gayretlerinden emin olduğum bütün halkımın haberdar edilmesini emrederim.
20 Eylül 1919

Mehmet Vahideddin

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 225
Gömlek	: 155
Belge	: 155-1

B. İZMİR'İN İŞGALİNİN PROTESTO EDİLMESİNE DAİR YAZIŞMALAR VE ÇEŞİTLİ PROTESTO TELGRAFLARI

Belge No : 4142

تلغراف نامه

عرضی	نومرسی	کلمه سی	تاریخی					
بابا اسامی	۱۰۴۴	۸۰	۱۷					

Belge No : 4142

17 Mayıs 35

Harbiye Nezaretine

Ezelden beri Türk ve Müslüman kanıyla yoğrulan bed-baht İzmir'imizin hak ve adalete ve Wilson Prensiplerine muhâlif olarak işgali bütün mevcudiyetimizle protesto ederiz. Bizden İzmir'i almakdan ise bizi esir ve bütün Türk ve Müslümanları denize gark ediniz. İzmir ilhâkının reddi için her fedakârlığa hazırız. İhtiyar ve çocuklarımızdan gayri bütün kazamız ayak üzerinde ve heyecandadır. Bizi İzmir'e götürünüz. Vatan uğrunda gayrı öleceğiz.

Trakya Paşaeli
Mümessili Hurşid

Babaeski Kazası Ahalisi Namına
Trakya Paşaeli Şubesi
Belediye Heyeti Reisi
Ömer

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Dairesine
17.5.35

Koleksiyon : İSH
Kutu : 17
Gömlek : 122
Belge : 122-1

Belge No : 4142

17 Mayıs 1919

Harbiye Nezaretine

Ezelden beri Türk ve Müslüman kanıyla yoğrulan bedbaht İzmir'imizin hakka, adalete ve Wilson Prensiplerine aykırı olarak işgalini bütün varlığımızla protesto ederiz. Bizden İzmir'i almaktansa bizi esir ediniz, bütün Türk ve Müslümanları denizde boğunuz. İzmir'in ilhakının reddi için her fedakârlığa hazırız. İhtiyar ve çocuklarımız hariç bütün kazamız ayakta ve heyecan içindedir. Bizi İzmir'e götürünüz. Vatan uğrunda artık öleceğiz.

Trakya Paşaeli Temsilcisi
Hurşit

Babaeski Kazarı Ahalisi Adına
Trakya Paşaeli Şubesi
Belediye Heyeti Başkanı
Ömer

Genelkurmay Dairesine
17.05.1919

Koleksiyon : İSH
Kutu : 17
Gömlek : 122
Belge : 122-1

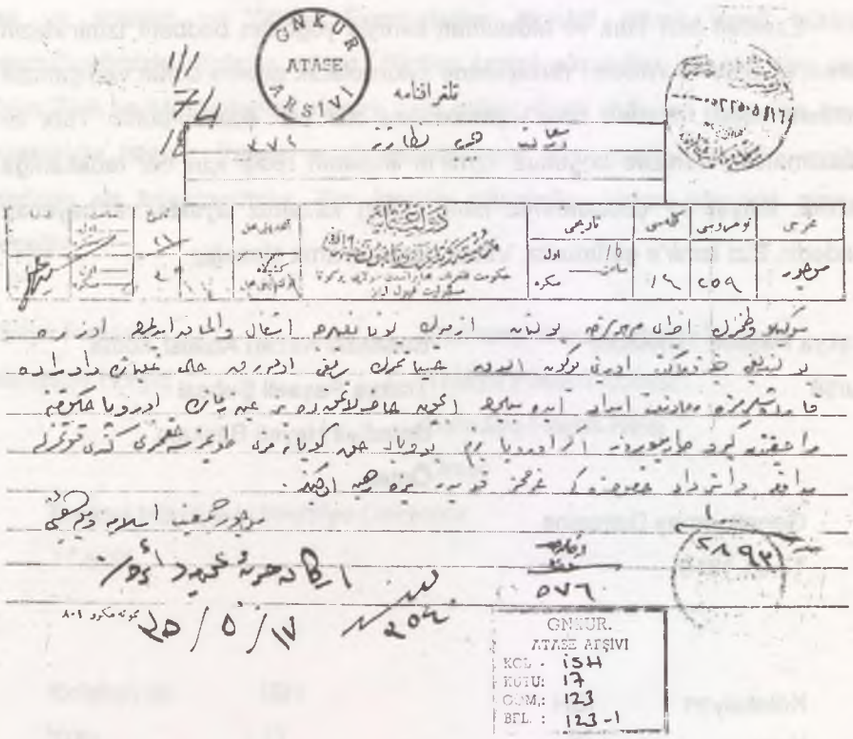

Mucur

Dersaadet Harbiye Nezâretine

Sevgili vatanımızın icrâ-yı mühimmesinden bulunan İzmir'in, Yunanlılarca işgal ve ilhâk edilmek üzere bulunduğu haber-i felâket emrini bugün aldık. Hissiyâtımızın bir saiki olarak hâl-i galeyânda ve orada kardeşlerimize muâvenet-i imdâd edebilmek için hazırlanmakda biz aynı zamanda Avrupa Hükûmetine müracaatdan geri durmuyoruz. Eğer Avrupa bizim bu feryâd-ı hakk-ı guyânemizi duymazsa hakkımızı kendi kuvvetimizle müdafaa ve istirdâd hususundaki azmimiz kâvidir. Bize rehber olunuz.

Mucur Cemiyet-i İslamiye ve
Milliye Heyeti

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Dairesi
17.5.35

Koleksiyon : İSH
Kutu : 17
Gömlek : 123
Belge : 123-1

Belge No : 4143

Mucur

İstanbul Harbiye Nezaretine

Sevgili vatanımızın önemli olaylarından olan İzmir'in Yunanlılarca işgal ve ilhak edilmek üzere olduğu felâket haberini bugün aldık. Duygularımızın bir göstergesi olarak galeyanda ve orada kardeşlerimize yardımda bulunabilmek için hazırlanıyoruz ve aynı zamanda Avrupa Hükûmetine müracaatdan geri durmuyoruz. Eğer Avrupa bizim bu haklı sesimizi duymazsa, hakkımızı kendi kuvvetimizle savunup elde etme konusundaki kararımız kesindir. Bize rehber olunuz.

Mucur İslami Cemiyeti ve
Milliye Heyeti

Genelkurmay Dairesi
17.5.1919

Koleksiyon : İSH
Kutu : 17
Gömlek : 123
Belge : 123-1

Belge No : 4144

Belge No: 4144

Mahrem ve zata mahsusdur. 23 Mayıs 35

On Beşinci Kolordu Kumandanlığına

İ'tilaf hükûmetlerinin hissiyât ve mevcudiyet-i siyâsiyemiz aleyhinde İzmir'i Yunanlılara işgal ettirmek suretiyle (başlayan) icraat-ı hakşikenânelerine karşı her taraftan yapılan tezahürât ve vaki' olan müracaatın arkası bırakılmayarak netice-i fi'liye açılıncaya kadar idâmesi ve her tarafda işbu tezâhürât-ı milliyenin hüsn suretle idare ettirilmesi fevk-al-âde mühimdir. Hilâfet ve saltanât ve istiklâl-i milli ancak ve ancak milletin bu heyecan ve teessürâtının lâyık olduğu nüfûz vüsa'tle ve şiddetle harice aks ettirilmesine vâbestedir. Hükûmet-i merkeziyyenin bu suretle müessir ve devamlı tezahürât-ı milliyeye muhtaç olduğu istidlâl olunuyor. Bu tezâhürât-ı müessire ile ihrâz olunacak muvaffakiyet devletin ve memleketin aksâm ve havali-i sairesinin de te'min-i ma'sûniyetine pek çok yardım edecekdir. Hükûmetin ve cihet-i askeriyenin el ele vererek bu vatanperverâne hıdmeti tanzimde millete muavenet eylemesi ve fakat me'mûrin ile askerlerin bu babdaki ikdâmâtının gayr-ı mer'ii ve gayr-ı mahsûs kalarak tezahürâtın sırf halk yüreğinden doğduğunu ve adaletin zuhuruna heyecan ile müterakkib kaldığının Dersaadetdeki İtilâf devletleri mümessillerine ve Bab-ı âliye iblağ hakkındaki tevessü'lat-ı seriaya arz ve rica eylerim.

Mustafa Kemal

Koleksiyon : İSH
Kutu : 346
Gömlek : 104
Belge : 104-1

Belge No: 4144

Gizli ve kişiye özeldir. 23 Mayıs 1919

15 nci Kolordu Komutanlığına

İtilâf hükûmetlerinin duygularımız ve siyasî varlığımızın aleyhinde İzmir'i Yunanlılara işgal ettirmek suretiyle başlayan haksız davranışlarına karşı her tarafta yapılan gösteriler ve müracaatların arkası bırakılmayarak eylem sonuçlanıncaya kadar sürdürülmesi ve her tarafta bu millî gösterinin iyi şekilde idare edilmesi çok önemlidir. Hilâfet, saltanat ve millî bağımsızlık ancak ve ancak milletin bu heyecanının ve üzüntüsünün lâyık olduğu nüfuz ayrıntılı bir şekilde ve şiddetle dışarıya yansıtılmasına bağlıdır. İstanbul Hükûmetinin bu şekilde etkili ve sürekli millî gösterilere ihtiyacı olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu etkili gösterilerle elde edilecek başarı, devletin ve memleketin diğer kısım ve havalisinin de korunmasına pek çok yardım edecektir. Hükûmet ve askerî makamların el ele vererek bu vatansever hizmeti düzenlemede millete yardım etmesi, fakat memurlar ile askerlerin bu konudaki çalışmalarının gözle görülmez ve hissedilmez kalarak, bu gösterilerin sırf halk yüreğinden doğduğunun ve adaletin ortaya çıkmasının heyecan ile beklenildiğinin İstanbul'daki İtilâf devletleri temsilcilerine ve Osmanlı hükûmetine ulaştırılması hakkındaki hızlı girişimleri arz ve rica ederim.

Mustafa Kemal

Koleksiyon : İSH
Kutu : 346
Gömlek : 104
Belge : 104-1

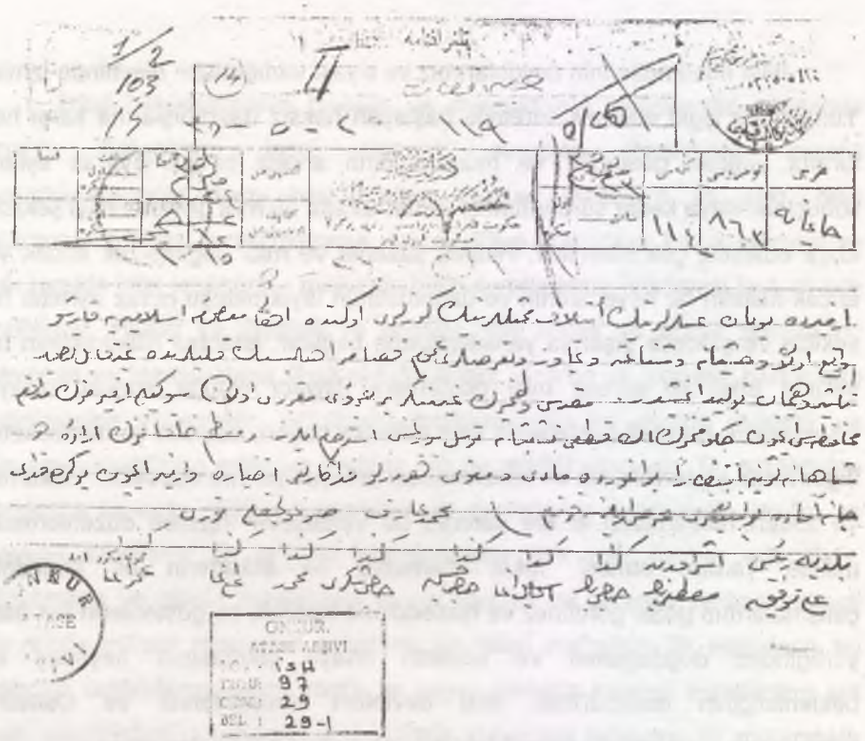

Haymana 24 Mayıs 35

Harbiye Nezaretine

İzmir'de Yunan askerlerinin İ'tilaf mümessillerinin gözleri önünde ahali-i ma'sume-i İslâmiyeye karşı vaki' olan vahşiyâne ve şenaate ve tecavüz ve taarruzları umum kazamız ahalisinin kalblerinde gayr-ı kâbil-i tasvir te'sir ve heyecan tevlid etmişdir. Mukaddes vatanımızın gayr-ı münkir bir cüz-i makerreri olan sevgili İzmir'imizin müdafaa-i muhafazası için hükûmetimizin en kat'i teşebbüsâta tevssül buyrulmasını istirham eyleriz ve muazzzam hakanımızın irade-i şahanelerine intizâren bu uğurda maddî ve manevî her türlü fedakârlığı ihtiyârâ ve İzmir için bu kere fedâ-yı cana âmâde bulunduğumuzu arz eyleriz. Ferman.

Mehmet Arif Soğulcaklı Nuri

Belediye Reisi	Eşrafdan	Keza	Keza
Ali Tevfik	Mustafa Bey	Hacı Bey	İsmail Ağa
Keza	Keza	Keza	Keza
Hacı Hüseyin	Hacı Şükrü	Mehmet	Ali Ağa
Keza			
Ömer Ağa			

Koleksiyon : İSH
Kutu : 97
Gömlek : 29
Belge : 29-1

Belge No : 4145

Haymana 24 Mayıs 1919

Harbiye Nezaretine

İzmir'de Yunan askerlerinin İtilâf temsilcilerinin gözleri önünde masum Müslüman halka karşı yapılan vahşice kötülükler, tecavüz ve taarruzlar bütün kazamız ahalisinin kalplerinde anlatılamaz bir etki ve heyecan yaratmıştır. Mukaddes vatanımızın inkâr edilmez bir parçası olan sevgili İzmir'imizin korunması için hükûmetimizin en kesin teşebbüslere başvurulmasını rica ederiz. Padişahımızın emirlerine göre bu uğurda maddî ve manevî her türlü fedakârlığa katlanmaya ve İzmir için bu defa canımızı feda etmeye hazır bulunduğumuzu arz ederiz.

Mehmet Arif			Soğulcaklı Nuri
Belediye Reisi	Eşraftan	Eşraftan	Eşraftan
Ali Tevfik	Mustafa Bey	Hacı Bey	İsmail Ağa
Eşraftan	Eşraftan	Eşraftan	Eşraftan
Hacı Hüseyin	Hacı Şükrü	Mahmet	Ali Ağa
Eşraftan			
Ömer Ağa			

Koleksiyon : İSH
Kutu : 97
Gömlek : 29
Belge : 29-1

Belge No : 4146

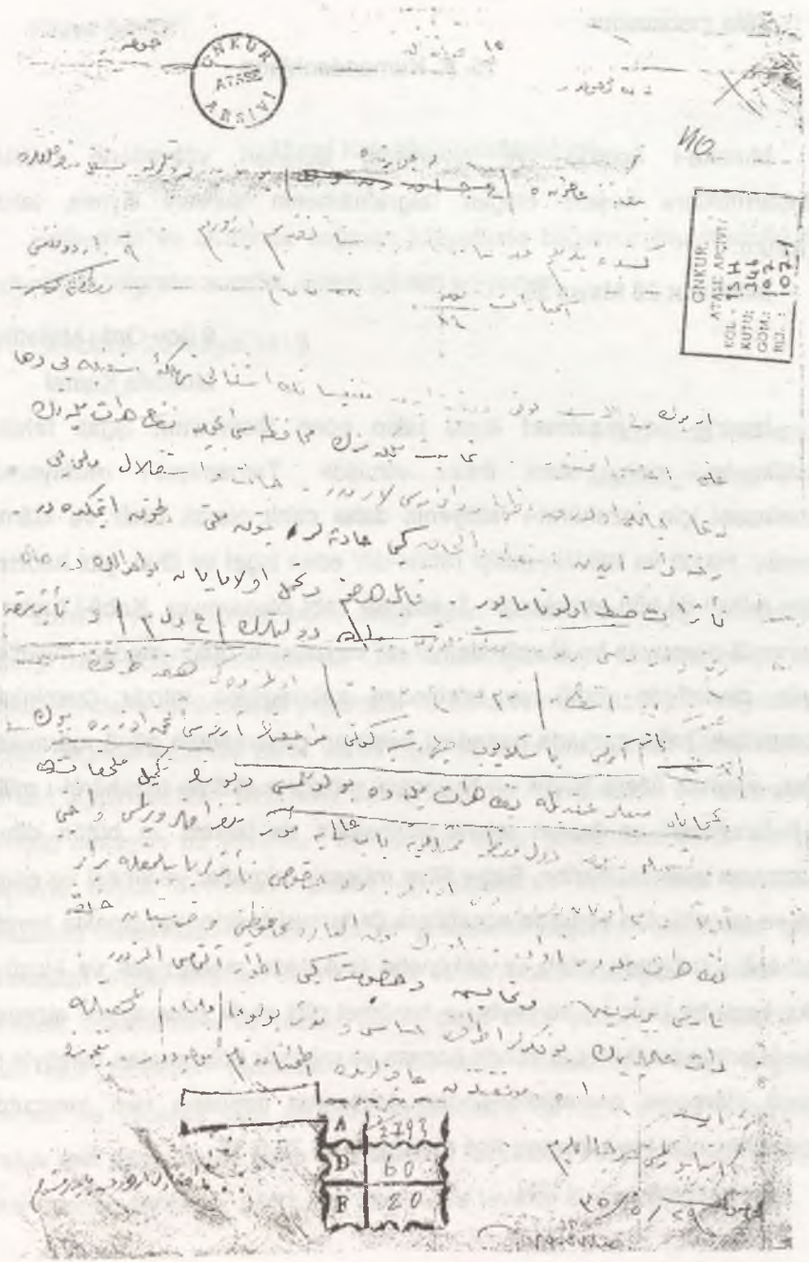

Belge No: 4146

Zâta mahsusdur.

15. K. Kumandanlığına

Mıntıka-i âcizide (ve civarında) bulunan vilâyetlerle müstakil mutasarrıflıklara keşide ettiğim telgrafnâmenin suretini aynen takdim ediyorum.

İstihbarat 28 Mayıs 35

9 ncu Ordu Müfettişi
Mustafa Kemal

İzmir'in ve maalesef bunu takip eden Manisa'nın işgali tehlike-i müstâkbeleyi daha aleni ihsas etmişdir. Tamamiyet-i mülkiyemizin muhafazası için tezahürat-ı milliyenin daha canlı olarak izhâr ve idâmesi lazımdır. Hayat ve istiklâl-i milliyi rahne-dâr eden işgal ve ilhak gibi hadiseler bütün milleti dil-hûn etmektedir. Teessürât zabt olunamıyor. Kabil-i hazm ve tahammül olamayan bu ahvalin derhal ref' ve izalesini bütün medeni milletlerle büyük devletlerin (adil) ve te'sirinden sabırsızlıkla intizâr (zemininde) önümüzdeki hafta zarfında pazartesi başlayıp çeharşenbih günü müracaatın arkası alınmak üzere büyük ve heyecanlı mitingler akdiyle tezahürât-ı milliye de bulunulması ve bunun tekmil mülhakâta da teşmili ve bütün düvel-i muazzama mümessillerine, Bab-ı âliye müessir telgraflar verilmesi ve ecnebi olan ve cenebi olan yerlerde ecnebilere de hususi tesirler yapılmakla beraber tezahürât-ı milliyede adâb ve sükûnetin fevkâlade mahfuziyeti ve Hristiyan halka karşı bir tariz ve nümayiş ve husûmet gibi etvâr alınmaması elzemdir. Zât-ı âlilerinin bu fikirler etrafında hassas ve müessir bulunmaları cihetiyle işin hüsn-ü idâre ve muvaffakiyetinden âcizlerinin itminan-ı tam mevcutdur. Neticesinin inba buyrulmasını rica eylerim. 29.5.35

Koleksiyon : İSH
Kutu : 346
Gömlek : 107
Belge : 107-1

Belge No: 4146

Kişiye özeldir.

15 nci Kolordu Komutanlığına

Bölgemde ve civarında bulunan vilâyetlerle bağımsız mutasarrıflıklara gönderdiğim telgrafın suretini aynen takdim ediyorum.

İstihbarat 28 Mayıs 1919

9 ncu Ordu Müfettişi
Mustafa Kemal

İzmir'in ve maalesef bunu takip eden Manisa'nın işgali gelecekteki tehlikeyi daha açık göstermektedir. Ülke bütünlüğümüzün korunması için millî gösterilerin daha canlı olarak yapılması ve sürdürülmesi lâzımdır. Hayatımıza ve millî bağımsızlığımıza zarar veren işgal ve ilhak gibi olaylar bütün milletin içini kan ağlatmaktadır. Üzüntüler durdurulamıyor. Sindirilmesi ve tahammülü mümkün olmayan bu durumun derhâl yok edilip giderilmesi bütün medenî milletlerle büyük devletlerin adalet ve nüfuzlarını sabırsızlıkla beklemek konusunda önümüzdeki hafta içinde pazartesi başlayıp çarşamba günü müracaatın arkası alınmak üzere büyük ve heyecanlı mitingler yaparak millî gösteride bulunulması ve bunun bütün bağlı olan yerlere yayılmasına ve bütün İtilâf devletleri temsilcileri ile Osmanlı Hükûmetine etkili telgraflar verilmesi ve yabancı olan yerlerde yabancılara da özel etkiler yapılmakla beraber millî gösterilerde adap ve sükûnetin fevkalâde korunması ve Hristiyan halka karşı bir sataşma, gösteri ve düşmanca tavırlar alınmaması lâzımdır.

Sizin bu fikirler etrafında hassas ve etkili bulunmanız yönüyle işin iyi idare ve başarısında bende de tam bir inanç vardır. Sonucunun bildirilmesini arz ederim. 29.5.1919

Koleksiyon : İSH
Kutu : 346
Gömlek : 107
Belge : 107-1

Belge No : 4147

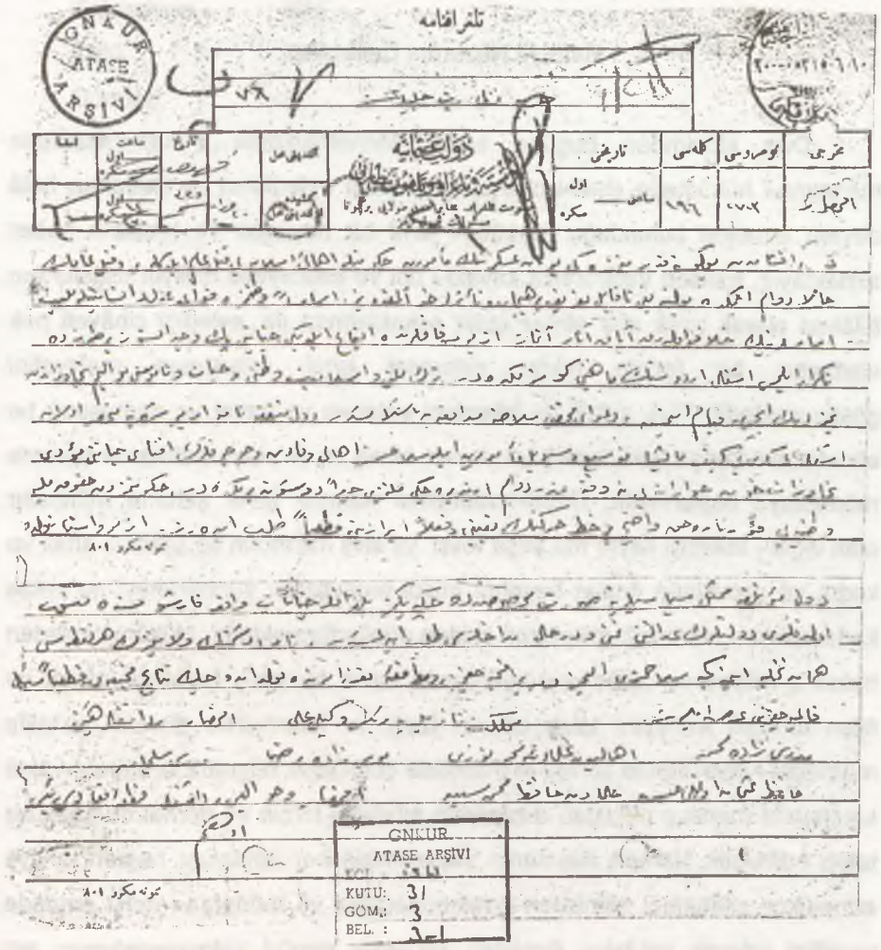

Belge No : 4147

Akhisar
20 Haziran 335

Harbiye Nezaret-i Celilesine

Dün akşamdan bugüne kadar Menemen'deki Yunan askerinin me'murin-i hükûmetle ahali-i İslâmiyeyi katliam eyledikleri ve katliamın hâlâ devam etmekte bulunduğu nâ-kâbil-i ta'rif bir heyecan ve teesürle haber almaktayız. Esasen vatanımıza kavaid-i âdl ve insaniyetle milliyet esaslarının hilâfına olarak ayak atar atmaz İzmir sokaklarında ifa' eylediği cinâyeti pek vicdansız bir tarzda tekrar eylemesi işgal ordusunun mahiyetini göstermektedir. Türk milleti ve İslamiyet vatanını ve hayat ve namusunu bu elim tecavüzâtdan temizlemek için kıyam etmiş ve da'va-yı muhikkine silahına müdafaaya başlamışdır. Düvel-i müttefika namına İzmir şehrine münhasır olan işgâl-i askeriyi keyfe ma yeşâ tevsi' ve sivil me'mûrin ile silahsız ahali ve kadın ve çocukların ifna-yı hayatını mu'di tecavüzât-ı hunharâneyi ne vakte kadar devam ettireceği milletimizi cidden düşündürmektedir. Hükûmetimizden hukuk-u milliye ve vataniyeyi kurtaracak vazıh bir hat-ı hareketin tâyini ve fiilen ibrâzını kat'iyyen taleb ederiz. İzmir ve İstanbul'da düvel-i mu'telife mümessil-i siyasîlerine sûret-i mahsûsâda çektiğimiz telgrafla cenâbet-i vâkıâ karşısında mensup oldukları devletlerin adaletini temin ve derhal müdahalesi taleb edilmiştir. Namert düşmanın vilâyetimizin her noktasını hemen tahliye etmedikçe silahımızı elimizden bırakmayacağız ve müdafaa-i nefsi emrinde tevellüd edecek netâyic-i feciadan kat'iyyen mes'ul kalmayacağımızı arz eyleriz.

Memleket nâmına Belediye Reis Vekili Ali
Müderriszade Mehmet
Müderriszâde Rıza
Hafız Osmanoğlu Hasan

Akhisar Redd-i İlhak Heyeti
Ahali-i Ulemâdan Mehmet Nuri
Müderris Süleyman
Ulemâdan Hafız Mehmet Seyid

Akhisar ve Havalisi Redd-i İşgal Kıt'a-i Faaliyesi Reisi
Edhem

Koleksiyon : İSH
Kutu : 31
Gömlek : 3
Belge : 3-1

Belge No : 4147

Akhisar

20 Haziran 1919

Harbiye Nezaretine

Dün akşamdan bugüne kadar Menemen'deki Yunan askerinin devlet memurlarıyla Müslüman halkı katlettikleri ve katliamın hâlâ devam etmekte olduğunu tarifi imkânsız bir heyecan ve üzüntüyle haber almaktayız. Aslında vatanımıza adalet, insaniyet ve milliyet kurallarına aykırı olarak adım atar atmaz İzmir sokaklarında işledikleri cinayeti çok vicdansız bir şekilde tekrar etmesi işgal ordusunun mahiyetini göstermektedir. Müslüman Türk milleti vatanını, hayat ve namusunu bu korkunç tecavüzlerden temizlemek için harekete geçmiş ve haklı davasını silâhla savunmaya başlamıştır. Müttefik devletler adına (Yunanlıların) İzmir şehri ile sınırlı olan askerî işgali istediği gibi genişletmeye, sivil memurlar ile silâhsız halkın, kadın ve çocukların hayatını yok etmeye yönelik canice tecavüzleri ne zamana kadar devam ettireceği milletimizi cidden düşündürmektedir.

Hükûmetimizden millî hukukumuzu ve vatanımızı kurtaracak açık bir hareket tarzı belirlenmesini ve uygulanmasını kesinlikle talep ederiz. İzmir ve İstanbul'da İtilâf devletleri siyasî temsilcilerine özel olarak çektiğimiz telgrafta bir kötü olay karşısında mensup oldukları devletlerin adaletini temin ve derhâl müdahalesi talep edilmiştir. Namert düşmanın vilâyetimizin her noktasını hemen tahliye etmedikçe silâhımızı elimizden bırakmayacağız ve nefsi müdafaa olarak meydana gelecek feci sonuçlardan kesinlikle sorumlu olmayacağımızı arz ederiz.

Memleket adına Belediye Başkanı Vekili Ali
Müderriszade Mehmet
Müderriszâde Rıza
Hafız Osmanoğlu Hasan

Akhisar Redd-i İlhak Heyeti
Ulemâdan Mehmet Nuri
Müderris Süleyman
Ulemâdan Hafız Mehmet Seyid

Akhisar ve Havalisi Redd-i İşgal Başkanı
Ethem

Koleksiyon : İSH
Kutu : 31
Gömlek : 3
Belge : 3-1

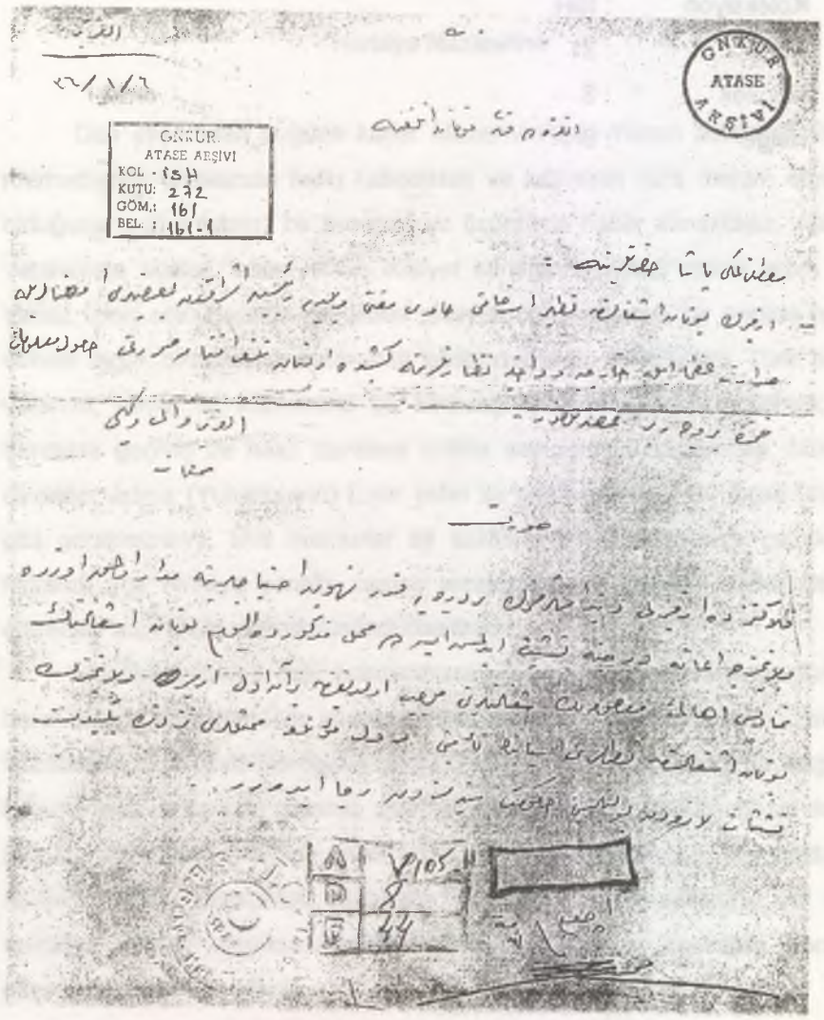

Elaziz

6.1.36

Ankara'da K. 20 Kumandanlığına

Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine:

C. İzmir'in Yunan işgâlinden tathir-i erkâmını hâvi Müfti ve belediye reisiyle eşrafdan bazıları imzalarıyla Sadaret-i Uzma ile Hariciye ve Dahiliye nezaretlerine keşide olunan telgrafnâme sureti husul-û mâ'lûmat zımnında ber vech-i zir arz olunur.

Elaziz Vali Vekili

Mümtaz

Suret

Felaketzede İzmir'li dindaşlarımızın bir dereceye kadar tehvin-i ihtiyaçlarına medâr olmak üzere, vilâyetimizce iane dercine teşebbüs edilmiş ise de mahall-i mezkûrda el-yevm Yunan işgalinin temâdisi ahâli-i mâsûmenin şikâyetlerini mûcip olduğundan bir an evvel İzmir vilayetimizin Yunan işgalinin tathiri esbabının te'minî Düvel-i Mû'telife mümessilleri nezdinde yeniden teşübbüsât-ı lâzımeden bulunmasını Hükümet-i seniyyemizden rica ederiz.

Açtım /7 minh

İmza

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 272
Gömlek	: 161
Belge	: 161-1

Belge No: 4148

Elazığ

6.1.1920

Ankara'da 20 nci Kolordu Komutanlığına

Mustafa Kemal Paşaya :

Cevap: İzmir'in Yunan işgalinden kurtarılması konusundaki yazıları içeren Müftü ve belediye reisi ile eşraftan bazı kimselerin imzaları bulunan ve sadrazamlık makamı ile İçişleri ve Dışişleri bakanlıklarına çekilen telgrafların sureti, bilgi vermek amacıyla aşağıda arz edilmiştir.

Elazığ Vali Vekili

Mümtaz

Suret

Felâketzede İzmirli dindaşlarımızın bir dereceye kadar ihtiyaçlarını kolaylıkla karşılamalarına çare olmak üzere vilâyetimizce yardım edilmesine teşebbüs edilmiş ise de bu bölgede bugün Yunan işgalinin sürmesi masum halkın şikâyetlerine neden olduğundan bir an önce İzmir vilâyetimizdeki Yunan işgalinin kaldırılmasının sağlanmasını İtilâf devletleri temsilcileri nezdinde yeniden gerekli teşebbüslerde bulunulmasını hükûmetimizden rica ederiz.

Açtım./7'de

İmza

Koleksiyon	: İSH
Kutu	: 272
Gömlek	: 161
Belge	: 161-1

Belge No : 4149

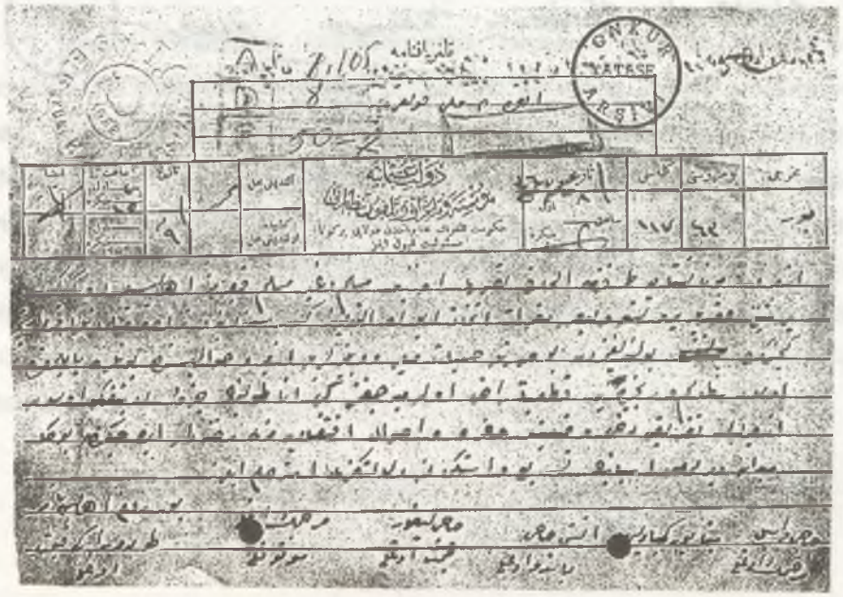

GNKUR
ATASE ARŞİVİ
KOL : 1514
KUTU: 272
GÖM.: 167
BEL. : 167-8

ANKARA ATASE ARŞİVİ
GN. BŞ. ATASE ARŞİVİ
KOL. : İSH
KUTU: 272
CÜM.: 167
BEL. : 167-8 Arkası
İSH-6
K:272
B:167-8

Bor 8 Kanun-i Sâni 36

Ankara'da Millî Kongreye

İzmir'in Yunanistan tarafından ilhakı tasavvuru üzerine, Müslim ve gayrımüslim kasabamız ahalisiyle dünkü gün bir miting akdiyle protesto ve bazı mukarrerât ittihaz eyledik. Altı yüz küsur seneden beri Türk ve Müslümanlarla kardaşca geçinmekte bulunduğumuzdan bu suretle hissiyât-ı milliye ve diniyeleriyle İzmir ve havalisinde bunlara yapılmakta olan mezâlim ve rencidiye kat'iyyen razı olamayacağımız gibi, Anadolunun cüz-i lâ-yenfeki olan İzmir'in tefriki dahi vaziyet-i hazıra ve ahvâl-i iktisadiyemizi rahnedâr edeceğinden buna meydan verilmemesi esbâbının tesri' ve istikmâline delâletinizi istirham eyleriz.

Hacı Vasil	Minayorkiyadilis	Anesti hacı
Mercümek oğlu		Yandooğlu
Hacı Ligur	Mercümek oğlu	Bor Rum Ahalisi Nâmına
Kıymet oğlu	Mukafli	Todoraki Kıymet oğlu
Mercümek	Altoşnikolayidis	Orahli Hacı Evhanoğlu
Yuvani	Oyani Kahalakidi	

Koleksiyon : İSH
Kutu : 272
Gömlek : 167
Belge : 167-8 ve arkası

Belge No : 4149

Bor 8 Ocak 1920

Ankara'da Millî Kongreye

İzmir'in Yunanistan tarafından ilhakı arzusu üzerine Müslim ve gayrimüslim kasabamız halkıyla dün bir miting yaparak protesto ve bazı kararlar aldık. Altı yüz küsur seneden beri Türk ve Müslümanlarla kardeşçe geçinmekte olduğumuzdan bu şekilde millî ve dinî hislerimizle İzmir ve havalisinde bunlara yapılmakta olan mezalim ve rencideye kesinlikle razı olmayacağımız gibi Anadolu'nun ayrılmaz bir parçası olan İzmir'imizin ayrılması da içinde bulunduğumuz durumla iktisadî durumumuza zarar vereceğinden buna meydan verilmemesi yollarının hızlandırılıp, tamamlanmasını sizin aracılığınızla rica ederim.

Hacı Vasil	Minayorkiyadilis	Anesti hacı
Mercümek oğlu		Yandooğlu
Hacı Ligur	Mercümek oğlu	Bor Rum Ahalisi Namına
Kıymet oğlu	Mukufli	Todoraki Kıymet oğlu
Mercümek	Altoşnikolayidis	Orahli Hacı Evhanoğlu
Yuvani	Oyani Kahalakidi	

Koleksiyon : İSH
Kutu : 272
Gömlek : 167
Belge : 167-8 ve arkası

Belge No : 4150

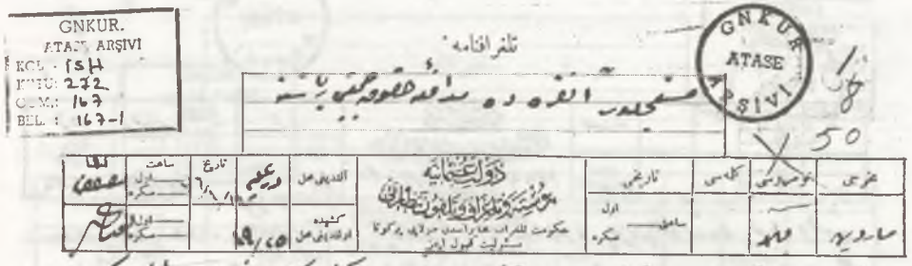

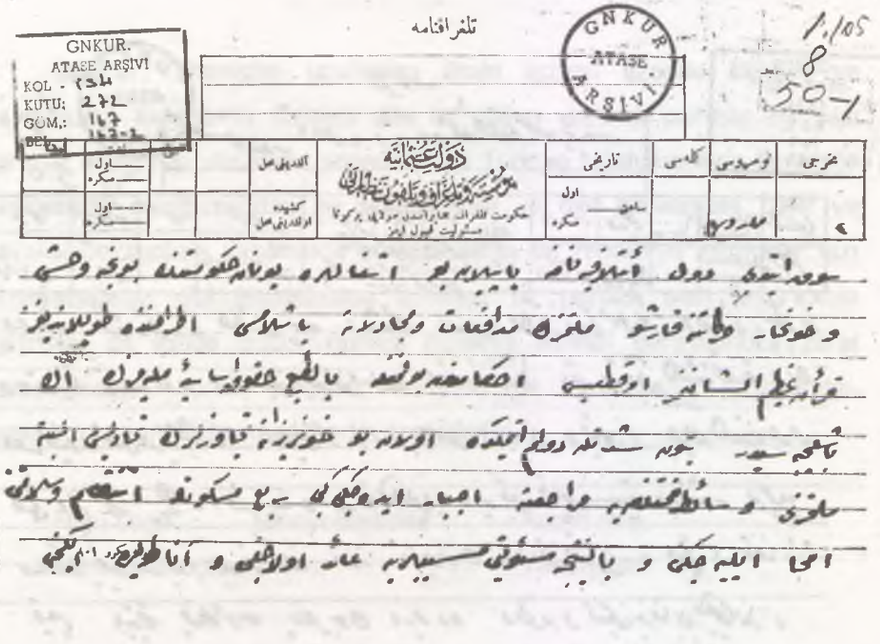

Belge No : 4150

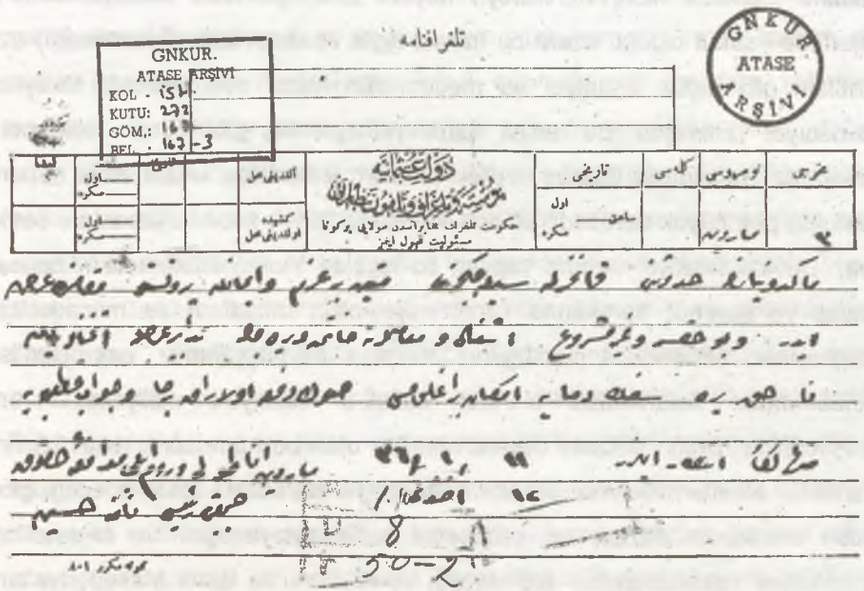

Müsta'celdir. Mardin

Ankara'da Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Riyâsetine

Âkib-i mütarekede haksız yere işgâl edilen memalikimizdeki Müslümanlar vicdani bir sükûn ve metânetle adl ü hakkaniyete muvâfık sulhün akdine muntazır iken, mu'telifeyn heyet-i tahkikiyelerinin i'tirafıyla vasıl-ı mertebe-i sübût olduğu üzere bu haksız işgâl ve tecavüzler (okunamadı) ırz katliam gibi hiçbir insaniyet ve medeniyetin hazm edemeyeceği fecayi'e sebebiyet verilmişdir. Bu fecayi' sanki yetmiyormuş gibi Yunan Hükûmeti muazzez İzmir'imizin ilhâkını ta'cilen birtakım istihzârâta kıyâm ettiği haberi umumu pek büyük derecede dil-hun ve teskini gayr-ı kâbil heyecanlara sevk etti. Düvel-i İ'tilafiye namına yapılan bu işgâlde Yunan Hükûmetinin bunca vahşi ve hun-hâr harekâtına karşı, milletimizin müdafaat ve mücadelâta başlaması, etrafında toplandığımız Kur'an-ı azimüşşanımız emr-i kat'isi ahkâmından bulunmakla bi-t-tab' hukuk-u esâsiye-i milliyemizin en başlıcasıdır. Bütün şiddetle devam etmekte olan bu hûn-rizâne tecavüzlerin temâdisi elbette milletimizi vesâit-i muhtelifeye müracaata icbar edeceği gibi rûb-i meskûnla intizâm ve selâmetini imha eyleyeceğini ve bi-n-netice mes'uliyeti müsebbiblerine aid olacağı ve Anadolu'da ikinci Makedonya'nın hudusunu kanımızla sileceğimizi metin bir azim ve imanla protesto makamında arz eder ve bu haksız ve gayr-ı meşru' işgâl ve muamelâta hatime verecek tedâbir-i acil ittihâzıyla nâ-hakk yere sefk-i dimâya imkân bırakılmaması son defa olarak rica ve cevab-ı kat'iyeye mütehâlliken intizâr eyleriz. 11.1.36

Mardin Anadolu ve Rumeli
Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
Reisi Namına Hüseyin

Koleksiyon : İSH
Kutu : 272
Gömlek : 167
Belge : 167-1, 2, 3

İvedi Mardin

Ankara'da Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Başkanlığına

Mütarekeden sonra haksız yere işgal edilen memleketimizdeki Müslümanlar vicdanî bir sessizlik ve metanetle adalete uygun bir barışın imzalanmasını beklerken İtilâf devletleri tahkik heyetlerinin itirafıyla ortaya çıktığı üzere bu haksız işgal ve tecavüzler, (okunamadı) ırz ve katliam gibi hiçbir insaniyet ve medeniyetin kabul edemeyeceği facialara sebebiyet vermiştir. Bu facialar sanki yetmiyormuş gibi, Yunan Hükûmetinin değerli İzmir'imizin ilhakını çabuklaştırmak için birtakım hazırlıklara başladığı haberi, halkı kan ağlatan ve sakinleştirilmesi mümkün olmayan heyecanlara sevk etmiştir. İtilâf devletleri adına yapılan bu işgalde, Yunan Hükûmetinin bunca vahşi ve hunhar harekâtına karşı milletimizin savunma ve mücadelelere başlaması, etrafında toplandığımız Kur'an-ı azimüşşanımızın kesin hükümlerinden bulunmakla doğal olarak en başta gelen millî hakkımızdır. Bütün şiddetiyle devam eden ve kan akıtılan bu saldırıların devam etmesi elbette milletimizi farklı vasıtalara müracaata zorunlu kılacağı gibi, dünyadaki düzen ve selâmeti yok edeceği ve sonuç olarak sorumluluğun bunlara sebep olanlara ait olacağı ve Anadolu'da ikinci Makedonya doğuşunu kanımızla sileceğimizi tam bir azim ve imanla protesto eder, haksız ve yasal olmayan işgal ve muamelelere son verecek acil tedbirler alınarak haksız yere kan dökmeye imkân bırakılmamasını son defa olarak rica eder, acilen kesin cevabı bekleriz. 11.1.1920

Mardin Anadolu ve Rumeli
Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
Başkanı Adına Hüseyin

Koleksiyon : İSH
Kutu : 272
Gömlek : 167
Belge : 167-1, 2, 3

GNKUR.
ATASE ARŞİVİ
KOL - 1514
KUTU: 272
GÖM.: 167
BEL. : 167-4

تلغرافنامه

GNKUR ATASE ARŞİVİ

1/105
8
50-4

غرضی	نومرسی	کلاسی	تاریخی		دولت عثمانیه	آلدیغی محل	تاریخ	ساعت	نشا
			اول / ثانی		حکومت تلغراف خانه‌سندن مولایی یرکوتا مسئولیت قبول ایدر	کتابه‌نه اولدیغی محل		اول / مکرر	

GNKUR.
ATASE ARŞİVİ
KOL - 1514
KUTU: 272
GÖM.: 167
BEL. : 167-5

تلغرافنامه

GNKUR ATASE ARŞİVİ

غرضی	نومرسی	کلاسی	تاریخی		دولت عثمانیه	آلدیغی محل	تاریخ	ساعت	نشا
			اول / ثانی		حکومت تلغراف خانه‌سندن مولایی یرکوتا مسئولیت قبول ایدر	کتابه‌نه اولدیغی محل		اول / مکرر	

1/105
8
50-4

Belge No : 4151

Ankara'da Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

İzmir vilâyetinde emn ü asayiş ve istirahât-ı umûmiyenin ber-kemâl bulunduğu bir sırada temin-i asâyiş bahanesiyle Yunanlılar tarafından vilâyetin en mühim aksamı işgal olundu. İşgali müteakip katliâm ile binlerce masumun kanları akıtıldı. Bütün İslâm emvâli yağma ve ırzları ayak altında ezildi. Haneleri ihrâk ve etfal-i Müselman fırınlara atılarak hunharâne kebap yapıldı ve yapılmaktadır. Biz Müslümanlar ise, meşru' hukukumuzu müdafaa için küçük büyük silâha sarılmağa mecbur kaldık. Son nefesimize kadar devam vesait-i muhtelife'ye tevsile mecburuz. Mesâil-i mebhuse ise selâmet-i ceryan için tehlikeli olduğu, (okunamadı) ırzdan biz Müslümanlar mazlumâne hunhâr Yunanlıların zalimâne işgâllerine sükût edemeyiz. Bundan dolayı terettüp edecek mes'uliyet haksızlığını tertip ve müsaade edenlere rücu' edeceği hakk ve hakikat kanun-u asl-ı iktizasındandır. Binaen-aleyh mesele bir tashih ve ıslahata bir an evvel emr-i işgâlin ref'ine delâlet buyrulması ve bu vahşiyâne harekâta nihâyet verilmesini biz Müslümanlar tarafından istirhâm ediyoruz ol babda. 20.1.36

Sinirkent'de Heyet-i Milliye Reisi
Ali

Aza	Aza	Aza	Aza
Veli	Ali Sefa	Mehmet Ali	Süleyman

Aza
Hüseyin

Koleksiyon : İSH
Kutu : 272
Gömlek : 167
Belge : 167-4, 5

Belge No : 4151

Ankara'da Mustafa Kemal Paşaya

İzmir'de asayiş ve huzurun tam olduğu bir sırada asayişin sağlanması bahanesiyle Yunanlılar tarafından vilâyetin en önemli bölümü işgal edildi. İşgali takiben katliam ile binlerce masumun kanları akıtıldı. Bütün Müslümanların malları yağmalandı ve ırzları ayak altında ezildi. Evleri yakılıp, çocukları fırınlara atılarak hunharca kebap yapıldı ve yapılmaktadır. Biz Müslümanlar ise yasal haklarımızı savunmak için küçük büyük silâha sarılmaya mecbur kaldık. Son nefesimize kadar devam etmeye ve çeşitli vasıtalara sarılmaya mecburuz. Bu meseleler ise gidişatın güvenliği için tehlikeli olduğu (okunamadı) ırzdan biz mazlum Müslümanlar hunhar Yunanlıların zalimâne işgallerine sessiz kalamayız. Bundan dolayı bize yüklenecek haksız sorumluluk, bunu yapanlara ve buna izin verenlere tekrar yükleneceği kanun gereğidir. Bu yüzden işgalin, bir düzeltme ve ıslahatla bir an önce kaldırılmasına öncülük edilmesini ve bu vahşice harekâta son verilmesini-biz Müslümanlar- rica ediyoruz. 20.1.1920

Sinirkent'de
Heyet-i Milliye Başkanı
Ali

Aza	Aza	Aza	Aza
Veli	Ali Rıza	Mehmet Ali	Süleyman

Aza
Hüseyin

Koleksiyon : İSH
Kutu : 272
Gömlek : 167
Belge : 167-4,5

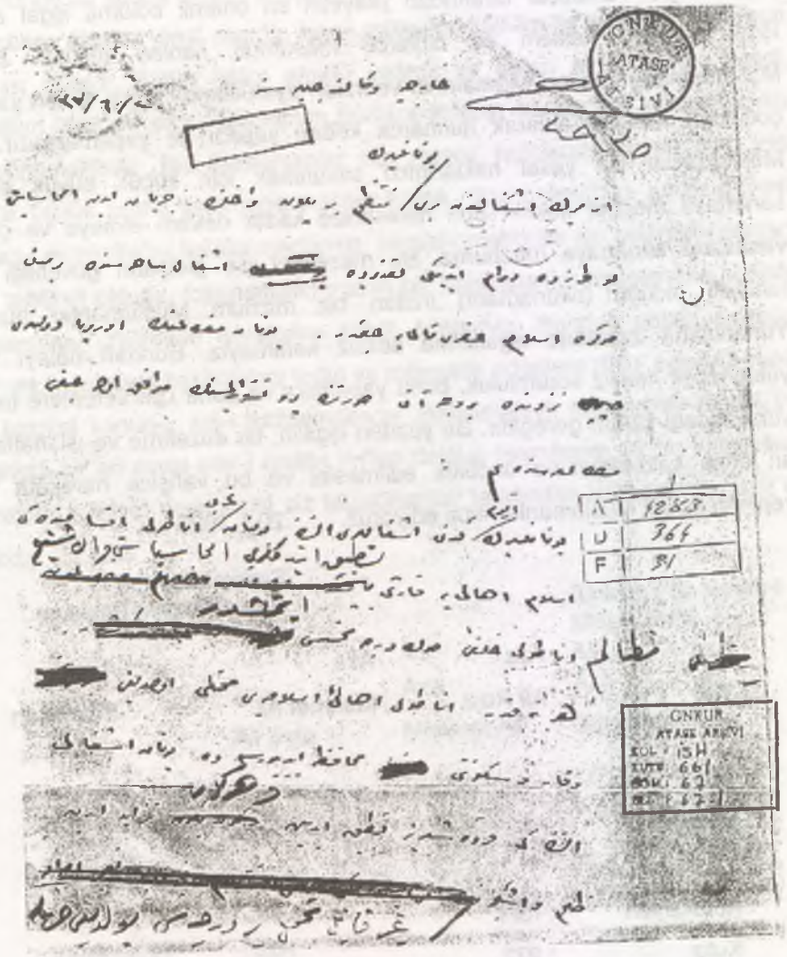

ONKUR ATASE ARSIVI
A 12853
D 764
F 31
ONKUR ATASE ARSIVI
KOL: 15H
KUTU: 661
DOSYA: 67
SEL: 67-2

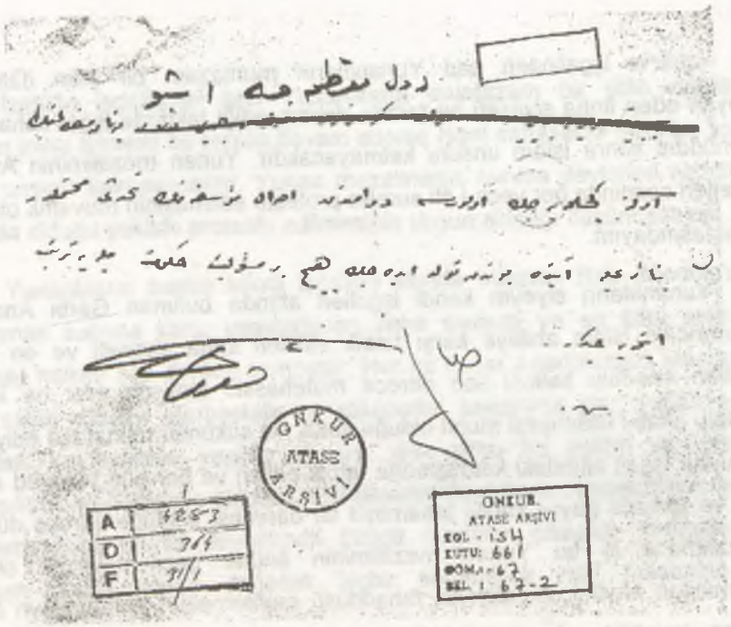

ONKUR ATASE ARSIVI
A 12853
D 764
F 31
ONKUR ATASE ARSIVI
KOL: 15H
KUTU: 661
DOSYA: 67
SEL: 67-2

Belge No : 4152

2.6.37

Hariciye Vekâlet-i Celilesine

İzmir'in işgalinden beri Yunanlıların muntazam bir plân dâhilinde cereyan eden imha siyaseti bu tarzda devam ettiği takdirde işgal sahasında bir müddet sonra İslâm unsuru kalmayacakdır. Yunan mezaliminin Avrupa devletleri nezdinde ber vech-i âti surette protesto edilmesinin muvaffık olacağı mütalaasındayım.

Yunanlıların elyevm kendi işgalleri altında bulunan Garbi Anadolu aksâmındaki İslâm ahâliye karşı tatbik ettikleri imha siyaseti ve en şeni' mezâlim Anadolu halkını son derece mütehassis etmişdir. Her ne kadar Anadolu ahali-i İslâmiyesi muhti olduğu vakar ve sükûneti muhafaza ediyorsa da Yunan işgali altındaki kardeşlerine tatbik edilen ve her gün tezâyüd eden zulm ve işkence gayr-ı kabil-i tahammül bir derecesi bulduğu suretle düvel-i muazzamaca iş bu Yunan mezâliminin önüne geçilemeyecek olursa devamından ahvâl-i müessifenin tahaddüsü muhtemeldir. Binaenaleyh âtide bundan tevellüd edecek hiçbir mes'uliyet hükûmet-i milleyeye terettüb etmeyecektir.

İmza

Koleksiyon : İSH
Kutu : 661
Gömlek : 67
Belge : 67-1, 2

Belge No : 4152

2.6.1921

Dışişleri Bakanlığına

İzmir'in işgalinden beri Yunanlıların muntazam bir plân dâhilinde yapılan imha siyaseti bu tarzda devam ederse işgal sahasında bir süre sonra İslâm unsuru kalmayacaktır. Yunan mezaliminin Avrupa devletleri nezdinde aşağıda olduğu şekilde protesto edilmesinin uygun olacağı düşüncedeyim.

Yunanlıların bugün kendi işgalleri altında bulunan Batı Anadolu'daki Müslüman halkına karşı uyguladıkları imha siyaseti ve en kötü mezalim Anadolu halkını son derece üzmüştür. Her ne kadar Anadolu'daki Müslüman halk sahip olduğu ağırbaşlılık ve sükûnetini koruyorsa da, Yunan işgali altındaki kardeşlerine yapılan ve her gün artan bu zulüm ve işkence dayanılmaz bir dereceye ulaşırsa İtilâf devletlerince Yunan mezaliminin önüne geçilemeyecek olursa devamında üzücü olayların çıkacağı muhtemeldir. Bundan dolayı ileride doğacak hiçbir sorumluluk millî hükûmete ait olmayacaktır.

Fevzi

Koleksiyon : İSH
Kutu : 661
Gömlek : 67
Belge : 67-1, 2